

Библиотека
САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ

НАЈКРАЋЕ ПРИЧЕ 2005

(Приредио Ђорђе Оташевић)

ALMA

Београд, 2006

НАЈКРАЋЕ ПРИЧЕ 2005

Приредио Ђорђе Оташевић

Уредник Весна Денчић

Технички уредник Горан Оташевић

Ликовно решење корица Весна Денчић

Коректура Љиљана Оташевић
Драгана Лазић

Издавач „Алма”, Београд

За издавача Др Ђорђе Оташевић

Штампа „Скрипта Интернационал”, Београд

ISBN 86-84023-43-9

Београд, фебруар 2006.

almabg@sezampro.yu

www.alma.co.yu

ПРЕДГОВОР

У књизи се налази 206 најбољих остварења пристиглих на конкурс за кратку причу до тридесет редова (1800 знакова). Учесници су могли да пошаљу до три необјављене приче. Није било никаквих жанровских или тематских ограничења. Приређивач се трудио да његов књижевни укус и блиске му поетике не буду пресудни при одабиру прича, па је то један од узрока тематске, жанровске и поетичке разноврсности ове књиге.

Највећи број писаца је из Србије, Црне Горе и Републике Српске, много мање из Хрватске и Босне и Херцеговине. Два аутора живе у Шведској, а по један у Великој Британији, САД и Словенији.

Августин Љубиша

ПРАВИ ПРИЈАТЕЉ

Данас сам стекао новог пријатеља. Прилично је мртав. Не прича много, али то ми и одговара, барем ја њему могу да причам шта хоћу а да се он не буну. Једино што ми се код мог новог пријатеља не свиђа је што сваки дан све више и више смрди.

РАТ

Игра се зове *Рат*.

Окупимо се око најстаријег међу нама и чекамо да он изговори разбрајалицу. Ми млађи завидно гледамо у његову руку чекајући тренутак када ћемо бити довољно стари да и нама дозволе да разбрајамо. То је сада рука пресудитеља.

Еника-меника-суката-бо, афтин-бафтин...

Подељени у две групе брзо накупимо што више муниције, што су у ствари чичкови које полепимо за мајицу како нам при трчању не би сметали, и брзо се разиђемо.

Са мном је мали дечко Марко, чији отац, мајстор електричар, управо тада у нашој кући поправља струјомер. За то време ја морам са њим да се играм.

Марко не уме да буде тих. Он је много млађи од свих нас и гласно се радује скривању и шуњању. Волео бих да није са мном.

Касније, залећемо се једни према другима и свако баца муниције колико год може. Увече смо прекривени малим бодљама које нам пецкају кожу.

Марко је погођен у око и плаче. Ја се у себи радујем што је повређен јер је одао нашу позицију неколико пута. Водим га кући.

На високој хоклици стоји његов отац са шрафцигером у руци. Вратио је маску на струјомер и сада заврће последњи шраф. Пита сина како је било. Мало и несносно пегаво лице шири се у осмех вичући: Победили смо!

Оставио сам за собом смех малог Марка, који ми све мање смета када видим колико се радује. Отишао сам иза куће пратећи звуке удараца чекића. Отац прави дрвене мердевине. Сео сам на земљу, мало даље, да му не сметам.

„Када их направим, попећеш се на кров“, каже ми отац и смеје се.

Еника-меника-суката-бо, афтин-бафтин-до-ми-но, ики-мики-гра-ма-ти-ки, зец.

ЏЕМПЕР

Одавно је требало да је заменим! Федери ми сваким даном праве све веће маснице. Како је само отрцана!

Љути ме све ово што се око мене дешава. Све се осипа, распада, чак се и вуна непрекидно кида. Чворови, чворови, чворови! На шта ће да личи овај џемпер? Ох, драги, са колико љубави га плетем. Знам, нестрпљиво чекаш да га завршим. Стрпи се! Нисам баш вешта са иглама, а и светлости све мање има.

Клот-фркет

Ох, драги, нисам се много променила. Још сам онаква какву ме памтиш. Да ли ме волиш? Нисам сигурна. Никад ми ниси рекао: „Волим те!” Чак и у најнежнијим тренуцима. Или те, можда, нисам чула. Очи су ми увек биле склопљене. И твоје. Маштали смо, а нисмо говорили. Не, не сећам се да си ми икада рекао: „Волим те!” Можда нисам ни ја. Не сећам се.

Клот-фркет

Чудни су путеви, зар не, драги? И мој и твој. Спојени у један, а опет сваки за се. Годинама, истог дана, упакована бела орхидеја. Годинама, истог дана, намирисано писмо брижљиво спаковано и увезано црвеном машном. Тајна скривена у увелим латицама и на дну ковчега. Прећутна. Болна. Игра егзистенције и морала.

Већ су руке почеле да ме боле, а и федери ми се све више усећају у леђа. Бојим се мрака. Знам, ти си ту. Тако ми недостајеш. Опраштам ти. И ти мени. Имали смо времена!

Клот-фркет

– Крајње је време да слику ове плетиле скинемо са зида, зар не, драги?

– У праву си, драга!

Ох, драги, џемпер ти предивно стоји иако има пуно чворова!

ПИТАЊЕ

А. су кориснице њене фризерске вештине изузетно цениле. Имала је салон у помоћној адаптираној просторији, у склопу једног хотела у граду. Удала се за младића-гастарбајтера, из оближњег села.

С времена на време, у хотелу су се смењивали музички састави. За овај се причало да је дошао из Србије и да је и пре неколико година гостовао овде. А. се, у хотелској соби, састала са гитаристом, својим бившим младићем. То је неко дојавио њеном мужу. Он је дошао и проваливши у собу, уверио се да је истина оно што су му испричали. А. је истрчала на терасу и бацила се, са другог спрата, на бетонски плато; да ли је нађена мртва или је, нешто касније, од повреда преминула у болници, није ми познато.

Стојимо испред покојничине куће, скромне једноспратнице, коју само од гвожђа везена ограда дели од гробља. Чека се одобрење надлежног бискупа како би А. могла да буде сахрањена по устаљеном верском обреду; самоубице, у црквеном праву, као што је познато, имају специфични третман. Кућа се налази у стрмој, уској улици, у забитом делу градића – слике ми се множе – готово на периферији Републике, скоро у географском центру државе, на крају света. На касабу је, попут магле, полегла неприродна, тужна тишина. Згранут сам и збуњен информацијом да је А. у тренутку самоубиства била трудна?! Стигао је позитиван одговор од стране црквеног ауторитета. Питам се није ли А. својим стидом, који ју је, претпостављам, навео на самоубиство, од цркве откупила опрост за себе.

Бабић Биљана

НИТИ

Објасни ми нити Танане што долазе из највеће даљине
самог тебе.

Увијати се не желе. Преда мном су спутане. А пред
тобом?

Уплићеш се у њих, вежу те. Зар да их покидаш?

Замрсићеш их исувише, бојим се да:

Нити ми не можеш објаснити Танане, нити.

Бакић Илија

Паја Патак лешкари на пословичном пустом острву с једном палмом. Види у даљини кутију која плута. Обрадује се. Кутија се насуче. Нема натписа на њој. Нестрпљиво цепа картон. Унутра је стрип свеска. Радостан је.

Прича приказује патка бродоломника који доплива до пустог острва с једном палмом.

Пролазе дани.

Врло је гладан и жедан.

Док исцрпљен лешкари у сенци, види у даљини кутију која плута. Обрадује се. Кутија се насуче. Нема натписа на њој. Нестрпљиво цепа картон. Унутра је стрип свеска. Радостан је.

Смеши се.

Листа странице са шареним сликама.

Збуњен је па љут.

Прича приказује патка бродоломника који доплива до пустог острва с једном палмом.

Пролазе дани. Врло је гладан и жедан.

Док исцрпљен лешкари у сенци, види у даљини кутију која плута. Обрадује се. Кутија се насуче. Нема натписа на њој. Нестрпљиво цепа картон. Унутра је стрип свеска. Радостан је.

Смеши се.

Листа странице са шареним сликама.

Збуњен је па љут.

Прича приказује патка бродоломника који доплива до пустог острва с једном палмом.

Долази до последње странице. Збуњен је па љут.

Бесан баца свеску.

Пролазе дани. Врло је гладан и жедан.

Док исцрпљен лешкари у сенци, види у даљини кутију која плута. Обрадује се. Кутија се насуче. Нема натписа на њој. Нестрпљиво цепа картон. Унутра је стрип свеска. Радостан је.

Смеши се.

Листа странице са шареним сликама.

Долази до последње странице. Збуњен је па љут.

Бесан баца свеску.

На корици пише: „Наставак у следећем броју...”

ЈЕЗИК МОЈИХ ОТАЦА

Нисам расла с језиком мојих отаца. У мојој кући, улици и граду говорило се славонским језиком, само је отац, понекад, препричавајући догађаје из свога живота у Далматинској загори, употребљавао ријечи које су пролазиле мимо мене, незаинтересиране онако како то самоувјерена и самодостатна младост зна бити.

И таложиле се у мојим венама.

Тај језик је просукљао из мене у тренутку кад је дошао ред на мене, а нисам ни знала да стојим у невидљивом реду, у којем ће и мени, кад дође вријеме, бити додијељена моја порција боли, записана неким усудом уз моје име, давно прије мога рођења.

Сасута ми је у наручје, тако брзо да нисам успјела спустити руке.

Жестоко је забољело.

Са усана ми се отео крик мојих предака нарикача:

АЈМЕ МЕНИ!

и распарао небо

над славонском равницом,

дуго

дрхтао

висио над градом

и на крају се у облику густе и тешке

кише

спустио на улице,

изазивајући чуђење грађана.

Зрак око мене је титрао, шапат људи се згуснуо у оматлицу.

Никада прије нисам употријебила ту ријеч. Никада.

Она је, и на моје запрепаштење, изашла из талоба у мојим венама. На мјесту гдје је просукљала, отворио се путе-

љак којим данас, када мој отац више не препричава приче
из свога дјетињства, и у мојој кући више нема тко употрије-
бити далматинску ријеч, понекад случајно, али понекад и
намјерно, сад ја проговорим језиком својих отаца,

ослушкујући

јеку

неповратно

несталих

времена

у

себи.

Барна Лаура

ПРОМИШЉАЊЕ СОКРАТОВО О БИРАЊУ, ЗАЧИЊАЊУ И ТЕЧЕЊУ ПРИЈАТЕЉСТВА

Често до мене стигне какво незгодно извешће, од онога да га је пријатељ оставио, баш када је овоме био најпотребитији, или овога да га је пријатељ издао или изневерио баш када се издаји од онога најмање надао, иако га је овај узимао за најбољег и јединог пријатеља, онда се онај или овај, или пак, овај или онај, једно је, у жудњи присећањем врати на дан када је зачето пријатељевање, али сметнуше с ума да је зачето без нужног одабира и пре но што се ово зачне и наступи да тече, па сад овако или онако, свеједно; дакле, зачето је не намером у одабиру већ случајем одабира, а случај се и не звао *случај* да, као тобож спонтан а, у ствари, пре у замкама, бива непоуздан, нецеловит, помутан, отуда и дакако ризичан, а ризичност се највећма огледа у течењу пријатељевања, па ако је вођен користољубљем или каквим другим лицемерством, бива неуспело, а ако га води љубав и уз њу свакакво пожртвовање, у том случају бива нераскидиво и до смрти вођено, без разлике, а кад је тако, тад присећање ниуколико није болно, већ разгаљује и обрадује.

ЛУТКИНА ГЛАВА

Мирно је било док на рамену имах луткину главу.
Трептах очима. Сваки покрет каже „Да”. Ти си блистао.
Једног дана узех перо и написах:
„Ја нисам лутка”.
Ти исцепа папир. Продрма ме за главу.
„Лутка си, лутка!”
Пипнух очи, нос и образе и одох.

НАЈГЛУПЉИ РАЗГОВОР НА СВИЈЕТУ

Данас за ручком, док сам мирно гледала у свој тањур, сестра ми је рекла: „Ајд погоди коју особу замишљај!“ (она има осам година и знам да замишља мене. Тако је то с осмогодишњакињама.) „Има смеђу косу, и смеђе очииии... И глупа је и досадна... И носи наочале кад учи...”

„Зашто сам ја глупа?“ (досадна, то још могу разумјети – тко ли је то тко јој стално виси за вратом с пресвлачењем из пицаме и прањем зуби, и три obroка дневно кад маме нема? Одговор је очит.)

„Па каква си кад си јучер пала на усменом?“ – протупи-тање на питање.

На то сам зашутјела. Ето, какав сујав вриједности вла-да у нашој обитељи.

Јучер сам пала на испиту.

БОСАНСКА ПРИЧА 1

Напокон сам се послѣ десет избјегличких година први пут видио са бившим комшијом.

Није било жртава.

БОСАНСКА ПРИЧА 2

Транспортер је свој пут завршио у загрљају сломљене ограде.

Из њега је, бојажљиво, изашао збуњени војник.

На рукаву му се пресијавала застава Уједињеног Краљевства.

Погледао је у грађевину испред себе.

Ниско и бодљикаво новембарско сунце му је мутило вид.

Манастир?

Један једини свјетлосни уздах, који му је ушетао у око, донио је експлозију боја.

Протрљао је очи, а затим је, кад му се дјелимично вратио вид, десну руку искористио као штитник.

Учинио му се да је ипак погријешио.

Самостан?

Нови засљепљујући удар је произвео концентричне свјетлосне кругове у мраку који се удаљавао.

Као да је неко нишанио с врха облака.

Након неколико минута када се све разбистрило, погледао је пут неба. Свјетлосна кугла је управо нестајала иза небеског јастука.

Спустио је поглед.

Испред њега је, са врха џамије, пјесму почињао мујезин.

ПОДСТАНАР

Јутарњи ритуал Малика Пужића започиње за рачунаром и никад се не завршава. Он попије Росу за доручак, па одмах затим пређе на суву траву јер је још прилично трезвен. Она му усправи поглед до моје кутије с дискетама, на којој увијек изнова умјесто *microdisks* прочита *мицродлаке*. Слова су трбушаста и чудно положена. Хтио би да их дотакне, али се брзо повлачи кад осјети руку неке мене док у журби тражим floorру који редовно стоји на самом дну кутије.

Живимо заједно и није напоран. Понекад застане и броји, али само длаке, засађене између ручног сата и лакта. Кажем му да одрасте јер фиксације постоје да се превазиђу. Малик тврди да је довољно велик, а кад мисли да није, дочепа се траве, јер што је на вишем нивоу, слике реалности су јасније. И поред мене живи сам, а има и властиту кућу, док ја станујем као подстанар. И како онда могу да га сматрам незрелим! Хоће да ствара породицу, а ја га обесхрабрујем својим причама. Како и не бих, кад ми прати сваки корак, нарогушено пиљи у екран и упорно стоји док ја сједим, а то је читав дан.

Ноћи не проводимо заједно. Није му до праћења, није му ни до чега, прекида контакт са свијетом и повлачи се у себе.

Ових дана ми не досађује газдарица Меланија, па могу на миру да радим, али и да користим њену нову бочицу вјештачких суза. Екран је немилосрдан, а таква је и Меланија. Чучи у гаражи и сортира пужеве – сутра је откуп. Још вечерас похараће читаву кућу да види није ли који несретник побјегао. Грами су килограми, а килограми лире. Усходала се ужареног погледа, с празном кесом у руци.

Малик и ја се по први пут гледамо у очи. Каже да се смањило, само му очи велике. Страх му се привија уз мој палац. Хватам га за кров и сакривам у рукав, срећна што му кућа нема темеља.

ЛОША ИДЕЈА

Имала сам леп пешкир. Стајао је у комоди са осталим пешкирима.

Једног дана су ми затребале крпице. Пешкири су сувише велики, а крпице су за разне ствари.

Узела сам један леп пешкир са жутим цветовима и велике жуте маказе и почела пешкир да претварам у крпице.

Нисам могла све одједном. Већ неколико дана ја сечем тај некад – пешкир. Не могу више од две крпе у налету. Маказе тешко пролазе, пешкир је дебео, а много фротирних мрвица остане ми у крилу.

Имаћу прегршт ружних крпица и не знам шта ћу са њима.

ЕНЦИКЛОБЕДИЈА 5 ИЛИ 7

Немам баш много времена за ову ствар – немам ПРЕВИШЕ (ако ме разумеш), а разумећеш ме, ионако је битно само да држим дистанцу до прве кривине, да симулирам смисао и какав-такав стил, рачунајући да је читалац подједнако глуп као и ја и неспособан да сагледа целину, присећам се још понеких ствари – трагови класичног образовања, али сваки даљи покушај да развежем и накитим мисао је узалудна, све ово досад је и више него што сам ја у стању да понудим да бих одложила тренутак окуке у којем ће бити више него јасна моја антимиша, мој мој мој ово ми је већ блиско, присвајање, дај дај дај, мој момак лежи у мом кревету волим да додирујем мој мој мој и не бих волела да се то доводи у питање, молим те, ти ћеш ме разумети, разумети мој очај што се овај тренутак већ догодио, желећи да је то остало у категорији оног „не мораш баш СВЕ у живо-

ту да пробаш”, говорим о осећају бесмисла и питању – шта сад / куд даље / зашто уопште (живети), једном када се то запиташ?

Питам се, где сам се прекинула (поцепала)? Где је моје формално знање исцурело? Нисам потпуно сигурна колико има континената, у исто време ми се за то фућка, али ме и ужасава да нисам у стању да трајно, са сигурношћу, запамтим тај – један једини, и све остале, многе друге, многобројне факте.

Ак(о)-си-ом се растаче и претвара у ново значење: „ако си ом, ако си ом, ако си ом”, ако си енергија и материја, ако си једно у два, онда можеш да привучеш и одбијеш, и даш и дам, и мој мој мој, ево ти га, док ја мало омммм, ммм... Можда има нечег у овим несувислим „речним” кривинама што меандрирају кроз свет што речима не верује, кроз свет који повраћа и једе сопствене лажне одразе-слике, можда ипак, ти ћеш то најбоље разумети, ако уопште има наде, ако све ово није само насликани звук.

КОРЊАЧА

Ходам полако. Ни не знам куда. Ни зашто.

Ноге ми оловне – тешке. Старе олињале патике лепе се за храпав асфалт. Залутали метални шпон набио главу у огуљен ђон моје леве патике, љуби се са одбаченим безглавим ексером. Одрубљене главе дужио је тело на сунцу ваљајући се безглаво по прометном друму. Осамљен водио би љубав са мојим металним опиљком. Зато већ пола сата стојим у месту, а чини ми се да сам прошла дуг пут оданде догде. Као корњача мигољим се и парим се са асфалтом док метал варнички испод мог табана. Слабашан бол који осећам одваја моју ногу од задовољеног тела бесрамног ексера и ја гмижем ка ничему... лењим корацима одвајам се од нафалтаног асфалта који би да ме обгрли и љуби... Губим равнотежу... Тетурам се као пијанац у зору ка кући, чију сам адресу заборавила.

Божич Александра

ИСПОВЕСТ МЛАДЕ ЖЕНЕ

Немам права да у овим годинама будем ружна и неуредна!

Сада, када ме знају као младу жену, једини пут за живота,

Све у мени треба да вришти од снаге и блуда.

Ипак, ове августовске и лепљиве ноћи, усамљена,

Признајем да заборав и тајне не постоје!!

LA DANCE MACABRE

„Био је најбољи од нас. Али ни он није имао памет, ракија је попила... „Гужвајући замашћене шешире у рукама и стежући уз себе излизане сакое, петорица Цигана тихо напусти праг Хаџи-Томића. Виолина је припала Тарзану – тако је одредио петопарац.

Зора је тек почела да свиће кад је Меланија отворила врата. Има већ година како се старица буди рано и, као жедна ваздуха, излази у заједничко двориште. „Поздрављам дан”, правда се комшијама понекад. На прагу, препречен као оборено дрво, лежао је човек увијен у провидни целофан. Меланију нешто чврсто стеже за грло. Не могавши одвојити очи од тих, као две змије танких и црних бркова, покуша да се ухвати за довратак и паде.

Мали оркестар крај железничке станице данас свира до краја раштимовано, али задовољан што је њихов другар већ одавно пријављен у мртвачницу и уредно збринут.

СВЕВЛАД ПЕВА СВОЈОЈ БУДУЋНОСТИ

У углу школског дворишта једног је дана мали Свевлад (најпаментнији и најлепши дечак) на моје очи бритвом изрезао своје вене. На све стране скакала је крв и шкروпила пролисталу траву.

Будућности моја од свих најлепша, последње су речи што сам их са усана умирућег чуо.

Сви су рекли да је дечак полудео, а ја сам тада горко сазнао да нико, ама баш нико, не би био достојан памети његове и лепоте.

Једне се ноћи десило да се пренем из сна и, изненада, сасвим јасно видим како Свевладова душа, као коњ са Шагалових слика, у небо узлеће. Никада се више од тада, никада, смрти нисам уплашио.

ПРИЧА О КРЧАГУ

У мојој се породици годинама, деценијама, па, можда, и вековима вода у кућу уносила са стране. Водовода, наравно, није било. Није, међутим, било ни бунара у дворишту. За нека давнија времена није ми познато зашто није ископан, али знам да су у мом детињству од тога посла одустали због мене – да не бих, онако мали, којим случајем, упао у тај бунар. Вода се, дакле, доносила са приличне удаљености, и то, зими са „шопура”, удаљеног педесетак метара од горње капије, а лети – кад многи извори у сеоском атару пресуше – са кладенца који се налазио с оне стране потока, сакривен у камењу, до самог угла баба-Ленине куће.

О доношењу воде је требало нарочито повести рачуна увече – пробуди се жеђ после обилне вечере, а и ноћ је дуга. Такође, и рано ујутру, док је све опточено мраком, треба

приставити лонац на ватру. Стога је вечерње уношење воде у кућу имало карактер неког малог ритуала. О томе понешто казују и ови моји стихови: На околна/ Брда/ Спушта се/ Вече/ Крчаг/ Са водом/ Кроз невиделицу/ У кућу/ Уносимо.

БАОБАБ

Савана. Сутон.

На први поглед изгледа све путо. Ходам по још увек топлој земљи у лаганој одећи чија се боја стапа са околином. У даљини видим лавицу која се одмара у сенци неког огромног баобаба, једног од ретких дрвета. Њена боја се такође стапа са околином.

Прилазим јој, све ближе и ближе... Али она смилено прати сваки мој покрет. Гледамо се очи у очи, лавица и ја. Веома сам јој близу – чујем и осећам њено дахтање у ритму откуцаја мог срца.

Стојим испред ње – и даље ме само посматра, али њен поглед постаје благ, чак доброћудан. Осмехнем се и пољубим је међу очи. Лавица ми узвраћа пољупцем у врат.

Био је то Пољубац Смрти.

МОГУ МИСЛИТИ

Стање редовно. Фотеља, ТВ и ја...

Приручна средства за преживљавање јутра у Црној Паланци и овог пута истрајавају у правдању свог атрибута; шоља кафе је на столу лево од мене, а цигарете, пепељара и упаљач на ТА пећи, под јурисдикцијом деснице.

Део градског канализационог система који радници ЈП Водовод реновирају (већ трећи дан за редом) налази се под мојим прозором.

Први, логичан потез новоизабране градске власти.

Спремају себи одступницу.

(Не знам зашто сам равнодушан према овој обнови кад би она и мојим производима требало да омогући лакши продор на заједничко тржиште.)

Овако досадно ми није било још од времена када сам бранио отаџбину од агресије.

Јутарње вести су идентичне синоћним. Увек. Као да се ноћу ништа не догађа. Стање на путевима ме интересује колико и занимљивости из света, пијачни барометри, сервисне информације, прелиставање дневне штампе, музичке паузе, водитељке за чији изглед се неко брине, њихове колеге у магнетоскопу и гости које није потребно посебно представљати.

Прво сам десним оком лоцирао упаљач, а затим једним потезом прста осујетио намеру новинара да, у интересу информисања јавности, пружи вербалну подршку сликама.

Разлика коју су начинили тишина и дим беше незнатна.

Након што сам успео да убедим себе да ме телевизија није уверила у своју неопходност, да могућност избора има

алтернативу и да је сувише рано за главобољу, запалих још једну.

Овако досадно ми није било још од времена када сам бранио отаџбину од агресије.

Пришао сам прозору и отворио га.

Нису ме приметили.

Свеједно, пуних плућа, изјасних се:

„Не мењајте канал, на правом сте месту!“

Њихова реакција ме није интересовала.

Народи се деле на народне и забавне.

Видановић Емилија

МИСАО

На ивици разума затекла се жена.

Обузета голицавом, готово детињом радошћу, кретала се кривинама једне мисли, чију је суштину налазила тек да би је поново губила.

У једном тренутку, благо задихана, од свег срца се насмејала.

Корак уназад више није постојао.

ЧАРЛИЈЕВИ АНЂЕЛИ У ФАБРИЦИ ЧОКОЛАДЕ

Била је ноћ, хладна, новембарска. Напољу је падао снег (иначе је општепозната особина снега да углавном пада напољу, а не унутра). Чарли је спавао сном анђела, трчао је по зеленим ливадама, и пливао у реци, и јео питу са јабукама и циметом, и гледао своју омиљену серију на ТВ-у, неометан рекламама. И онда га је пробудио туп звук који је дошао из суседне просторије. Помислио је, ма то је само део мог сна и окренуо се на другу страну, кад се звук поново чуо. Неволно је устао из кревета, провирио кроз врата и угледао чоколадног ускршњег зеца како трчкара по трпезаријском столу. Покушао је да му се приближи, међутим зечеви имају велике уши с разлогом. Само је осетио како га зека обара поред стола и наслања му њушку на ухо. Изненадио га је оштар бол у пределу десног образа и схватио да је мали чоколадни зека почео да га грицка и испушта претеће звуке, који су вероватно значили: пажња! сви чоколадни ускршњи зечеви у околини, ово је мој Чарли, ја сам га нашао, ја ћу и да га докрајчим, зато шапе к себи! Бол, агонија, превара!

Када је зека завршио са Чарлијем, отишао је да пронађе Светлану која је одложила свој Ариел са плавим зрнцима на страну и послала га на хемијско чишћење, будући да се Чарли флеке тешко скидају са чоколадног крзна. Зека се, као нов, већ следеће недеље појавио у реклами за нови, чоколадни укус Пепси коле, заједно са Бритни Спирс, својом новом девојком.

(Ово би можда био срећан крај, када заборавимо на сиротог Чарлија, да зеку нису скинули са тржишта због рекордно лоше продаје током јуна. Зека је остао сам на врелом јунском сунцу, осуђен на судбину гору од смрти – рас-

топљени ускршњи зека је завршио на рођенданској прослави као чоколадна глазура на торти са бадемима.)

4 IMAGES – A TRIBUTE TO ANDY WARHOLE

Жена улази у ресторан. Проналази сто негде у углу и удобно се смешта у једну од столица. Баца поглед на јеловник, не отвара га, наручује виски и порцију зелене салате. Док конобар одлази од стола, она узима своју ташну и претура по стварима.

I

Ужаснута, схвата да је заборавила свој пакетић хероина на ноћном сточићу у спаваћој соби свога љубавника. Полуотворених усана подиже главу и гледа према вратима.
(ружичасто, зелено, жуто, црно, бело)

II

Међу гомилом папира проналази згужвану новчаницу од 100 долара. Зачуђена, у себи се пита како се новац створио код ње. Полуотворених усана подиже главу и гледа према вратима.
(ултрамарин плаво, тиркиз, црно, бело)

III

Док претура по позамашној колекцији лекова за смирење, зачује кораке свог новог љубавника који се приближава столу. Телом јој пролазе трнци. Полуотворених усана подиже главу и гледа према вратима.
(кармин црвено, цинобер, зелено, црно, бело)

IV

Одједном јој кроз главу пролази чудна мисао. Новчаник јој је празан. Ташна јој је празна. Глава јој је празна. Мисао брзо нестаје. Полуотворених усана подиже главу и гледа према вратима.

(црно, бело)

МОТИВ

Неуредне су ми белешке, неуредан живот. Неодговорно се односим према себи и према другима. Запостављене ситнице ме изненаде у неком ћошку испод паучине и прашине. Кад и како су доспеле тамо. Кад сам и како доспела... ту где сам сад.

Кад ми је и како израстао реп... Тек, ту је. Руке су ми редовно заузете. Увек носим бар две-три књиге. И зато га сад редовно користим. Машем њиме возовима и аутобусима који увек касне. Ја никад не касним. Пешачим. Сублимирам бес и оперишем речи њиховог значења. Оштрим сечивом ноктију гребем хартију, па је масирам јагодицама.

Руке су најсуптилнији хируршки инструмент, једном је рекла једна моја познаница. Тако мисле и сви бесни сликари, додала бих. Не тако важан за ову причу, њој је то рекао њен познаник, то јест – муж, а њему је, опет, неки његов невешти колега-хирург продао овај јевтини штос. Скоро бесплатно. Један људски живот, мање-више.

Могла бих да разглобим свет на чињенице, али то је већ неко други учинио. Уосталом, за то ми не би био потребан никакав инструмент.

Могла бих, али нећу, да причам о порођају, на пример. Све се преноси преко ТВ. Сви већ знају све.

Ја сам само имала потребу да напишем песму о... Очајан мушкарац би се напио. Или плакао. Ја само машем репом. Не зато што сам питома. Размишљаам. Могла бих ову прозу да распоредим лепо, у стихове. Изгледало би лепше, некако виткије. Али нећу.

СВЕ ОСИМ ЊИХ

Кад су њих двије у питању, дешава се да заборавим, чак и на такву ствар, као што је излазак из аутобуса. (Заборавио сам на себе.) До сада ми се то два пута догодило, и то оба пута путујући у завичај.

Први пут био је дан, није била ноћ, а ја сам читао књигу „Беле ноћи” од Достојевског. Да је била ноћ, и да сам читао „Беле ноћи”, не би била ноћ, већ би био дан. Толико је „забјељела” у мојим очима та дивна прича о љубави.

Други пут био је, опет, дан кад је она путовала у завичај, а ја сједио поред ње. А да је била ноћ, и да сам ја сједио поред ње, не би била ноћ, већ би био дан. Толико је „забјељела” у мојим очима та дивна дама са црним очима и црном косом на путујућем сједишту поред мене.

И оба пута, тек кад је аутобус стао на станици на којој обично излазим, зграбио сам своје ствари и брзо изашао.

Ето, тако су њих двије постале свједоци моје необичне збуњености и заборавности. А и оне су необичне, јер се, због њих, може заборавити на све, осим на њих.

САМООДРИЦАЊЕ

Једном давно, кад смо се одрекли прошлости, невољно смо прихватили да започнемо вољно самоодрицање због будућности.

У тешким почецима самоодрицања власт нам је, не штедећи снагу, несебично помагала. Ми у бази самоодрицали смо се појединачно по принципу један за све, а они на вишим нивоима прихватили су самоодрицање по принципу сви за једног. Сталним самоодрицањем трасирали смо пут за самоодричућа боља сутра.

Није било лако самоодрицати се, али још теже је било несамоодрицати се. Ако би неко несвесно покушао да се одрекне самоодрицања, врло брзо би се свесно самоодрекао одрицања од самоодрицања.

Било како било, и самоодрицање незрелих рађало је зрелим плодовима.

На врхунцу самоодрицања, кад се учинило да је берба плодова самоодрицања довољно уродила плодом, почели смо да се одричемо самоодрицања.

Поступно одрицање од појединих самоодрицања носило је сјајан осећај и представљало је најлепши могући дар током читавог процеса самоодрицања.

Одрицањем од самоодрицања наставили смо док се на крају нисмо дефинитивно одрекли свих самоодрицања.

Опијени лепотом одрицања од самоодрицања нисмо ни приметили кад смо се одрекли себе. То да смо се одрекли себе приметили смо тек кад су други престали да се одричу нас.

Сад бисмо се радо и вољно самоодрекли одрицања, ал' одрицање се већ самоодрекло нас.

НАЈКРАЋА ПРИЧА

Звезда је жестоко пекла тог дана. А горе, на врху непрегледне грађевине, знојила су се два радника.

– Душане, додај ми циглу... Ајде, шта си стао.

– Само мало, Милутине... Само мало, да одморим – додао би он ту и оно да испушим цигару, али пушење дувана још није било измишљено.

Душан се попео на ниво изнад и оданде посматрао равницу испод.

– Лепо смо напредовали, Миле, зар нисмо...

– Да. Још мало па ћемо стићи до богова.

Душан, који је претходне ноћи обрнуо једну од девојака из управе (била је то секретарица директора набавке) знао је мало више о свему. Баш је хтео рећи како је то и била намера. Међутим, скочио је на Милутинов ниво не слутећи колико је овај мали скок за човека велики корак за човечанство. Дакле, заустео је то о намери, а из уста му је изашло уместо тога:

– *Das war ja ihrer Absicht.*

Милутин није могао схватити шта то његов компањон бунца. И зинуо је рећи да ништа не разуме, али чуло се само

– *Je n'ai pas compris.*

Слично се десило и на нижим спратовима грађевине. Људи једноставно нису разумели једни друге, а спорадично су избијала прва кошкања, корени будућих свађа. Међутим, неки су успевали међусобно да се разумеју. Већ до краја дана почеће се издвајати групице људи које слично говоре. И биће то корен будућих подела у до тада идиличној заједници. Наравно, и пре су се људи свађали на основу комшилука или припадности у политичкој странци, али ово је већ био нови квалитет.

Само мали број људи говорио је првобитни језик. Наравно, појам 'језик' пре тога није ни постојао. Много касније, групице таквих стићи ће на једно полуострво. И они писмени прочитаће натпис *Монтенегро* и остаће тамо. А остали, куд који мили моји... Али то већ није тема моје приче.

Вуксановић Миљана

ОПСТАНАК

Једноставно инспиришу преображај таме у пасаже. Поседујем, осећам јединственост тих тонова. Нестају симболично, сликајући дах времена. Мрак. Светлост. Живот, у њима.

ТАЛАС И СТЕНА

Са непрегледне морске пучине дува бура. Таласи се котрљају ка обали, уживајући у ветру и реском ваздуху. Кад су били близу обале, један од њих примети како се његови претходници разбијају о стене, и јежећи се од страха, узвикну осталима:

– Ово је ужасно! Сви ћемо да се рабијемо!

– Зар је могуће да си због тога забринут? – изненађено га упиташе таласи исред њега, настављајући да се дивно проводе.

– Како не схватате? Сви ћемо се претворити у ништа! – јекну он, сад већ у крајњем очајању.

– Не, ти си онај који не разуме, јер први пут из велике даљине стижеш до обале – рече један од претходника, и продужи да му објашњава:

– Кад нас стена чврсто стегне у свој загрљај, сила на њене чежње распрскава нас у безброј прозрачних пенушавих капљица. Оне затим одлепршају у ваздух и своје привремено почивалиште налазе у облацима. Ушушкане у њихово паперје одмарају се све док их, кад за то дође време, громови и муње не пробуде и заједно са капима кише стропоштају у море. Поново сједињене са морем, капљице некадашње морске пене, блистајући од среће искричавим сјајем, стапају се међусобно, и ето нас, таласа, како потпомогнути ветром изнова хрлимо у сусрет обали. Зато немој да се бојиш. Упамти да ми припадамо мору, и заувек ћемо се враћати у његово наручје – заврши талас и спокојно се распрсну о хладну стену.

Чувши то, уплашени талас се смири. Помисао на скори повратак даде му снагу да се препусти распрснућу.

Вучинић Марко

Стари аутобус је ишао аутопутем. Кроз стакло се осећала зима. Довољно је било погледати проређени крајолик па осетити атмосферу која је карактерисала то годишње доба.

Залеђени мир...

Имам утисак да зими људи више осећају једни друге. Та мисао је обликована тренутном ситуацијом и распоредом путника у аутобусу; један млади пар седи прекопута мог места.

Није тешко посматрати их као једно.

Савршена целина ухваћена у једном од приказа своје елеганције.

Гавриловић Драгана

НАЈКРАЋА ПРИЧА О СУЗАМА

Исплакане сузе су слане.
Неисплакане имају горак укус!

ЛИЧНИ ТРЕНУЦИ

Постоје тренуци када човек не жели ништа, када му апсолутно ништа није потребно. То је онда када наслоњено лежимо на софи с цигаретом у руци и чашом пића на столу, слушамо радио, гледамо у празно и не знамо како да потрошимо остатак дана. Онда, када не желимо да нас нико позове телефоном, када не желимо никуда да идемо, нити било кога да видимо. Онда, када смо сами себи не само довољни, већ и сувишни. Онда, када из незнања обично покушамо да побегнемо у сан.

ДИЛЕМА ИЛИ ЗАХТЈЕВ

Петогодишњи Јован, а већ зна за срце да уједе када му нешто није право. Незадовољна побуном његове мале главе која је и сама незадовољна већ кретала својим путем и одбијала безусловну послушност, давала сам му знаке онако како сам умјела, у афекту артикулације, да се врати на мјесто одакле је кренуо и буде нормално миран. Као испребијана животињица научена на невидљиве ударце, мада физички обрачун редовно изостаје на ивици да се сам претвори ненадано у то, стао је али не и зашутио уплакано негодујући: ти се, мама, мени час обрадујеш, час дречиш на мене... водиш ме у обданиште, пољубиш ме у главу... дођеш по мене и смијеш се опет на мене... а код куће дречиш на мене... не може то тако, час вако – час нако... Од неког времена непромијењивој у сукобу воље између нас, стално то понавља, и кад стоји и кад то не стоји. Једе ме изнутра. Мучи се у недоумици, али се не претвара, вјерујте ми.

ПРАЗНИНА

Госпођа Вилма и господин Роланд су већ четрдесет година у браку. Узели се из љубави једног лета и свадбени пут провели на путовању бродом. То задовољство и лепоту никад нису заборавили. Како су остарели, све се више свађају. Препирка почиње наивно, због кашичице, због кафе, због чесме која цури, због разних навика. Онда уследи увреде, повишени гласови, свађа и на крају ћутање. И тако сваког дана.

Када је господин Роланд умро, госпођа Вилма је постала тужна. Одлази на гробље свакодневно и носи цвеће. Посетиоцима каже да јој је у кући празно. Да ли је празно што нема господина Роланда или је празно што нема с ким да се препире и свађа?

АНЂЕО

Ова ноћ споро тече, чудне сенке играју у тмини. Са цркве јече звона, а твоја душа сва у развалини. А онда погледаш и видиш како анђео шета по стану. Месечев прах му је на оделу. Ти те кораци на ветар подсећају. Питаш се из ког он манастира стиже. Или је с неба, право теби дошао?

Однекуд је знао да се туга и страх ћутке шуњају у твоју главу, да си сам у овом суровом свету. Према теби упери свој плави поглед. Његов меки додир враћа те у сан.

ЗАДАТАК – ТЕКСТУАЛНИ

Задатак бр 1:

Михајлу је мама купила три јабуке. Он је појео једну јабуку, а једну је дао својој сестри. Михајла су затим позвали у војску. Отишао је у рат и у рову, на ратишту, провео скоро месец дана испуцавајући рафале на непријатеља, којег није видео, из аутоматске пушке коју је држао изнад главе. Његов најбољи ратни друг је погинуо поред њега када је хтео да испадне храбар. Једном су Михајла сви другови из јединице завитлавали зато што није хтео да силује једну стару баку. После скоро месец дана он се вратио кући из рата и дуго му није било ни до чега. Кренуо је на терапију код психијатра, а почео је и да пије. Једном се вратио са терапије, сео на кревет и појео још једну јабуку.

Питање: Колико је јабука остало Михајлу?

УГАО

По први пут је јео дрвеном кашиком и она иста храна је сада имала потпуно другачији укус. Била је некако мекша, слађа, лакше је пролазила кроз грло.

Тада је схватио да све на овоме свету зависи од угла из којег гледамо на ствари и да ниједна истина на свету није толико јака да јој се неки бедник неће насмејати у лице и попљувати је, и то од срца. Знате ли ону измишљену причу о човеку који је невин лежао две доживотне казне за убиство властите жене. Свако вече легао би у кревет са надом да ће се сутра пробудити негде на обали реке и са осмехом се сетити кошмара од прошле ноћи. И свако јутро би се будио поново у мемљивој ћелији, разочаран и љут. Али време је пролазило и он се мењао. Његова жеља је прешла у опсесију а опсесија у веру. Човек се више није будио разочаран. Био је изненађен и задивљен. Свако јутро дешавало се чудо. Будио би се на малом затвореничком кревету и није могао да схвати где је и ко су сви ти људи око њега. Ко зна, можда је човек био луд. А можда је једног јутра отворио очи, извукао руку из хладне воде и шеретски се насмејао зачуђеним пастирима који су га питали ко је и зашто спава ту на обали реке. Природа не трпи чуда. Чуда не постоје. Можда ни Едисон није направио сијалицу зато што је знао више од осталих, него је веровао у успех толико да му је на крају и природа поверовала. Са наше тачке гледишта – логично, из неке друге перспективе – ко зна.

БОСАНСКИ ЛОНАЦ

Босански лонац је најукуснији ако га припрема пет жена.

Брижност мајке може се ставити у већим количинама као и поверење другарице. Страст љубавнице је неопходна, али се мора пазити да се не дода превише јер сагорева много калорија. Обавезна је неискварена љубав ћерке која јелу даје посебну топлину. Сумњичавост супруге додати између два прста, у трагу, тек да се убије укус отужности.

Састојке обавезно припремати посебно, независно један од другог, иначе јело не успева и припрема се може завршити катастрофом.

ИНВАЛИДА

На столу ми је пуна чаша пива. Стоји већ три дана.
Мало због моје лењости, а „мало” нисам био ту. Желим да се напијем.

Гледам у њу.

Само толико пива има колико је у њој.

Када бих се могао напиту од ње једне...

Овако, можда би било боље да је није?

Знам да у џепу немам ни динара. Мада поново завирујем у њега... Нема. Поново гледам у њу. Пије ми се. Размишљам да је проспем у тањир и посрчем пиво. Искусно процењујем да није довољно.

Облећем ко мува око ње. Не вреди. Немам идеју.

Неко ми куца на врата, скоро љутито их отварам. На вратима комшија држи литру „брље”.

„Одобрили су ми инвалиду, па сам дошао да наздравимо”.

„Честитам...”.

НОВИ СВЕТ

Туп, туп, туп – чуло се отегнуто лупкање о стакло; кожна кутијица за кликере већ је била улубљена од грубих додира са прозором купеа.

– „Колико још до Москве, Константине Фјодоровичу?“

– „Стрпи се, Јевжењка. Москва никуда неће побећи.“

Мали Јевгеније је неколико тренутака гледао у правцу свог учитеља посматрајући иза његове проседе главе све оне грађевине о којима су му толико причали и које је обичавао да замишља у густој тмини своје собе. Успављивали су га звуци московских трамваја, префињени акценат московске господе, лупкање лакованих московских ципелица, које се смејуље и трчкарају около. А ујутро... Ујутру је устајао освежен московским ветром и заслепљен црвеним московским сунцем.

– „Извините, Константине. Нестрпљив сам.“ – и настави замишљено да гледа кроз прозор. Туп... туп... туп.

ПРОДОРНЕ ОЧИ

Шта заправо сад хоћеш? Је л' треба да паднем у не-свест? Па шта кад те видим? Не волим кад се данима вуку облаци, а киша пада као да никада неће престати. Нема светлости, тоpline.

Тада ми и мисли иду споро и све је сиво. Ово није истинита прича, убијање досаде. Он није мој принц. Свака будала зна кризирати, осуђивати и замерати. Већина будала то и чини. Треба, међу свим тим, имати карактера, само-контроле...

Прекинемо са илузијама, окренемо се и идимо да бисмо могли схватати и праштати!

Са све четири стране света сјају модре звезде и пун месец. Која је тарот карта на путу? Ризикуј разумом и главу горе! Цртежи и укрштене речи! Јахала Касандра црног коња! Имао је лепу гриву...

ОБИЧАН САН

Шта да ти кажем, пријатељу мој, сећам се, некада сам био свој. Сада сам препун негативне енергије, огорчења, осећам се као Карађорђе, волим људе као што је он волео Турке.

Некада сам користио 17 мишића на лицу (осмех), а сада чак 35 (мрштење). Некада ми је тело било мирно, а сада се тресе као да ће да експлодира. Некад сам их све волео, поготово кад се напијем, грлио сам их све и певао им Борине песме. Сада кад се напијем, тражим кавгу, а Бору сам заменио за *Rage Against The Machine*. Можда сам паметнији, али нормалнији нисам. У грудима осећам тежину, имам осећај да ћу пући. Сећаш се филма *Assassins* од Метју Касовица. То и није тако лош посао, можда животињу не бих могао да убијем, али неке људе...

Сањао сам како улазим у кућу, лепу, богату, у крви стечену. Обичан пиштољ, са обичним пригушивачем, један обичан човек, у обичној руци, држи нечији обичан живот. Отвара врата, пролази ходником, пење се степеницама, среће обичну мачку, ломи јој врат, обична тишина, обичан ходник са троје обичних врата, обична квака, пригушени звук, обичан умирући хротац, друга квака, два пригушена звука, два обична умирућа хротаца, трећа обична квака, обична соба, у њој лепа слика, иза ње обичан сеф, у обичној уметничкој руци, пластичан експлозив, обичне паре, ходник са троје врата, степенице, врата, обичан звук откључавања врата, обичан младић са разгораченим очима, пригушени звук, рупа на челу, пад, смрт, обичан одлазак са обичног места злочина, нема обичне нервозе, нема обичног кајања, обичан крај обичног сна.

ОДГОВОР

Копију писма послала је на безброј адреса, без наде у било какав, а понајмање позитиван исход.

Речи су текле бучним улицама не налазећи циља и нестајале без трага у блатњавим сливницима. Кришом бачен поглед одупирући се простору лелујао је у покушају да нађе ослонац.

А онда је стигао одговор! У почетку сасвим неодређен, наизглед анониман и безбојан, потом са детаљним упутствима којих се требало стриктно придржавати:

отворити падобран на време;

јабуке ређати у пару: црвене, зелене, жуте;

одвести пса ветеринару, убедити га да је то за његово добро;

прозор премазати катраном, заштити шперплочом од евентуалног разбијања, навући црне драпере;

запалити цигарету, пушити у тишини.

Након тога извршити самоубиство, нико приметити неће.

ОПРОШТАЈ

Дејани

Можда је требало ухватити тај дух у времену постојања. Снага којом је зрачила засењивала је благо овоземаљско. Да, требало је. Требало је ухватити нит и извести причу горку у времену садашњем, утрошеном на страсну борбу у којој се унапред победник знао.

*

Те вечери била је посебно тужна. Руку немарно спуштених у крило, ноктију загасито обојених, нудила је одговоре на непостављена питања. И сваки је деловао подједнако неприхватљиво измаштан и реално остварив. Могла је покренути планине тим својим ноктима, могла је ископати најтананију мисао и учинити је приступачном свакодневној употреби.

За нежељене госте точила је медовину опточену златним осмесима, од којих би застајао дах и крв се ледила у ноћима врелим, када се зној сливао од болова суспрегнутих до непостојања.

*

Те ноћи постала је светица – достојна спасења душе и постојања.

Динић Тамара

ПРЕТПОСТАВКА

И не мислим да би се догодило нешто паметно, само је, ипак, можда и требало...

Ох, какав живот на претпоставкама; да ли сам ја то чавка или глиста, или, пак, можда поларни медвед?!?

Одговор на питања потражити у кеси.

ПРИПОВЕДАЧ

Више није био сигуран да ли његов живот тече у причама или паралелно са њима. Док је посматрао један свој лик, којем је подарио живот писца, осећао се као у тамници, сам између четири зида. Време стоји у кругу светлости стоне лампе. Обасјава пресавијени лист хартије на писаћој машини. На глаткој белини црне се расута слова. Чује куцање на вратима. Одшкринуо их је. У ноћној тмини гласови. Неко га дозива по имену. Препознаје глас од којег му се леди крв у жилама. Дозива га у ноћ трептаја звезда. Да лебди заједно с речима и словима што чекају у реду. Чекају на ударце који ће их отиснути на хартију. Чека идеју која ће га учинити моћним, да увек наново обликује свог приповедача.

У ОГЛЕДАЛУ

Човек пролази улицом, носи огледало. У огледалу носи улицу, фасаде кућа, капије од кованог гвожђа, крошње дрвећа и небо. Човек застаје крај једне капије, спушта огледало на земљу, повлачи кваку, отвара врата и улази. Улица, фасаде кућа, капије од кованог гвожђа, крошње дрвећа и небо остају напољу.

DOZEN IN A BOX

Док је нашао чисту чашу, лед се истопио. Шампањац је ионако био очајан, а сада је још и топао. Коврцава Беатрис је такође била очајна, али нимало топла. Џошу се ипак један њен поглед учинио топлим, али је она убрзо почела да плаче.

...10, 9, 8...

– Беатрис, ти тако дивно плачеш...

...7, 6, 5...

– Беатрис, забога, погледај ме! Ћелав сам! Да нисам ћелав, био бих сед! Беатрис, ти имаш тако дивну косу...

...4, 3, 2...

– Џош, ти никада ниси био леп. Није ствар у томе. Не волиш ме.

...1, 0...

– Беатрис, не волиш ни ти мене.

Водитељски тандем пожелео је људима широм света срећну нову годину. Поново су се зачули сви они звуци са спрата изнад и спрата испод. Да не познају своје комшије, Џош и Беатрис би помислили да се то они сада радују.

BROWN SUGAR

Лирој је проценио да ако брзе пије кафу, има гутљај више! Соц једноставно не може тако брзо да се направи. Од тада, увек пије кафу правећи изузетно кратку паузу између два гутљаја и не испуштајући шољицу из руке. Наравно, то је лоше за његов стомак, опекао је језик небројено пута, а и мали прст му се кочи јер га увек држи подигнутим док пије.

Нема везе, помислио би, ја имам тај гутљај више! ЈА сам победник!

Лирој је победник. Тако он каже.

ПОСЕТА

Био сам већ зрео човек кад ми је отац, старачки учестало, давао последњу лекцију: „Кад год учиниш добро дело, поједеш говно”. Тон је био без вајкања и кајања, раван и миран. Отприлике као кад ме је упућивао у тајне виноградарства: „Ако га не орежеш на време, лоза ће плакати, а то не ваља”.

Веровао сам.

И нисам веровао.

„Горки талог искуства” – тумачио сам себи оца и наставио да се понашам у складу са васпитањем које ми је усадио пре него што је стигао до те клозетске мудрости.

Јуче сам свом сину поновио речи свог оца, његовог деде, кад ме је, после девет месеци и шеснаест дана, посетио у дому за остарела лица.

„Знам и да ми не причаш”, узвратио је мирно. „Колико сам се само измалтретирао у градском превозу док сам дошао до тебе. Мислим да сам појео десет, а не једно”.

КАО ЈЕДАН ПОВРЕМЕНИ ЗАСТОЈ

Као један повремени застој... Некад удахнути дубоко између два броја на часовнику, између два корака, доброг и лошег тренутка... Мисао враћена унутра, сакривена мисао... Топлота, мирис кафе, лагано лишће, сиво-жута магла, кретања кроз млечну измаглицу... Врео туш... Опет предах... Поглед изнутра, поглед са врха зграде... Нисам на интернету и не морам да журим... Нисам у аутобусу и не морам да жмурићу... Цепови пуни надања. Семење се таре и осипа, нестаје, неминовно, неизбежно. И поред сталног успињања, и поред... Сиво обли погледи кроз окно прозора и прстићи на влази, и један прстић са друге стране црта исту шару.... допада ми се летење чизми... хаос буке полу-рокенрол концерта полу-сунчаних поља... двоје сасвим мирних у аутобусу, можда су пар или брат и сестра, мирни... Гледала бих их дуго... Скрећем поглед на семафоре... Данашњи план уредно срећен... Меша се са сном о великом парку (recurrent dream), од ноћас... Све плеше... Нас троје у соби, спот на тв-у, певамо... Нешто фали да се доцрта цела слика.... нешто фали, само мало до среће... Доста нула... Повремени предах и ништа више... Не толико.

Замода Ивица

ПРИЧЕ У ЈЕДНОЈ РЕЧЕНИЦИ

РОМСКО ДИЈЕТЕ

Мало ромско дијете воли ићи у школу, али је тако мало и има тако ситан корак да га на путу до школе мора носити друго ромско дијете, мало веће од њега.

ЈАСТУЧНИЦА

Ујутро кад се пробудила, прво је бацила поглед на дјечји креветић и схватила да јој кћи више не дише, и за спровод је, прекапајући по ормарима с постељином, тражила бијелу јастучницу у коју ће умотати малу.

ПРЕДПРИЧА У ЈЕДНОЈ РЕЧЕНИЦИ

Ово ни приближно није почетак приче, али није ни крај.

ПЛАСТ

Игра ватром. Обруч нас издаје. Морамо пречицом. Само још који минут. Само још који дах. Замор. Дави нас празнина. Очи нам се тресу. Руке угрејане. Глас полумртав. Минус два, шест, минус тридесет. Ноћ на измаку. Мисао не да да се ухвати. Директност је табу. Мрзимо се. Омамљени смо мирисом нарциса у граду испод нас. Кораци ломе лед. Суза. Агонија. Седимо. Чекамо. Као и увек. Незаустављива поспаност. Порив. Нечији пољубац. Нечија љубав. Нечија пожуда. Нечија пенетрација. Нечији уздах. Нечији оргазам. Нечије задовољство. Ничија. Ничији. Воајер.

ИЗА ОГЛЕДАЛА

На отвореној страници радног дневника писало је:

– Клијент и даље све повезује са феноменом напуштености и разочарања из доба најранијег детињства.

„И, како сте данас?”

„Тужно. Узнемирено, усамљено, патим.”

„Значи и нема неке промене у односу на прошли пут? Кажите ми, које су предности таквог стања?”

„Предности? Па, нема предности.”

„Зашто се онда тако осећате, то је ипак ваш избор? Можете и да не патите.”

„Не знам...”

„Можда сте некада, још кад сте били мали, научили да се тако задобија пажња?”

„Па, могуће је.”

„А, да ли сте размишљали о томе да постоје и једноставнији начини да се дође до пажње?”

„Па не. Нисам. Вероватно постоје!?”

„За почетак, 'ајде сада мало да пробамо да једноставно кажете шта вама треба.”

Са друге стране зида, иза огледала, седео је посматрач. Учинио му се као да је почео да осећа неку благу нелагодност у стомаку, док је у своју свеску уписивао:

Проблем бр. 1 – људска врста испољава нарцисоидну, патетичну опседнутост доживљајима из детињства и гротескној склоности ка бизарним драматуршким заплетима.

Јаничић Владислава

МУЗА У ДИЈАСПОРИ

Да би се написала једна кратка прича, коју би било ко имао воље да прочита, предуслови су да буде: кратка, смислена, да има неку форму, да одражава атмосферу коју творца исте жели да наметне, да буде пуна скривене симболике, алузија, метафора, да има увод, радњу која у неком тренутку кулминира, закључак, да је онај ко је прочита повеже са својим предзнањем, идејама, искуством... са целим животом.

Ја не могу да напишем кратку причу јер кратке приче не постоје.

Јанчић Димитрије

НЕДОУМИЦА

Клисура од улица. Неонско светло жуто, измишљено, туђе, вештачко.

Има ли негде неба? Где су звезде? Праве ли мрави свој град у трави? Да ли има људи који лове свој ручак?

Живимо ли ми то свој или неки туђи живот?

ТАЧКА

Мрзим тачку. И ону на крају реченице. Не признајем је. Хоће да ми затвори врата. Хоће да ме обестрви. Да ми узме љубав. Да заврши мој дан. Да ми прекине мисли. Да ме закључи.

Доле тачка!

Избаците то ђубре и из правописа!

СЕМЕ ЗЛА

Било ми је досадно. Решио сам мало да се забавим. Отишао сам тамо где сам знао да ће моје речи пасти на плодно тле. Отишао сам тамо где влада беда, сиромаштво и очај. Пред окупљеним мишевима одржах низ ватрених говора. Изложих низ привлачних утопија. Обећах ситост, правду и уживање. Утувих им у главу нови политичко-животни програм. Уведох стриктна правила и челичну партијску дисциплину. Одмах потом нађох прве издајнике. Убрзо су висили. Суверено сам владао, гвоздеом песницом без свилене рукавице. Спазио сам једну малу плаву активисткињу. Беше јој част да уђе у ложницу великог вође. Изналазио сам нове и нове издајнике. Све јаче сам стезао обруч страха и фанатизма око мојих малих заморчића. Нису се ни копрцали. Брзо сам се, међутим, и уморио. Није било изазова. Како сам нагло дошао, тако сам и отишао. Дуго времена потом, свратио сам да видим како су моји мали мишеви. Као врховни обожавани вођа на престолу је седео мој син. Поред њега је седела, већ смежурана од година, она мала плава активисткиња. Али других заморчића није било. Свуда наоколо је била пуста земља ђубрена телима стотина издајника. Над свима њима на ветру се њихала моја слика. Ако ништа друго, бар сам на тој слици веома лепо изгледао.

Јовановић Бане

ВАКАТ

Вакат је кад чекамо да дође, а он прошао.

ЕХО

Ехо је најчешће бумеранг.

ЖРЕБ

Вадимо из шешира док нам не остане празан шешир.
Са празним шеширом, затим, стојимо на углу улице.

Кад нас неко упита: „Како се то догодило?” – одговарамо:

„Извлачили смо срећу с краћег краја. Било је лепо док је трајало!”

ЈОШ

– Још?

– Не, хвала!

ОСИЊАК

Кад једном свикнеш на живот у осињаку, никад га нећеш променити за кошницу.

ХВАЛА

– Хвала?

– Не, још!

ДОВОЉНО РЕЧИ

Позвала ме је око пола два. Ноћу.

– Морамо да се видимо.

– Сада?

– Да... Молим те.

Пола сата касније, били смо на пешачкој стази код жутих блокова. Наравно, сами, јер ретко ко у то доба излази напоље да шета.

– Ја не бих могла да живим без тебе – рекла је.

– Заиста?

– Да... Једини ти ме увек саслушаш. Ето, чак и сада, иако сам те позвала усред ноћи.

– Па... Да ли би ми рекла то што имаш?

– Мој живот је ужасан... Лоше се осећам... Чини ми се да ћу умрети.

Да је не познајем, још бих се и забринуо.

– Не могу више овако – рекла је.

– Па... Можда желиш да се мало мазимо, као у стара добра времена?

Знам да је имбецилно, али нисам имао ништа паметније да јој предложим.

– Не, не желим то – рекла је. – Желим само да ме саслушаш.

– Али, ти у ствари ништа не говориш.

– Знам.

– А сигурно знаш и да те ја у ствари уопште не слушам?

– Да... Зато и јеси мој најбољи пријатељ.

– Истина – рекао сам.

Наставили смо даље пешачком стазом кроз жуте блокове док је нормалан свет спавао.

ЛИЦЕ

Срео сам је испред тржног центра.

– Ускоро ће Нова година – рекла је.

– Па?

– Хоћеш да ти поклоним нешто?

– Свеједно.

– А шта би хтео?

Нисам ништа могао да смислим.

– Хтео бих једно твоје лице, али онакво као некад.

Гледала је у удаљене кровове старог Вождовца. Били су исти као осамдесет и неке.

– Мислим да то више немам у репертоару – рекла је.

– Онда тешко да ће било шта моћи да ме развесели.

На крововима се видео хладан одсјај јесењег сунца. Исто као и онда, осамдесет и неке.

Јовановић Милан

СУТРА УЈУТРО...

Пући усне док се шминка. Осећа мој поглед и постаје свесна своје лепоте, толико да огледало с муком успева да јој да правилан одраз. Устанем с кревета и шапнем јој у уво да је дивна. Она постане још лепша. Бојим се, ако јој то шапнем у друго уво, распрснуће се огледало.

КОРЕНИ

Желео сам горе, а ишао доле. Бескрајно доле, полако доле. Био сам лак, а људи кажу да имам тешке кости. А ја мислим да имам тежак мозак. Тврд. Не, он није од песка. Не можеш правити гомилице и сипати га у сат. Видиш, он не протиче. Он је стабилан, улогорен у вакууму. Све је око-ло мртво и тихо. Једино он, односно ја, како лебдим у ва-здуху.

Некада сам био гладан љубави, а сада сам се осећао сигурно. А депресија је полако почињала да гамиже по мени. Дугачки пипци су ме мазили, као праменови дима пролази-ли кроз мене. Да ли сам је то испаравао или трунуо? Не, са-мо сам се вратио коренима, тако јаким, тако старим, тако познатим, тако мојим.

Зашто је на крају све тако лепо?

ГОВЕЋЕ ПИСМО
(басна)

Сео во да напише писмо сину јунцу, који је био на привременом раду у некој далекој шуми, из које су извлачили балване.

– Јунче, сине! – стаде во да пише, машући главом и издувавајући из ноздрва сноп водене паре која се беласала у ваздуху. – Није лепо од тебе што си понео моје амове, па сад мене жуљају ови конопци кад из поља вучем ова разваљена кола. Мууу!

Ево имам времена да ти кажем, док товаре шашу на кола, још и ово. Ономад је газда на пијаци продао твоју мајку Бисерку, неким амалинима. Каже да је стара, па слабо вуче и мало млека даје. А питао бих ја њега колико би он млека давао кад би сваки дан вукао кола.

Оно, јес', купио је једну млађу и лепушкасту кравицу, али њу неће још да преже у кола. Каже да је млада. Нити ми допушта да јој приђем. Можда чека тебе да се вратиш, па ће да спари вас двоје. Мууу!

– Јунче, сине! Да ти кажем још и ово. Јуче је газда ишао на вашар у Воларево. И, јахао је коња. А мене није хтео ни да погледа, а камоли да ме поведе. Само каже:

– Ти, Сивко, данас одмарај, па ћемо сутра на њиву. Чудна ми чуда. Обећање, нема шта, као да ће да ме води у позориште. Па зар он не зна да и ја волим да идем на вашар, да видим света крављег. Мууу!

– Јунче, сине! Хоће ова лепушкаста млада кравица да те поздрави, а ја то нећу да ти кажем. Мууу!

– Што мучеш, Сивко? Жури ти се кући, а? Ево, сад ћемо.

– Не журим ја, газда, нигде, него пишем писмо моме сину јунцу – рече во и, уз фијук бича, крену каљавим путем према селу.

НА ЈУГУ

Сједила је задихана и тиха, очију упртих у биљеге на мом тијелу. Ноктима, зубима, свим што је знала, трудила се уписати што дубље у мене. Бразде по леђима. Угризи по раменима. Борила се као вучица у клопци пребијене шапе.

У мени се будио медвјед и тромим ходом гријао бијеле поларне низине. Било је спарно поподне и с вана су допирали звуци. Боја медитеранске пијаце мијешане с уљаним бојама мора. Наслоњен на прозор, рукама сам миловао грубо обрађено дрво натопљено зеленом фарбом. Медвјед је гледао небо дезена насјечене наранчине коре. Дисање јој више нисам чуо, медвјед је гледао негдје, тамо далеко.

ДАН НА СЕЛУ

Дебел зид, зидан црвеном опеком чије влажне мрвице остају на рукама послије кише, води до баште мојих рођака.

На средини баште вјековна црвена стабла сијеку раван крајолик мирног травнатог краја под мутноплавим грудвама неба. Моји рођаци су равничари, људи од реда. Њима је Герда нешто несвакидашње. Тетка реже хљеб, Теча ради око роштиља. По башти трчкарају дјеца. Герда се смије и у смијеху открива поларно бијеле зубе. Сунце пада низ зенит и вријеме тече. Рођаци нам журе спремити ствари за пут. Ми остајемо још мало. Међу црвеним стаблима стоји осамљен храст посут зеленим бршљаном. Водим Герду до тог храста. Њен шал се гизда на врату и кваси сивило блузе по пут дугине кише.

Дан је на издисају, рођаци машу захукталом возу. На првом превоју, с прозора вагона, јасно се виде зид, башта и храст. Герда спава, ја гледам како, учворен у храсту, у задњи бљесак сунца, израња обрис медвједа.

ТАМО ГДЕ ЈЕ ГУШЋИ МРАК

Однекуд знан ми, пролази осмехнут и само у своју сен нетремице загледан.

Виднију пажњу, чини се, ни на шта не обраћа, а лаган му ход. Кроз метеж и вреву градску корзоом у вечерњи час, под светлошћу канделабра, попут ножа „скакавца” кроз сир, пролази.

Стало му је, очито, само до оног што већ види и што га скретањем из главне у споредну улицу, неминовно чека. Тамо где је гушћи мрак. Одакле до мене ни звуком не допире тамом скривено Ништа. Одакле сам, изгнан згомиланим страхом, једва утекао. А он?

Осмехнут и само у своју сен нетремице загледан, лаганим ходом, попут оног што над водом безданом ко по земљи нечујан да корача, тек одлази.

Први пут? Или се, увек изнова, из светлости у таму, из таме у светлост истоветан враћа.

ПРИЧА О ДРУГОМ

На измаку септембра, који дан касније, коју седмицу потом, ко да се с већом прецизношћу после предуго хладне зиме, с безброј збрчканих мамурлука сети датума оног, ве-
ле, јутра када се у кућерку, на згаришту зачуо мој први плач, у матичну књигу рођених убележен је само један од тридесет могућих септембара иза имена којим ме нико до тад, а ни дуго потом, није звао.

Мисао о свему томе, чему, доиста, не би требало придавати значај судбинског, изнад свега чиме се по рођењу, а тек по умирању, сваким тренем зида и обрушава делић веч-

ности, честа мисао. И увек изнова, ко зна зашто, онеспокојавајућа.

Добро би, тако би добро било да о свему томе што је изван могућности да будем иоле поуздан сведок, не знам ништа.

И овако је то, од првог видеа, само Прича о Другом.
Прича у којој се узалуд тражим.

Крнајски Беловљев Марина

БРАНИТЕ СВОЈЕ ДАНАС!

Говорили су нам : „*Сутра, сутра!*”

Сутра – може много, заиста много!

Сутра – је *све* што желимо, *одмах!*

Опет је *данас*.

Дошло и прошло.

И *ништа*.

И дошло је *сутра*.

И *ништа*.

И опет је слагало *данас* а изне-
верило *сутра*.

Све је лажа и паралажа.

Све је некако: Данас – сутра.

Ни данас ни сутра.

Жељено *сутра* није дошло ни-
када.

Време и живот су нам остали
дужни.

*Сутра, да би се колико-толико живело као човек међу љу-
дима.*

(Браните од себе и од других своје *данас*

да бисте извојевали свако своје неизвесно *сутра*,

да би се колико-толико живело као Човек међу људима.)

ИОЛЕ
(ЕСЕЈ-ПРИЧА ИЛИ: ИКС-ИКС-ЕЛ АФОРИЗАМ)

1.

Добар дан. Добар дан, имате ли чекић? Ево овде, сто динара комад. Дајте ми један. Изволите, ево кусур, а и рачун. Хвала, довиђења. Пријатно...

2.

„Откуд зна да ће да га поједе?” Заиста, ових година све више поздрава 'довиђења' смењује израз који смо до скоро користили искључиво уз једење или слично.

3.

У нашем народу постоји још један, такође чест, израз са којим се на уснама деси да се разиђу два бића, а повезан је и са једењем: 'Ма једи бре говна!'. Оно 'Пријатно!' је, у случају да није замена за 'довиђења', овде сасвим на свом месту, и представља иоле културну верзију овог поздрава. Мораш признати.

СЛОГА

Дуго влада суша. Низак водостај на свим рекама. Новине обавештавају да се на Дунаву појављују потопљени ратни бродови из II светског рата.

Реку Слогу нико не помиње, а она потпуно пресушила. Појавиле се закопане ратне секире.

Била је запостављена. Дуго нико није градио мостове који спајају. Остала су само брвна на којима су се јарци сударали и падали у Слогу која је могла да их окупа и очисти од грехова.

Некада смо се и купали у Слози и препливали са једне обале на другу. Данас гледамо суво корито и ратне секире.

Остаје нам само да се надамо да ће бити неке росне кише и да прижељкујемо поплаве, тако да Слога поплави ове крајеве, да се у њој опет купамо, јер она иде директно у Европски слив.

Ла Лара

Моцарела, дим из апарата и друге ствари

Једног лета смо били на мору у Биограду н/м и М. и ја смо хтеле да побегнемо кроз прозор да се проводимо по граду, али нисмо. Уместо тога смо писале „Шаблоне” (то су правила о исправном живљењу, инспирисана серијом „Грлом у јагоде”). Следећег лета смо били на мору у Дубровнику. Искрале смо се из кревета и отишле на ноћно купање са америчком плесном групом. Кад смо се вратиле, ја сам добила шамар јер сам била старија.

Једног лета сам играла бадминтон на улици. Истог лета сам имала и богиње. Према тадашњој процени, није било горег момента за болест. Сад имам рупицу на челу.

Једног лета сам сваког дана устајала у два сата после подне. Била сам положила све испите, и биле су санкције, па се нико није љутио на мене.

Једног лета сам била у Риму. Неко је на журку донео кофу наполитанске моцареле. Пили смо текилу са битером, уз лупање о сто. Друго вече ја сам носила дугу плаву хаљину. Венецуеланка, Боливијац и ја седели смо на Шпанском степеништу и пили пиво. Све је било савршено.

Једног лета била сам у једном граду у СЕ и помислила да је свет почео да се окреће на другу страну.

Једног лета писала сам магистарску тезу и често користила опцију Word Count.

Једног лета је неко скинуо омиљени постер са зида и дао ми га.

Једног лета решила сам да тренирам тенис. Очекивала сам да кад узнапредујем, трчим за лоптицама на великим турнирима. Убрзо сам одустала од те идеје. И од тениса, такође.

Једног лета комшиница нас је на улици сликала апаратом са стативом, црном тканином и димом који се на крају појави.

[Инспирисано текстом: “One Summer... Learning taidermu and other tales under the sun”, написао Nicholson Baker, објављено у Вашингтон Посту, 10. јула 2005]

КАД ЈЕ НИЧЕ ПЛАКАО

Фридрих Ниче је био цењен и поштован члан друштва, међутим, постојале су неке ствари из прошлости које је радије желео да сакрије. Наиме, до своје тринаесте године млади Фридрих патио је од ретке болести врло компликованог латинског назива која се манифестовала потребом за уринирањем у јавности и силовитим чачкањем носа. Господин и госпођа Ниче преживели су подоста непријатности због свог сина. Водили су га код познатих лекара и потрошили гомиле новца док га нису излечили. Сам Ниче уложио је доста труда да се ова непријатна епизода из његове младости заташка и заборави. Како год, постојали су људи који су се свега тога сећали и они би му се само загонетно осмехивали када га сретну на улици.

Лалић Олга

ВОЗОВИ

Возови, који превозе робу са сјевера на југ, с југа на сјевер, с истока на запад и са запада на исток, црни су као дим од паљених гума и ципела.

Неко их је пробао зауставити. Ко може зауставити колону према смрти?

ПЕПЕЉУГА

Госпођа Дара и њена комшиница госпођа Мара биле су добре пријатељице. Толико добре да су често заједно гледале квиз „Да ли желите да постанете милионер?” на телевизору госпођа Дариног унука, који је већ одмах после средње школе отишао у Канаду. Ретко пише, и никад није питао за телевизор. Господин Живорад са петог спрата је одувек био сумњичав према друговању двеју жена, али се није мешао. Када је скупљао новац за чишћење зграде, госпођа Мара је платила и за госпођу Дару, и он је само уздахнуо. Синоћ је чуо галаму из стана госпође Даре, и није се мешао. Женски глас је запомагао и крештао.

„У помоћ, у помоћ!”, и он би се могао заклети да то није била ниједна од њих две. А није био ни глас из телевизора.

Када су јутрос дошла кола хитне помоћи, са ноге која је провирила испод црне најлон кесе спаде плишана папуча број 37 и паде право у пластичну корпу за ђубре испод поштанских сандучића. Господин Жика (како га из милоште зове фамилија) намерава да колико још данас обиђе све жене у улазу и да им дâ да пробају папучу.

Ваљда ће се и то разрешити.

ЧИСТА ФИЛОЗОФИЈА (ОГЛЕД О ЕТИЦИ И ЕСТЕТИЦИ)

Лепота ме увек више збуну неголи усхити.

Да ли је у питању само надахнуће Демијурга или је нешто важно умотано у то лепо рухо? Покушавајући да, по ко зна који пут, будем паметнија од лепоте, сећам се случаја.....

Градски пекар је имао две ћерке – Лепосаву и Добрилу. Још у школи, мала Лепосава је добијала оцене на лепе очи (и дуге трепавице), док је мало млађа Добрила морала добро да се помучи за сваку петицу (а приде је и носила кифле учитељици). Када су поодрасле, лепо се видело да је Лепосава омиљена код младића, док је Добрила добро стајала код родбине и комшилука. И свака би и даље суверено владала у свом рејону, да се у њиховој пекари једнога дана није појавио млади господин Умић. Док је, свакога јутра тачно у седам, чекао вруће погачице из плеха, још више је ишчекивао да види Лепосаву и да чује Добрилу.

Колико се само пута испекао гледајући без даха у вилинско лице које му се осмехивало кроз измаглицу од пецива које се пушило! А када би га на час дотакли блага реч и топла рука сестре која му је враћала кусур, одлазио би потпуно ошамућен на посао. Адвокат Златић, код кога је млади господин био на пракси, чак се писмено жалио на расејаност свог чиновника. Но, то није ни изблиза мучило нашег Умића, колико ова болна растрзаност између две сестре! „Зашто пекар нема само једну ћерку!” – мислио је. „Зашто пекар нема само једну ћерку?!...”

Признајем, није ми потпуно јасно да ли је младић веровао да би се искрено заљубио у једну од њих две када не би знао за постојање оне друге, или да би та, хипотетичка пекарева јединица, имала у себи сједињене особине и Лепосаве и Добриле? Да ли је он то вапио за лакшим избором или за савршенством?

Било како било, господин Умић је престао да једе погачице у седам. Адвокат Златић је, са видним олакшањем, дао оглас за новог чиновника, јер је стари отишао у далеке тропске крајеве и посветио се изучавању ретких врста лептира.

ТОРНАДО

Одувек ме је фасцинирала појава торнада, зато сам им и посветио цео живот.

Ловио сам их где сам стигао. Сликао, слушао, записивао. И што сам се више приближавао, то су ми били даљи.

Једног сам се јутра затекао на пустој, голој планини у тренутку када се будио женски ветар. Препознао сам је по бледој, тананој нијанси црвене што се назирала на јутарњем светлу. Одлучио сам да је пратим.

Прострујила је поред мене, заокренула иза шиљате стене и застала. У ствари није застала, већ се полако вртела у круг. Нешто даље од нас, протезао се мушки ветар, у оштрим, јаким плавим тоновима. Застао је кад нас је угледао, женски ветар, у ствари. Ја за њих нисам постојао. Једноставно ме нису примећивали.

А онда се женски ветар дао у бег. Појурио ју је истог тренутка. Вијали су се цело јутро око голих, немих стена, док сам ја седео на самом врху и сликао.

Када је одлучила да је било доста игре, препустила му се. Пришао јој је са десне стране и обухватио око стука. Заиграли су.

Прво полако, бојажљиво, а затим, како су им се делови тела упознавали и постајали приснији, све брже и брже док се нису стопили у једно. Високи, делом црвени, делом плави, а понајвише љубичасти стуб, окретао се у смеру супротном од сказаљке на сату, кочоперио се, а затим нестао са видика.

Стајао сам једно време у чуду, а потом извадио филм из апарата.

ГОРАНУ ИЛИ О (НЕ)ПРЕМОСТИВИМ РАЗЛИКАМА

Драже ми је да седим овде... него са њом... да идем... устанем... и идем... да газим то опало лишће... НЕЋУ!

Мршти ми се. Излуђујем је. Мисли... помериће ме... са овог кауча... НЕЋУ!

Видим јој у очима. Она ме мрзи. Да, некад ме је волела, дрхтала при сваком мом додиру, слала нежне поруке и врпољила се гордо у сваком нашем јавном загрљају. А сад? НЕЋЕ! Доста јој је свега, постао сам јој досадан, али и драг.

Хеј, љубави, ХОЋЕМО напоље, да прошетамо мало... сад она НЕЋЕ.

ПАРФЕМ

Био је од оних који је своје девојке третирао као скупе играчке. Цармуш Врачарски се није стидео своје подељене личности. Не мислећи много да ли је то паметно, често је у први план истицао неке облике неснађености у својој кожи. Женама је то деловало јако сексипилно. Лепиле су се за њега безглаво и безразложно. Једноставност својих преоблачења „у оног другог“ објашњавао је примереношћу тренутка. До касних послеподневних часова уживао је у разбарушености уметничке социјализације као асистент на Факултету драмских уметности. Вече је дочекивао у елегантном, бонвиванском расположењу, неузбуђен због Сузаниног кашњења. Мириси парфема и кубанског дувана били су складно измешани.

Сузана није имала проблема са новцем. Добар део Цармушовог бонвиванског опуса долазио је, управо, са те стране. Једноставност, као врлину, Цармуш никада није успео да појми до краја.

Имао је јаку интуицију и осетљив желудац. Једино је помисао на мучнину могла да му поквари расположење. Будан је сањао следеће вече и пријем у амбасади једне латинско државе. На таквим местима је ваљало показати елеганцију, софистицираност и бонвиванску надградњу просте малограђанске жудње „да се види и да се буде виђен“.

На излазу из неосветљене улице аутомобил је зауставила група одрпаних и неугледних тинејџера. Извели су их напоље. Сати су споро пролазили и једини звуци који су се чули из бараке у којој су били заточени, били су звуци Цармушовог повраћања. Смрад који се ширио малим, затвореним простором Цармушу је откривао структуру понижења у очигледним координатама једноставности. Једноставно

опљачкан. Једноставно мучен најгором муком од које је стрепио читавог живота, смрадом.

Сузана је отворила боловање. Лечила је Цармушов страх од тешких мириса. Парфемима који су брзо нестајали.

КРИЗА ИДЕНТИТЕТА

Када је Б.В. схватио да му је прва мисао у глави после буђења на француском, помислио је: „Изгледа да сам Француз. А шта ако сам из Квебека? Или можда из франкофонске Африке?” Пришао је огледалу и видео да му је лице бело. То му није било важно. Није имао расних предрасуда.

У собу је утрчало дете, старо око три године.

„Здраво, тата. Хоћете ме мама и ти водити у парк?”

„Хоћемо, Жан.”

Дете је радосно изашло из собе.

„Још података: ожењен сам, имам сина, све је изгледа у реду.

„Још само да сазнам ко сам”, те одахну сетивши се да је после оваквог буђења могао проћи и као Грегор Самса.

ПРСТИ

Један – два – три – четири. Четири, само четири!

Јој, није ваљда само четири?

Хајде поновно! Један. Два. Три. Хм, четири. Пет. Добро је, пет.

ШЕСТ?!

Како шест? Не може бити шест! Не смије бити шест! Не може моја беба имати шест прстију! Никако!

Све је у трудноћи било добро. Нитко није пазио тако као ја. Правилна прехрана и све то. Доктор Spock и остали. Савјети Oprah и њеног dr. Phila. И добра глазба, права глазба. Глазба коју трудницама препоручају врхунски лијечници. Само Mozart. Никакав Beethoven, или, не-дај-боже, Brahms! Добро, понекад Simon & Garfunkel. Али све само позитивне вибрације. Не може сад имати шест прстију. Никако.

Да пребројим још једном.

Један – два – три – четири – пет! Добро је. Пет! И друга рука.

Јендватричетрипет! Пет. Хух, добро, пет.

А на ногама? Лијева: један/два/три/четири/пет. Десна: један и два и три и четири и пет. Обје пет. Укупно двадесет прстића.

Што је? Зашто ме тако гледате? Проклети лијечници! Тридесет и осам сати муке и нимало ми нисте помогли. И сестре, што је, сестре? Мичите своје руке с мојег дјетета. Моја беба има свих двадесет прстију. И нема других мана. Не мора се одвајати од мене! Ни на тренутак.

Ни случајно!

Макните се од мене!

АНТИ-КАФКА

Једнога сам се јутра пробудио и, са ужасом, схватио да се апсолутно ништа није догодило. Куварица моје газда-рице, госпође Грубах, донела ми је, као и обично, негде око 8 часова, доручак у собу. Зажелео сам да позвоним и да ми у собу упадне витак, чврсто грађен, непознати човек у там-ном, црном оделу.

Али не – мора да ме, поново, нико није оклеветао, јер, ја сам, једноставно, био само – Јозеф Караклајић, средњо-школски професор књижевности.

НИЈЕ ЧОВЕК (СТВАР РУПА)

Живео један човек. А као да и није. И боље да није.

Имао је жуте очи и црног мачора. Тај мачор је живео у његовој души и хранио се мраком. Али, нећемо о мачору.

Човек је имао рупу у мозгу. То, заправо, и није била права рупа, већ више нешто као квар. Њему се та рупа појавила кад је пошао у војну школу и расла је до величине лептира, колика је била када је постао официр.

Он није био добар официр, али је био подобан јер је имао рупу у мозгу. А то није мала ствар. Као награду за поседовање рупе добио је велику пензију, стан, жену и четворо деце. Два мушка и два женска. Детета.

Али његов задатак није био да унапређује децу, већ да их унатрагује. Био је то његов партијски задатак. Али, о томе ћемо касније.

Е, видите, тај човек на неки начин и није био човек. Он је, заправо, био прави црвени зомби. Имао је рупу у тинтари а није знао за њу. Јер, да је знао, онда не би имао рупу. Рупа је само обична рупа, али ако у њу нешто сипате, онда више није то.

Њему су у ту рупу сипали со. Али ону невидљиву. И онда та со полако усољава мозак, који се временом све више суши а не може да се поквари. После од њега могу да се направе депресивне гусле. То се десило том човеку.

Тако му се страшно десило, да је на крају тај човек умро а да нам никад није открио да ли има рупу. Јер, његова рупа је била само његова и шта ми имамо с тим. И откуд сад да знамо.

ОДЛАЗАК МАЛОГ НИКОЛЕ

На Бадње вече у Беодри, мати окупа малог Николу, баба Дада је певала песму о ангелима, на небу ангели играху се.

У поноћ залаја гипсани пас, добијен поготком у стрељани на вашару за Светог Илију, кућна змија се пробуди и отпуза кроз прозор ка небу.

Уђе Сава свечано обучен, узео малог брата Николу за руку, зидни сат откуца дванаест пута, дванаест суза пусти икона.

Ујутру мати отвори врата речима: Буди се Никола сине, „Христос се роди!”

Ал’ старо огледало у дрвеном раму вишње немо одговори: Ангел се роди мати!

СЛУЖБЕНА БЕЛЕШКА
О ОБАВЕШТЕЊУ ПРИМЉЕНОМ ОД ГРАЂАНА

Грађанин Коса, по занимању домаћица, рођена 1987. године, у вези прекршаја проституције из чл. 14 ст. 1 закона о ЈРМ, дала је овлашћеном службеном лицу Министарства унутрашњих послова следеће обавештење:

Ја се проституцијом бавим у последње 2 године и тако зарађујем новац за живот. Најпре сам почела на Штајги, па се ту појавио таксиста Бобан, чија жена Боба је макро и држи курве и стално седи у кафићу код Штајге. Они су ме тукли и малтретирали. Напустила сам их кад је требало да се породим.

Сада се бавим проституцијом на Ибарској магистрали. То обично са мном ради Миомира која има уметничко име Тина. Док сам на послу ми чува Андра, којој плаћам 4.000 месечно. Муштеријама пружам услуге пушења и туцања. Цена је од 1.000 динара до 20 евра, зависи од типа да л' је овца или је намазан.

Данас је код нас дошла патрола и тражила од нас личне карте и питали „Шта радимо овде”. Ми смо рекле „Радимо” они су нас опет питали „Шта то радите” где смо ми одговориле да радимо пушење и туцање а како нисмо имале личне карте они су нас привели овде у полицијску станицу.

ОБАВЕШТЕЊЕ ДАЛА: Коса
лице неписмено

НЕ КУЦАЈ У ДРВО

Не бих вам умео рећи ко је изумео ову причу, а ја сам је чуо из уста Лада Тајова, човека од речи. Ко није науман да верује у заумно, може му бити да је не слуша.

Срели се на Ђавољој Раскрсници на сред Брда, о Или-нудне, Секула Дрекалов, док је био жив и Милија Гајов, пошто је умро. Ако је то могуће, а што у Црној Гори није могуће. Милија се запутио ка Светој Ђекли на Веље Почивало, а Секулу нанео пут.

Пита живи: – Има ли те?

А мртви: – Не знам

– Како не знаш, знао те јад! – прекори га живи тако да се види како су још интимни.

– Јад неће никад више, како ми се чини. А откуд ти не знаш има ли ме?!

– Ја, јадан не био, не знам ни има ли мене живога, камоли тебе мртвога. Од мене је далеко и оно што држим руком, немоли заумно. Но, Милија, имена ти Божјег, реци ми право како ти је у ковчегу?

– Да куцнем у дрво!...

– Где да куцнеш у дрво кад ти је сандук сав од ластре, да речем од лима?

– Тако се вели, мој Секула.

– А како знаш да ти је добро, кад ниси жив?!

– Ако ишта знам, то знам. Од хиљаду мука и јада које сам имао док сам био жив, сад ме не мори ни једна.

– А осећаш ли ишта?

– Једино што осећам је страх, жив нисам, да не да Бог да васкрснем.

– Само се ти држи ковчега и не бој се!

ЊЕМУ ЈЕ ЛЕПО И КАД ОНА ЋУТИ

Мој комшија Адам, увек бејаше за корак испред свих. То значи, за корак испред свог времена. Били смо убеђени, једногласно; све би било другачије да нам није Адама. Адам је био наша светлост. Једино се ми у граду нисмо плашили искључења струје.

Адамова жена, о какве ли случајности, Евица, није мислила тако. За њу је Адам био и сувише *плитак*. Она је ценила комшију Доколенића, којег су остале комшије избегавале, и децу своју плашиле по сто пута поновљеном реченицом:

– Ако не учиш, бићеш глуп к'о комшија Доколенић.

Адама, у последње време, све ређе посећујемо у Душевној болници. Комшији Доколенићу и Евици, Адамовој венчаној жени, не јављамо се. Комшија и комшиница због тога нису забринуте. Час су у његовом, а час у њеном стану. Њу његова глупост не занима, њему је лепо и кад она ћути.

БИЋЕ ОД ТЕБЕ НЕШТО

Кад сам се родила била сам највећа и најлепша беба у породицишту. Доктори су утврдили да имам изузетан „ап-гар скор” и то саопштили мојој мајци. Она ме је узела у наручје, помиловала по образу и прошапутала: биће од тебе нешто. Онда ми је увалила своју дојку у уста и убрзо затим, отишла.

Читаво детињство ми је носило печат надареног и бистрог детета. Моја бака је често имала обичај да ме милује по глави и говори: паметно моје дете, биће од тебе нешто. Затим је настављала да ме испитује да ли сам гладна или жедна, шта треба радити пре и после јела и где зека пије млека. Онда је и она отишла.

Био је тек први дан школе, а ја сам добила петицу. Мој отац је био толико поносан да је у госте позвао све пријатеље да попију у то име. После је, онако припит, долазио у моју собу, љубио ме у чело и заплитао језиком: знао сам, биће од тебе нешто. Кад је попио довољно, и он је отишао.

На матурско вече сам кренула у најелегантнијој хаљини са скупоценим карнерима, стала пред огледало, добро се погледала, и засењена сопственом лепотом рекла себи: ма-ла, биће од тебе нешто. Стајала сам још неко време пред огледалом па отишла.

Моје венчање је било једно од најзапамћенијих по трпези и весељу. Убрзо сам затруднела и напустила посао како бих се посветила породици. Када сам родила сина, супруг ми је донео букет цвећа и рекао: биће од тебе нешто. Кад нам је син одрастао, спријатељили су се и отишли.

Живела сам свакодневно, понекад и целодневно. Онда си отишао ТИ и од мене није остало ништа.

РЕЦЕПТ ЗА РАТ

Дошло је до сукоба мишљења. А онда су се ту умешале грубе речи и повишен тон. Мрки погледи су све то пажљиво посматрали. Почела су одгуривања и међусобна одбацивања. Шамари и песнице су постале кључни делови разговора и веома јаки аргументи. Прокључала је крв и севнуло је хладно оружје. Када се све добро закувало, ни ватрено оружје није остало немо. Али ипак је настајала гробна тишина.

Само се још шапутање чуло. То је ваљда то дуго очекивано примирје.

ЈЕДАН НАГЛИ ПОКРЕТ

Жилет је пролазио лагано остављајући иза себе нетакнута пространства. Био је добро уходан. Увек је знао где га пут води. И већ кад је просто отупео на све то, један нагли покрет вратио му је осећај оштрине.

ПОКУШАЈ ПРОПАЛОГ ПИСЦА

Велика мрачна соба. У ћошку гомила бачених речи – сав труд моје младости. На столу писаћа машина и у њој чист папир, ко зна кад увучен. Једна фотеља, пар старих књига од писаца на које је и Бог заборавио, и телефон, и то је то. Цео живот у неколико речи.

Зазвони телефон, тихо и стидљиво, тек да наслутим да звони. „Друже, *Алма* је расписала конкурс, траже баш такве као што си ти!” Насмејох се. Ма ко још овакве као што сам ја тражи. Ипак узех бели папир и оловку наоштрену баш за ову прилику. У глави хиљаду идеја – он и она, Бог и ђаво, живот и смрт – али ништа из тог хаоса као да не жели изаћи из моје главе. Крај мене мој стари друг, Џони Вокер, ћути. Гледа ме и смеје се сваком мом неуспеху.

Сати су пролазили. Џони се све гласније смејао као што се смеје свима који се друже са њим. Глава ми клону. Под необријаним лицем осетих нежан додир папира. Био је и даље чист, невинно бео, без иједног слова које ће упрљати његову лепоту. Згужвах га и бацих у ону гомилу узалуд потрошених речи. Џони ме загрли и успава.

Кад сам се пробудио, све је и даље било исто – велика мрачна соба, у њој сто на којем стоји писаћа машина са ко зна кад увученим папиром, и фотеља, и пар књига... Само је телефон заувек престао да звони.

ЛЕЖАО ЈЕ НА КРЕВЕТУ, ШАКА СКРШТЕНИХ НА ГРУДИМА

Лежао је на кревету, шака скрштених на грудима. Гледао је у зид преко пута. На зиду су висиле слике из Венеције... *Црква Светог Марка, Santa Maria della Salute, Мост Риалто...* Она их је бирала, он се цењао са тврдоглавом продавачицом.

Као млазеви отопљеног снега, са плафона су се, као са ивице крова изврнутог према унутра, сливале беле пруге. Мешајући се са руменкастом подлогом, једнолично и доследно понављале су утврђене путање. У тону са паспартуима, чиниле су савршени склад.

Телом је тонуо у кревет, и истовремено се одвајао од њега, погледом упртим у зид. Извесна у свом спокоју, соба му се немо наметала као једини доказ појавног света.

Осећао је присуство тишине. Улазила му је у уши и преплављивала тело, стварајући унутрашњи глуви омотач. Најпре лукаво и неосетно, а затим све агресивније, притискала му је и очи, настањујући се у мозгу. Схватио је да заправо тишину сада доживљава као буку, али није се томе чудιο. Исто тако, на неки необјашњив начин, подразумевао је умртвљеност својих чула.

Помислио је како би можда требало да зажмури. Али одједном је схватио да би тако изгледао као прави мртац. То га је уплашило, јер је још увек био жив.

Да је она са њим у соби, тишина се не би чула.

Три слике са зида безгласно су се смејале: о путовању у двоје, о дугој љубави, и расстанку. Шта остаје после свега? Није осећао потребу да о томе било коме и било шта каже. Ћутао је, као што су ћутале све ствари у соби, ћутао је као предмет, и осећао се тако.

На тренутак помисли да је оглувео. Био је то тренутак сабијеног времена, који се могао крстити једино тишином.

Милосављевић Љиљана

СВИ ТРАГАЈУ, РЕТКИ НАЂУ

- Идемо ли, мала?
- Полако, чекај, да пређемо улицу.
У граду гужва.
- Видиш ли, мала? Клупа празна!
Добро је, није поломљена!
- Само да купим хлеб.
- Да се вратимо?
- Зашто не прогуташ тај залогај?
- Тако ме паметно гледаш.
- Теби могу све да кажем!
- Сутра ћемо опет, мала!
- Смешим се.
- Срећно машеш репом.

ПОЗИВ

Телефон је зазвонио, док су се у ходнику све гласније чули кораци. Скинула је вунене рукавице и промрзлим рукама неспретно почела да тражи кључ. Једино на шта је наилазила у дубоким џеповима капута биле су употребљене марамице. Телефон је упорно звонио. Покушала је са ранцем, док је телефон звонио још гласније, уколико је то било могуће. Све смиреније је настављала потрагу за кључевима. Снажан звук телефона се и даље простирао кроз ходник. Неко је очајнички покушавао да је чује...

Изненада се сетила: била је то игра коју је одавно престала да игра са самом собом; знала је да је она више неће звати, јер и када је имала разлога, ретко је то чинила. Без обзира, кад год би чула телефон, потрчала би и на тај секунд или два помислила како би било када би тада чула баш њен глас. Сада је опет ужурбано претурала по ранцу све док није осетила хладан додир метала. Ставила је кључ у браву, окренула два пута и кренула ка телефону, смешећи се што се уопште сетила своје игре...

„Хало?”

После дуже паузе, чуло се *хало* с друге стране, као да је неко оклевао... Покушала је поново: „Да?”

Тишина.

Спустила је слушалицу покушавајући да удахне. Да ли је то заиста била она? У њеној глави та идеја је звучала готово застрашујуће. Да ли је то био само ехо сопственог гласа? Дозволила је да је та претпоставка умири.

Недеље и месеци су пролазили а игра се настављала и престајала са сваким подизањем слушалице. Сада је била сигурна да је више никада неће чути.

ПЛАВО ЗА ПОНЕТИ

У причи за седење. Има прича које се истински разумеју само у положају савијених колена, а више је него мало глупаво да се чучи док се чита. И онда се седне да би једини захтев приче био задовољен.

Пожељно је причу положити на крило, руке испружити поред тела отворених шака и потпуно се опустити. Без грча, да би се обрт осетио само у коленима и потом се расточио у ципелама.

Зато сви добри познаваоци приче имају квргава колена, и лактове љубоморне на иста.

ПЛАН

Кад јој је најбоља пријатељица „скинула” дечка, била је данима очајна. Разочарана његовом слабошћу. И његовим (не)укусом. Па зар нису он и она били изабрани за најзгоднијег дечка и за најзгоднију цуру школе. И за најзгоднији пар. А њена најбоља пријатељица није била ни предложена за избор.

Научила је да се треба чувати од најбољих пријатеља.

Кад је сазнала да је вјереник вара са секретарицом, била је повријеђена. И увријеђена јер његова секретарица није била млађа или згоднија од ње.

Закључила је да не смије имати повјерења у мушкарце.

Није жељела још једно разочарење и бол. Размишљала је како их избјећи слједећи пут. Али није успијевала наћи убједљиво рјешење. Све док једног дана није угледала пар који је дјеловао сретно. Она је била врло згодна, а он посебно ружан. Тад јој је синило. Ако нађе изразито ружног мушкарца, ниједна жене га неће покушати преотети, а он вјеројатно неће имати ни искуства, ни самопоуздања, а сигурно ни потребе, да је вара.

С еланом је кренула у потрагу. Изненадила се колико јој је времена требало да га нађе.

Био је заиста ружан. Не на симпатични начин, или тако ружан да је био тип. Шепао је на једну ногу. Био је упола ћелав. Претјерано мршав, дјеловао је неисхрањено. Озбиљна лица које није садржавало ниједну бору смијеха. Био је савршен.

Дуго му је требало да схвати, а још дуже да прихвати да га једна натпросјечно лијепа и атрактивна жена покушава завести. Мислио је да се ради о некој врсти „скривене камере”. А она се искрено заљубила осјећајући да је направила одличан избор јер јој се неће поновити разочарења из прошлости.

Кад га је затекла у кревету са гротескно дебелом сусједом, мислила је да сања.

Напокон је схватила да је можда ипак проблем у њој.

Милутиновић Јулијана

ВИТЕЗ

Пссссссссст! Дон Кихот спава.

СВЕТЛОСТ У АВГУСТУ ИЛИТИ ОНАЈ ДЕО ДАНА

Здање је старо. Осветљено. Млечним јутарњим светлом, мада је негде, око пет. По подне. Вероватно од камених плочника (то да замишљаш како си на мору..). И степеника је свега три. Седе на трећем. С врха.

Она у хаљини. Замишљени.

Лето. И много пролазника. У Михајловој. И врева и. Влада мир.

Он мази њену десну. Штиклу. Мада му је лева. Ближа.

Њене ноге су.

Прекрштене.

Милутиновић Тања

ФРУШКОГОРСКИ АНЂЕО

Палимо танке, мирисне свеће. Бескрвне калуђерице певају и жмуре. Гласови им се уплићу као тела. О како поју! Звуци лепоте увијају се у милозвучје. Хор анђела пева. Бруји рој ситних, златних пчела.

Наспрам нас је једна сва млада и бледа, оборених капака и кроткога става. Око нежне сестре су црне круте хаље. Главе накривљене и опуштених руку, провидно белог лика снује и поје....

Мирковић Горан

ALMOST LOVE STORY FROM AFRIKA

Somewhere in Afrika, Jane meets Tarsan, the king of a jungle.

Jane: Yuhu, Tarsan!

Tarsan: Oh, hello Jane!

Jane: How are you, Tars?

Tarsan: Very well, Jane, thank you. How are you?

Jane: Fine, too. Shall we go swimming, Tars?

Tarsan: Sorry Jane, I can't. I've got to study.

Jane: Oh, I see. Some other time then.

Tarsan: Some other time, Jane. By!

Jane: By Tars!

Somewhere in Afrika, Jane still is not a queen.

ПОРТРЕТ

Дошао је у светлом мантилу који је држао преко руке. Испод штитника његовог згужваног качкета почивало је ћелаво чело, чудно заобљено дугим ношењем војничког шлема. Имао је сако од сивог сукна, плави оковратник, сомотске панталоне, а с јесени и зиме носио је исте ципеле које су се клизале на снегу. Лице као у Адониса, са плавим, готово увек мало обореним погледом. Добро избријане главе изгледао је као да је створен од белокости. Вешт у разговору, тврдоглав у ћутању и с ружним рукописом, он је код куће поседовао једну машину на којој је од досаде исписивао текстове. Ћутке је седео крај пећи не скидајући качкет и зуррио у сопствену слику. Мислио је – сви ми патимо, страшно патимо због онога што су нам богови дали. Многи због свог положаја и богатства, ја због своје памети и умећа, а мој модел због нестале лепоте.

Михаиловић Стеван

БАЛОН И ЗЕЦ

Ведар и сунчан дан. Балон са корпом пуном туриста надлеће, после кровова кућа предграђа, околину града са реком, пољима, шумарцима, ораницама... Доле на земљи, преко ораница прелази велика сенка балона. Открива зеца у бразди који изненађен у страху скаче... Почела је „трка” балона и зеца у паници тражења спасоносног заклона некога жбуна...

балон изнад њива..

зец бежи... води испред

сенке балона

Туристи вичу и машу рукама... навијају...

В.П. : ПАМТИТ ЋЕ МЕ ПО КЊИГАМА МОЈИМ

Кад сам прије дванаест година добио негативну критику за први роман – говорио сам себи да ни у ком случају не желим скрштених руку чекати своју четрдесету – да бих тек тада усудио се објавити први роман...

Сада кад већ јесам у тим, четрдесетима, имам већ четири објављена романа, док је пети управо припремљен за тисак... И у њеми је ријеч о мом родном граду, Чаковцу, о Међимурју... Не могу сада о њему ништа више рећи, желим (још једанпут!) изненадити своје вјерне читатеље.

Своједобно кад сам био запослен у „Металцу”, саставио сам, написао и потписао више од пет тисућа страница најразличитијих записника, дописа, рјешења, потврда, закључака... И сада се од тога најбоље одмарам пишући ипак нешто привлачније и веселије текстове. Наиме, већ двије и пол године марљиво пишем кратке приче претежито забавног карактера (љубавне, необичне, крими-приче, из зоне сумрака).

Објавио сам и неколико романа под псеудонимом... Не могу рећи о њима ништа више, то је – тајна ... Ти романи? Они су познати... А мој псеудоним?... То је познато само још једној јединој особи, и издавачу – наравно... Та не могу све то открити!!!

Већ седам година нисам заправо „такнуо” лопту... Мислим да сам ипак оставио неки траг, дао свој печат једном раздобљу ногомета у Међимурју... Да, да, слажем се с тиме, мислим да је то заправо моја животна прича: путања од дечка с игралишта, умјетника дриблинга до приповједача, умјетника ријечи – укратко, од дечка у копачкама, с ногометном лоптом до – дечка с књигом!

Не, немам више времена. Морам ићи. Имам ја и друга посла. Мој телефонски говорни аутомат ради 24 сата! И ја радим 24 сата на дан! Сатница ми је потпуно испуњена. Идем писати.

ПОТРАГА

У руднику смо ловили Дабога.

Познавали смо му траг по нити која је истицала из огр-
тача. Сребрна глава је сјала, а клопарање штаке је одзвања-
ло.

Звуку смо бивали ближи, одаје су биле бројније и про-
страније. Мирисали смо воду, додиривали звук плиша, коса
се мрсилa, страх је зидове чинио тежим.

Нит је ишчезнула, чобанин је поједен.

Господар је у утроби поново сигуран.

БЕКСТВО

Фелдмаршал Петар Текелија у води реке Каме изгубио је лице. Старом фелдмаршалу лик су отеле кечиге и у ћутању га однеле у Волгу. У свој двор у Миргороду Петар Текелија тако је стигао без лица, а уз звуке добоша.

Дугогодишњи слуга Петра Текелије Иван Фјодорович није познао свог господара. Помислио је да је одбегла дворска луда.

РОКО И ЊЕГОВ УБИЦА

Роко је изашао из филма Лукина Висконтија и потукао се са групом младића у биоскопској дворани градића Плевен на северу Бугарске, 16. априла 1963. године.

После тринаест минута туче пао је избоден ножем.

Његов убица звао се Ванчо Пенев, кино-оператер из варошице Ловеч, у подземљу познат као масовни убица филмских јунака.

Под разним именима, Ванчо Пенев је у кино-дворанама широм света убио на десетине филмских ликова, а да то нико приметио није.

ПОГЛЕД КРОЗ ВИТРАЖ

Све је то у мени. Напукла светлост и искричав сјај. Садржано у хладном додиру пољупца.

Опростити себи и продужити. Све је то Бог дубоко у унутрашњости испод страха. Све се то дешава сада. Све је сачувано и све ће остати. И грешим, знам да грешим. Укопана временом и простором. Залепљена у три просте димензије. Ни корак напред, ни корак назад. Укопавам се у месту грехом. И шта ће свега бити у мени када исцури светлост кроз напрслине мисли? Кроз паузу разума и свести. Опседнута питањима о смислу и трајању, суштином ритма, звука, боје. Ту је смисао – изван схватања.

Тражим целину, бесомучно тражим компактну целину. Лаж, лепу целу лаж.

Само делови. Боже, разбацани делови. Одбачене безвредне крхотине... Нигде целине. А тако желим да у њој сагледам смисао.

МОНОЛОГ

Враћам се с посла. Карло уваљен у фотељи чита новине.

– Пожури, гладан сам – добаци ми не подижући поглед.

Јурим у кухињу. Постављам стол. Испод ока гледам у Карла. Данас ћу му све рећи! Сервирам ручак. Карло гласно срче. Боже, како то мрзим!

– Додај ми сол – заповеднички ће Карло. Иако је соленка точно испред њега, дижем се и пружам му сол. С пријезиром гледам како надмоћно сједи с друге стране стола. Без ријечи једемо као два странца. *Сад* ћу му све рећи. Срце ми убрзано лупа. Размишљам како ће признати кривњу. Већ видим како ме моли за опроштај. Отварам уста, хватам зрак да изговорим..

– Десерт! А гдје је десерт? – упита Карло

– Нисам стигла, јучер сам дуго радила и...

Карло се нагло дигне и врућим шамаром прекину моје објашњење. Крв ми навре на нос. Понижена, гледајући у под, крећем према купаоници.

– Сутра ћу му све рећи! – бришем крв с лица и понављам свој вишегодишњи монолог

ВОДА, ВАТРА, ЗЕМЉА, ВАЗДУХ

Бијели дим се шири од отвора два дебела казана за воду, подиже своја лепршава крила, мијеша се са воденом паром, и, неколико корака у ваздуху – нестаје. Казани су стари, чађави, а вода ври, куља у издубљеним судовима поврх њихових широких масних отвора те се чини на махове као да хоће искочити из посуде. Вода није чиста, већ масна и жута, а понегдје проплива јато црног труња. Земља под ногама два стегнута, оклопна војника, влажна је, као умивена, а надаље, уокколо, стеже се и мота у лед читаву равницу иза себе. Стојећи у провидној, искрзаној кабаници и дубоким, гуменим чизмама, жена преврће беживотну, крваву главу и лаким покретом руке баца је у врећу са осталим. У другој руци држи нож мале дршке и танког сјечива, и повремено се из свог погрбљеног положаја надвије над дрвену машину, искуцану немарно ексерима, са лијевком кроз који таман пролази један врат и на њему уплашена, ошурена глава. Док очи хватају брзим покретима задње мисли изврнуте наопако, руке и ноге мирују заробљене ланеном врећом. Око чланака стежу груби прсти радника са качкетом, у плавом мантилу. Сви троје ћуте, једва се чује кркљање воде из казана или какво суво дрво пукне у ватри испод. Сјечиво се хладно приближи врату, зареза неколико пута. Не чу се ни писак, руке и ноге се закопрцаше, ланени џак зашуста. После је извјесног времена и то стаде. Глава отвореног ока се скотрља у врећу, а из врата пошикља лијепљива, врела крв бојећи снијег, топећи га на мјесту испод лијевка до црне огољене земље. Казани као да се узнемирише за часак, прогргољише нешто неразумљиво кроз ваздух и дим, и наставише гријати масну воду.

У реду испред дрвеног лијевка стајало је још двоје. Гледајући мирно око себе први пут, и последњи, отворено,

плаво небо извезено бијелим облацима, нису помјерали ноге, што стајаху на пола даске умазане изметом. Нису бјежали. Слушали су пригушено, тешко дисање радника у плавом, који замаче са једним тијелом у просторију. Миришу крв, али и даље гледају у поље, равницу – бијело море које тамо негдје дотиче слободу, сан о слободи или прву мисао што оживљава оне прије њих, гаси све ватре и ломи сва сјечива.

Нестаде казана, људи, тијела и крви. Остадоше само њих двоје, непомјерени, у мутној мјешавини мраза, врућине и сумрака што је начео повечерје...

Нема више ни њих, задржали су се још закуцани погледи у смрзнутој ледини и мисли упрте у снијегу, управљајући све у мјесто гдје се спаја бијело са плавим. Убрзо и то стеже ноћ и покри све својим крாவим плаштом...

Наиби Ела

ГДЕ ЈЕ ГРАНИЦА

Некада ствари, када почну да губе првобитну чар, треба пресећи, а некада стрпљењем дозволити њихову коректуру да би поново бљеснуле неочекиваним сјајем.

МОЈИ СНОВИ, МОЈЕ ПЕСМЕ?

Нешто ме је пробудило, па сам видела да ти лежиш поред мене. Нисам могла да се сетим, откуд, како? Помислих како је све оно заправо био сан, да сам коначно будна, и да је сад све како треба, сећала се ја тога, или не, па те задовољно загрлих. Од тога си се пробудио, и пренеражено скочио у кревету гледајући ме шокирано. Онда си се осврнуо по соби, и уплашено упитао: „Откуд ја овде?” Ја се намрштих и оштро рекох: „Какво ти је то питање?”. У ствари сам била нерасположена, јер је било јасно да ноћна мора тек почиње, и то првенствено за тебе, што само по себи и јесте ноћна мора за мене, па ти демонстративно окренух леђа и легох. Међутим, убрзо сам на свом рамену осетила твоју руку. Пољубио си ми врат и шапнуо: „Извини, нешто сам сањао”. Ја те само ухватих за руку пуна разумевања.

Видиш, могу и ја да напишем нешто лепо.

BARACUDA

Једна велика крвожедна рибетина појела је све мале рибе око себе.

Неко време је гладовала. Онда је узела карту света и одабрала друго место.

Преселила се врло брзо. Добила је телевизор, веселе емисије, гомиле балвана.

Ситне рибе је било у изобиљу и већ је помислила да се налази у Рају. Онда је приметила једну ситницу. Све је било супер, али – није било воде ...

НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ

Најбољи пријатељ моје мајке је телевизор. Они свакога дана све више времена проводе заједно.

Откако је у пензији, излази само до оближње продавнице, али зато зна све серије напамет. Понекад се програми укрштају и то је чини нервозном. Да не би морала да бира, набавила је још једног најбољег пријатеља, па још једног. Задњи пут кад сам свратио, учинило ми се да сам грешком ушао у тв станицу, цео наспрамни зид био је прекривен телевизорима, уста су се наизменично отварао и затварало, неки мали људи трчали су лево-десно, негде су јурила кола, а неке жене су се дошаптавале. Мајка је поносно рекла да се сви њени најбољи пријатељи одлично слажу. Предложила ми је да постанем глумац или водитељ па да не морам више да је обилазим – видела би ме на екрану. Није ни приметила кад сам изашао.

О ВРЕМЕНУ

Загубио се један сат.

Добићемо га најесен. Прешло се на летње рачунање времена.

И нико ништа. Може тако много више времена да се загуби. Неко каже:

– Прелазимо на такво и такво рачунање времена. Од сад је толико и толико сати!

Или може да каже: – Од сада ће стално бити шест сати. – Замислите!

Или кад неко каже: – Извините, негде сам затурио то време, не знам где је, малочас је било ту, а да није можда код вас моје време, да га нисам случајно оставио...

Или: – Немам времена.

Па, извините, ко уопште расподељује то време, и како?

Онда свако може лепо да изабере у ком времену жели да живи.

И ето, сад се сетих Самсона oldtimera, тј. Славка бајкера, који је изабрао седамдесете године прошлог века, и не мрда се одатле. Супер што смо се срели, а и њему је супер на његовом мотору, уз *ZZ Top*: Коса му вијори на ветру, осећа се моћно док пичи ауто-путем, а иза њега дугокоса лепотица, ветар у лице, мото-скупови и тако даље...

А уствари, Славко вози пеглицу и чека да састави машину својих снова. А он прави Праву Гвоздену дугачку машину. Кад возиш заваљен и држиш руке високо, поносно...

А он је велики човек. Са великом брадом и великим каубојкама. Који живи код велике маме. И пескари на неком бродоградилишту. Зими се „ували некој риби на гајбу”. Презими. А лети кампује.

Номад.

Његова коса – дуга и светла, као грива, као неки јунак из бајки, један од џинова, или као они, како се зову... Викинзи! Да! Или као Шварценегер у филму *Конан Варварин*. Е, то је Славко. Такав је он.

Николић Зоран Мали

ГДЕ СУ УШНО И ОЧНО

Болница треба да је удаљена од града, поред шумице где је ваздух чист и оштар да би се пацијенти што пре опоравили и себи нашли душевни мир.

Прокупачка болница је на таквом месту. Изграђена је као по неком хронолошком реду: од капије лево је интерно, поред нефрологија. Преко пута десно урологија и хирургија. При крају комплекса лабораторија, на крају мртвачница: просто наводе човека да почне да размишља о здравом начину живота.

УМРЛИЦА

Док су им ретка писма стизала, поштари су их, грешком, доносили мени. Нису могли да претпоставе да ће неко да се сети старе, оронуте госпође, скоро непокретне, и њеног ситног погрбљеног супруга. А ко би њима и писао, мислили су: децу немају, рођаци се полако отуђили, пријатељи се проредили... Да не би и даље долазило до забуне, договорили смо се да им писма, убудуће, долазе на име мршавог господина. И поштари су престали да их мени доносе, ако им је неко уопште више и писао.

Заборавила сам на те добре, тихе људе који се ничим нису посебно истицали у нашој вароши – ни по брачним свађама, за које би се одмах знало, ни по луксузу, по оговарањима... Живели су скромно у неком свом свету, повучено, штедљиво, довољни сами себи, мирно чекајући судњи дан. И не бих их се, као ни многи други, ни сетила, да није умрла стара госпођа.

Тог јутра полазећи на посао, стала сам као укопана пред једном од бројних умрлица, због хитности урађених без слике, које је дечак из њиховог суседства ноћу излепио по целом граду: на бандере, дрвеће, по прашњавим изложима напуштених радњи... На њима, крупно, необично крупно, наштампано госпођино кратко име и презиме. Следио је уобичајени текст, а доле при дну, скоро стидљиво, као да је срамота туговати за драгим бићем, име њеног ожалашћеног супруга. То нико није ни читао. Сви су шапутали само име покојнице.

Данима сам сагињала главу пролазећи поред дрвореда липа, плашећи се да се са самом собом не сретнем. Некад сам се, смешећи се, заустављала пред четвртастим папиром, замишљајући како ће то да изгледа неког далеког дана, кад други буду читали. И тада сам видела злурада лица

како свако слово гутају... И тужне очи које плачу... И равнодушне погледе који незаинтересовано прелећу преко црног оквира. Издржала сам и свакојаке изненадне реакције знаних ми особа кад од свуда дођу у моју варош и прво сретну моје име, а онда мене. Деца и ветрови развејали су по улицама комадиће једне тужне животне судбине и јесење кише су их однеле у заборав, а ја сам престала да будем авет која у мом лику хода суморним и чудним путевима господњим.

НОЋ КАДА САМ УПОЗНАО ДУХОВЕ

На једној новогодишњој прослави, седео сам у најмрачнијем углу потпуно сам. Ближила се поноћ те су сви редом узвикивали: – Упалите светло, ништа се не види! Упалите светло, ништа се не види!

Баш тада, сетио сам се једне игре коју сам волео када сам имао дванаест година.

Летња ноћ. У тами своје собе, наспрам отвореног прозора, стојим на буковој хоклици, клонуле главе и раширених руку. Го сам и бос. Коса ми је мокра од зноја што капље ми са темена, низ врат, низ образе, низ гркљан. Дрхтује моји удови, ослушкујем тишину која куља из мрклине ћошкова који су ми дању тако познати, а ноћу магловити, студени, и пустињски далеки. И тако чуљећи ушним шкољкама, крут на хоклици, трагам за новим начином гледања.

Наједном, успевам да видим не отварајући капке: кроз прозор надире дим, мигољи се уз ногаре хоклице, хвата моја стопала, обавија ми листове, бутине и струк. Улази ми у уста, у нос, у уши... Нема ме више! Зграбио ме целог.

Али ја сам, верујте ми, тада већ спознао – да су и тај дим и магла што се ноћу ковитла у кутовима моје собе – да су то, у ствари, духови, ништа више.

У име те игре из детињства искочио сам из најмрачнијег ћошка и викнуо:

– Оставите светла погашена, да вам кажем шта *ја* *видим!*

ДОБРОДОШЛИ У РЕПУБЛИКУ ДИСЛОКАЦИЈУ!

– С ваше десне стране видите стару зграду Парламента наше Републике Дислокације, урађену у маниру ране сецесије, с леве стране је нова зграда Парламента, дело Валтера Гропијуса – услужно је објашњавао таксиста док смо се пробијали кроз гужву престонице. Приметио сам да има добру општу културу. – А, није то ништа необично – рекао је – ја сам дипломирао на историји уметности. Значи, нема посла – рекао сам. – А, има посла: магистрирао сам, сад радим докторат! Не питајте зашто, онако, хобија ради! Ти таксисти, дуг ноћни рад, прекомерни напор, ко зна чиме се тај несрећник заправо бави, помислио сам док сам плаћао.

Тек што сам се лоцирао у соби хотела Дислокација, изјурио сам на улицу, до колпортера, да набавим новине из моје отаџбине. Нисам ни проговорио, а он је већ изговорио име моје земље и обратио ми се, без и најмање грешке у акценту. Дипломирао на Филолошком факултету. Полиглота. Он, са језичког смера, цепа грло и суши језик на улици. Дислоциран је, каже. Промрсио сам да ће бити боље и отишао до бара да се смирим. Тамо ме услужила прелепа балерина. И она дислоцирана. Каква је ово земља, помислио сам и наручио још једно пиће.

Да ли ми се од пића изоштрио вид па сам приметио штроку на мојим ципелама тек, отишао сам до чистача ципела. Док су четкице летеле на све стране а ималин пунио ноздрве, он је мрмљао нешто о економској кризи и томе како његова финансијска конструкција, с којом је докторирао у тридесет и петој, може спасити земљу пропасти. Само да није ове дислокације, вајкао се. Дао сам му највећу новчаницу и продужио низ улицу док је он почео да је трља о тродневну браду.

У дну улице, угледах полицајца – Роденовог „Мислиоца”! Тужни човек, помислих, сигурно је филозоф, писац, социолог можда? Почео сам да га тешим али, он је од „Мислиоца” очас постао „Покољ на Хиосу”. Тукао ме, увређен, чиме је стигао. Са филозофије је у школи бежао, социологија и не зна шта је, а писци су редом „сумњиви”, што сексуално што политички, а најчешће обоје. Но, још сам добро и прошао. У затвору су ми рекли да је разлог његовог мислилачког става била чињеница да је изгубио електрични пендрек.

ПАД

Низ степенице сам се стрмекнуо вртоглавом брзином. Нисам хтео да станем – доле, све ниже у подрумске просторије, хитао сам. За све то време нисам успео да држим повезан ток мисли – дизала се и спуштала само подрумска прашина. Наједном ми отпаде глава, и једна (десна) рука. Биће да су мисли сувише брзо нагрнуле напоље, нешто их је ужаснуло, нечег су се згадиле. Наставих да трчим као да се ништа није догодило. Нема везе што сад нећу имати нове асоцијације да приповест наставим. Нека то чини други наместо мене, нека настави са лагањем, нека пажљиво и с промишљеним уживањем описујући најочигледније ствари, измамљује одушевљење и врло интелигентних људи, нека подгрева самопоуздање у надобудним мозговима који плове формалином суштинског незнања – и нека се узноси празном мишљу да је и данас нешто створио.

АЛИСА

Свашта су људи измислили. Чаробна огледала, тајне капије, замкове невидљивих господара, отровне јабуке, ванземаљце, патуљке, виле и принчеве... Сетите се само.

А оно што стварно добијемо је лавиринт, по коме тумарамо дању, и мрак, мрак по коме корачамо ноћу. Мрак и покоја сенка.

БУРА

Небо, претећим сивилом опкорачено, гњечи све под собом. Измаглица трепери. Слути. Море, узнемирено клобуцима кишних капи, зарива модро-беле праскаве таласе у стење. Бестидни ветар завирује у бокорења, савија дрвеће у дубоки наклон, обрушава се и диже, и чулима дарује раскош соли, потмули хук и мирис пропуштеног улова. Мокра ужад плјескајући кроте заљуљане чамце уз обалу. Цвокоћу разбарушене жалужине. Галебови гравирају небо. Оловно сивило шикља. Узалуд је свако опирање...

ТАКО ЈЕ ГОВОРИО МУСТРА

Желим да постанем политичар. Одавно. Али, још се нису *стекли услови*.

Када ја дођем на власт, све има да буде *транспарентно... шта год то значило*.

И има да се неорганизовано боримо против *организованог криминала*, да проширимо границе наше отаџбине између северне и *јужне српске покрајине...* док не постанемо држава – лидер *на овим просторима*. Ма, биће то једно *изванредно стање!* И за нас, необичне политичаре, а и за вас, *обичне грађане!*

На свакој јавној функцији ћемо увести *равнотежу снага*: на једног мушкарца ће доћи једна жена, на једног дебелог једна мршава, на једног Србина једна Албанка, на једног топлог брата једна лезбејка. Тако ћемо имати *заступљеност свих групација*, полних и социјалних слојева у политици.

Увешћемо *либерализацију цена и оцена*, па ће тако свако моћи сваког да оцењује и оцрњује. Новине ће моћи не само да купује свако, него ће их свако и оснивати. Увешћемо занимање „оцењивач” у сваку новинску редакцију, како би се спровела *слобода штампе и јавног*, пардон, новинарског говора.

Увешћемо *рингове*, где ће се водеће личности наше *политичке естраде* моћи опробати у рвању у блату, као спортској дисциплини. Победници ће као награду добијати *продужење посланичког мандата*, јер ће наш *политички циљ* бити да земљом владају само најјачи.

Наша земља ће тада кренути пут Европе, у којој се одувек налазила. А када стигнемо тамо где већ јесмо, констатоваћемо како смо учинили велики подухват, јер ће нам се најзад пружити прилика да оплеменимо Европу *нашом кул-*

турном баштином и тековинама српске социократије и демонизма у условима галопирајућег одлива мозгова. Па, где има вишка, ту се и прелива.

Убеђен сам, схватиће они брзо нашу народну мудрост и пословичну гостољубивост. Под условом да неодливеним мозговима покажу своје гостопримство.

ПОВРАТНА РЕАКЦИЈА

Одувек је знао ко је. Име, презиме, датум рођења, јединствени матични број, породично стабло, држављанство, верска и национална припадност. Знао је какав је. Омиљена боја, храна, песма, годишње доба, део женског тела, спорт, занимање и хоби. Свестан својих мана. Поносан на своје врлине. И слаб на неколико порока. Никако и порочан. Знао је шта му и колико значи. Ко му значи. Где је зајебао. Ко је њега зајебао. Шта не треба да заборави. Какве су му амбиције и како да их испуни.

Лупкао је прстима по столу. Та стара фотографија... Не. Није је пронашао. У ствари. Просто је испала из неке књиге. Када је покушавао да с врха полице скине упутство за инсталирање неког програма. Оборио је књигу и испала је фотографија.

У први мах... Зачудила га је та књига. Уопште је се није сећао. Нити му је ишта значила. Али... Фотографија га није зачудила. Одмах се сетио. Некада му је служила да обележи где је стао. Насмејао се. Фотографија је изгубила своју функцију. Више није имао времена да чита. Ионако... Књигама ће се бавити у пензији.

На тренутак се задубио у фотографију. Препознао је себе. Ситан, пргави тринаестогодишњак с лоптом, увек нешто намрштен, у дресу локалног клуба, обожаваатељ science fiction, луд за аутомобилима, али без петље да приђе некој седмакињи и призна јој да је луд и за њом. Одмахнуо је главом. Спустио је фотографију и вратио се проучавању рачунарског програма.

Заправо... Хтео је то да уради. Али... Снажан ударац у главу оборио га је на под. Није био свестан шта га је снашло. Није ни могао да наслути.

Пргави тринаестогодишњак покушавао је да препозна глупана. И... Није му успевало. На крају – напуцао му је лопту у главу. *Ово дефинитивно нисам ја*, помислио је дечак. *Нема шансе.*

МАГИЈА

Ретки беху мађионичари попут Чагоља, човека који је заиста израстао у правог мајстора своје професије. Но, имао је само једну ману, мада иста ни од врлине није далеко. После сваке представе у забавном програму најеминентнијег престоничког бара, која се отезала дубоко у ноћ, волео је он да тркне до прелепих руских артисткиња, жена каквих у свету нема, како је тврдио.

После би пред саму зору долазио кући где би му врата откључавала његова дебела, чупава и од сна изобличена жена. Она би одмах, тако поспана почела да вришти како је он бараба, пропалица и пробисвет. И све тако док мађионичар Чагољ не би подигао свој чаробни штапић. Истога тренутка његова разјарена супруга претварала се у једно предивно, питомо, дотерано и необично згодно створење које је хитало испред њега и постављало му сто. Чим би јео, мађионичар Чагољ је падао у кревет и зачас захркао да се сва кућа тресла. Но, тада се та његова предивна жена поново претварала у оно сањиво, накомстрешено створење, што је теже подносила од тих његових окаснелих долазака кући. Једном таквом приликом, после нежељене и сурове ретрансформације, пронашла је секиру, замахнула њоме и треснула га баш по сред главе као да цепа чворновати трупац. Упркос свим својим способностима за стварање разних чудеса, мађионичар Чагољ се више никада није пробудио.

– Црна жено! Зашто сте убили секиром човека кога сте сасвим сигурно много волели? – питао је судија.

– Часни суде, и ја бих лично волела да је тако, али, верујте ми, ни једна магија не траје вечно!

ЈЕДНО ПОПОДНЕ НА КОЊАРНИКУ

Бранимир Бројчин је седео на тераси и чачкао нос. Са прозора суседне зграде, несвесна да се у Бранимиру одвија дубока душевна борба, тај приказ је посматрала Ана Бачински, стјуардеса ЈАТ-а и бивша омладинска шампионка на 100 м делфин. Бројчин погледа испод терасе, а Ана Бачински оде да опере косу.

У исто време се два спрата изнад Бројчиновог стана одигравала драма. Влада Панајотовић, звани Гумени, био је ухваћен на делу. Провалио је у стан број 84 не знајући да га из шпијунке осамдесетдвојке посматра будно пензионерско око, чији власник одмах зове полицију. Чувши отварање врата, Гумени посеже за јединим излазом: пребацује се преко оgrade терасе и држећи се за њене металне шипке, остаје да виси над амбисом.

Недуго потом, исфениравши косу, Ана Бачински кроз прозор примети Бројчина како седи на ивици терасе. Исправно помисливши „овај ће да се самоубије”, хтеде да му нешто довикне, но истог часа спази Гуменог како виси два спрата више. Призор ју је избацио из колосека. Занемевши, само је скакала погледом са осмог на шести спрат.

Бранимир Бројчин, опраштајући се са светом, коначно угледа Ану Бачински у вези које је имао многобројне еротске фантазије. Сада му је, уз презриву гримасу, давала знак очима да што пре скочи.

Немајући куд у таквој ситуацији, понижен, Бранимир Бројчин би се у смрт бацио носећи горак укус у устима, да поред њега не пролете Гумени, кога је коначно издала снага. Праћен криком Ане Бачински, Гумени је летео право у легенду: разбијене слезине, извући ће се без иједне сломљене кошчице.

Видевши да је претекнут, осуђен једино на гротескно плагирање, Бранимир Бројчин опрезно силази са ограде терасе и сломљен улази у своју собу. Не промиче му, ипак, уздах олакшања отет са уздрхталих усана Ане Бачински.

*

Охрабрен оним уздахом, Бранимир Бројчин је најзад пришао Ани Бачински на прави начин.

Пејовић Дамјан

БЕТОН, БЕТОН, САМО БЕТОН...

Синтетички мирис неодређеног цвета окренуо ми је главу на леву страну. Гледало ме је кварцовано полубожанство супротног пола лажном чедношћу. Намигнуло је дешном вештачком трепавицом и запарало ваздух позамашним силиконским грудима.

– Туцај ме у чмар ноћас! – жвакао сам њене сладуњаве речи суптилног укуса.

Њена зелена перика деловала је као накриво насађени препарирани паун. Ексирао сам безалкохолно пиво док је по пластифицираном шанку добовала дугим вештачким ноктима зелене боје – туп, туп, туп, туп... туп, туп, туп, туп... туп, туп, туп, туп.

Науживао сам се у њој касније. Пих!

РУЖНИ ПАТАК У ЛАБУЋЕМ ГНЕЗДУ

Родио сам се као ружно паче у лабућем гнезду, али се нисам због тога много секирао. Знао сам да ћу, чим одрастем, постати предиван лабуд. Додуше, мало ме је збуњивало што су сви остали пловци из гнезда већ одмалена били ружни на лабући начин. И заиста, нешто је ту смрдело: кад смо одрасли, они су постали лабудови, а ја се претворио у гадног, чангризавог патка, ружну мрцину пискавог гласа. Андерсену сам адресовао све псовке којих сам могао да се сетим. И ко зна шта би било од мене, да ме онако очајног, заглављеног кљуна у влати траве, није спазио бесмртни Волт. Тај ми је извукао кљун из травуљине, помиловао ме по леђима и насмејао се, а онда продужио даље, не посветивши ми ниједан стих. Срећом, његов имењак Дизни ме нацртао и дао ми пристојно име Доналд. Презиме Duck сам већ имао. Остало је легенда у којој Мики Шиљи Пају, али ни ја се не предајем. Анархизам је у мојој природи и доакаћу ја том малограђанину Микију и глупавом конформисти Goofy-ју. Ма колико Вам они били симпатични! Не треба мешати посао и задовољство, осим ако нисте геј-рвач. А ја нисам глупава лабуђина, ма колико ружан био. Квааак!

ВЕЧЕРА

Ерос Рамацоти, оригано, округли трпезаријски сто, свеће, сребрни есцајг, два тањира.

Дебелим кухињским рукавицама Госпођица придржава врелу чинију. Трудила се да лазање буду баш какве их он воли. Рецепт је из омиљеног часописа, рубрика „Шта једу познати?“

– Пријатно! – труди се да звучи што опуштеније.

Загонетни смешак с друге стране стола је помало збуњује.

– Само нешто да не лупим... – Фудбал је за њу био и остао енигма, али је зато у пола ноћи знала три ствари које би он понео на пусто острво. О породичном стаблу да и не говоримо.

– Гукни, глупачо! И овај ће да ти збрише...

Како би оправдала све непријатнију тишину, трпа све крупније залогаје у уста. На тањиру се пуши нетакнуто парче лазање. А он и даље ћути. И смешка се. Наткриљује их нелагодност. Изненада, Госпођица шкргутну зубима и устаде. Бесно баца салвету на под, креће ка Идеалном.

– Могао си барем да пробаш, не би те убило! Није баш толико грозно...

Док расклања судове, случајно закачи свећњак. Он пада на земљу, ватра брзо захвата картонску рекламу. Госпођица пар тренутака стоји и гледа како се Идеални претвара у гомилицу пепела.

Окреће се и одлази у кухињу.

ДОБРОНАМЕРНИК

Хало, да ли је то ... у вези, знате, како да вам кажем, ја сам поштен, хоћу рећи савестан грађанин... хоћу... био сам данас у радњи... за хлеб, брате и... ааа, па у СТР „ди&кић”... како где? то ви сигурно треба да знате... не знате?! Свашта, па он има читав ланац... да, да, само алка... тако је... није ми дао рачун у вези...у вези са ПДВ-ом фишкал... како? ма не, не, нисам ја такав, не бих ја вама рекао... не, ни другоме свакако... ја сам патриота... ма да, сада сам баш пролазио поред његове куће на брду... и човек шета испред куће... да, да, на брду... где бих ја њега проказао ни за какве паре... ма не... да, да, ја сам лојалан... неее, ту нема, ма какви корупција... шта кажете? велике плате?!... раде људи, изгибоше од посла... седите ви у оне неудобне клупе... брините и ви народну бригу... ма какви сте то ви људи?... ресторан, па ресторан... није то ништа... тако лепо, ја право да вам кажем и не волим те ресторане... тако, не волим... једна кафа и можда кисела вода, оде пола моје пензије. Него да ми... хоћете да кажете да и господин председник... молим вас, то је частан човек... образован, психо... професор, бре, научиће он... па и ови сви, само неки доктори... не треба да се бринемо... како? па они брину за нас, лече нас, додуше примењују алтернативну медицину... како? па причом... лекови су скупи, а и нису здрави, видите брину... господине, ма ко краде? ови што су повисоко, ма какви они... да, да, корупцију треба у корену... тако је, а ви, драги мој господине, знате да је корење увек негде доле... јесте... ма немојте тако, не продају се они... па чак и ако би хтели, нема се, све је већ распродато, него да ви упишете ову карику, како сте сами рекли... шта... ја ситни цинкарош? ви вређате, господине... како да не вређате, ја сам само хтео да им мало досолим... па наравно да

хоћу награду, сатисфакцију... да у коштац са... цинкарош, је ли?... за петстотине динара?... ма који, бре, генерали... шта су они урадили?... бранили?... шта бре бранили?... коју одбрану?... јесте, овај из... да, да, овај један из ланца... шта кажете отргао се... ди&кић, ди&кић... запишите, запишите... угојио се... јесте, са народних леђа... тако да пријавим... није за бацање... то је власт, еј, то су наши... а генерали? нека иду, када да очекујем награду?... ко је бре... да чекам да се закон донесе?... мора?... па добро... запиши ти, запиши, што је сигурно сигурно, да се ја јавим на време, да се зна... ма не, не познајем ја, господине, Нушића... шта велите?... ма пријавићу ја и њега, како кажете... Бранислав Нушић... одлично, и њега упишите, само да се зна.

НА КРИЛИМА ДИПСОМАНИЈЕ

Једне од оних ноћи када са грижом савести и полуотвореним очима пролазим кроз капију која је излаз на нејасну улицу којом идем ка постељи – не знајући где се она заправо налази; и када се, лелујајући путем, одбијам о зидове и уличне светиљке, спотичем о невидљиве предмете те се стога осећам потпуно беспомоћним; дакле једне од тих ноћи, стадох усправан испред капије коју сам обично пролазио не примећујући је и рекох: „Ти, кроз коју прођох небројено пута, знај да је ово последњи наш сусрет; одмах склопи крила своја за мном и не отварај их никада више.” И стигох кући, ношен само тренутком сећања на мисли које су бежале испред мене, и са тешком мучнином подижући оловну главу погледах лик у кривом огледалу коме довикнух: „Ово је наш последњи сусрет, јадни човече, кажем ти, јер капија је затворена, а с јутром долази моје излечење!”

Једног од оних јутара које не доноси ништа осим тупих осећања, које кроз прозоре грубо притиска преосетљива чула; када седим полуодевен на ивици кревета претражујући непрекидане мисли главом која почива на отвореним шакама; дакле, једног од тих јутара, погледах у непријатно стваран лик у огледалу и видех неиспуњени простор у њему, те устадох нагло, љут што сам допустио трунку наде, и навлачећи капут рекох: „Срећа је да увек постоји споредни улаз.”

ДИЈАЛОГ

- Поново недостаје дијалог?
- А шта друго.

– Знам ја то. Мислио сам да га започнем питањем и успео сам. Дојадило ми је да ћутим и чекам док ви не проговорите. Ви изгледа не марите много? Пре бисте ћутали?

– Тешко подносим све ово. Надао сам се неком лакшем послу, који је стално потребан; који не зависи од Њега!

– Псст! Уколико нисте схватили до сада, указаћу вам на то да ми без Њега не постојимо.

– Радије бих такву судбину прихватио.

– А ја?

– Шта ви?

– А зашто се ви данас правите неуки!? Исто као што ми не постојимо без Њега, ја не постојим без вас. Ми смо једно, волели ви то или мрзели.

– Мрзели.

– Мене? Мрзите мене!?

– Њега.

– Ви сада, наводно, причате са мном, али се у ствари обраћате Њему...

– Није ли то исто?

– Исто... Па исто је, када тако посматрате ову нашу везу. Он говори кроз нас... Ви се обраћајући мени, обраћате Њему... Ааа, ја се обраћам Њему, када говорим вама. Мало је конфузно...

– Добро је да сте, коначно, схватили.

– Први пут размишљаам о томе. Односно, Он размишља, је ли? Значи... Ми у ствари и не постојимо?

– Не. Он прича са собом.

ЉУБИШИНА ЉУБАВ

Љубиша воли да љуби.

Његова љубљена воли да је Љубиша љуби.

А Љубиша кад љуби, он љуби да љуби.

Љуби Љубиша своју љубљену, љубу, љубавницу,
љуби како нормална љубав љубити не може,
љуби љупко, љуби љутито, љуби љубазно,
љуби љубопитљиво и љуби љубоморно,
људски речено – љуби љубављу.

Љубиша воли да љуби,

и Љубиша му није надимак,

– јер Љубиша кад љуби, он љуби да љуби.

(понављати 3 x дневно, пред огледалом)

– Љуба логопед –

РАСКРШЋЕ

- Не знам... не могу...
- Можеш.
- Добро, видећу сутра...
- Данас! Или немој уопште!

Чудо како умеју да буду упорне; кад им је до нечег стало (то је то!) укопају се и туку из свих оружја – док не буде по њиховом. Да окренем на шалу?

– А шта мислиш... – заустих скоро весело, али ме пресече њен леден поглед; не: очајнички прибран.

Ћутимо. „Десет сати и три минута...”, чује се са радија. Вести – да полудиш! „... Температура у главном граду тридесет степени...” Музика. И даље ћутимо.

– Добро – кажем напокон и обувам се најспорије што могу. – Добро. Ваљда ћу стићи.

Као да још увек сумња (и уједно се стиди због тога), она ниједног тренутка неће скинути поглед с мене – ни док, придигавши се, мало укоченим покретима и без тријумфалног осмеха из дубине полице узима шта је потребно: све је припремила.

– Попиј кафу на миру. Идем с тобом – рече ми с разумевањем, у пролазу, готово на уво.

И – зачас је спремна, блиста: лепа и без и мало шминке.

– Лепа си – приметих некако мукло, облизујући соц с усана.

Она жмирну, задрхти, покуша да се насмеши (без успеха), па се трже и сва узмува – не, нема времена ни за пољубац, сада ни за шта – okreће се вратима и само каже:

– Идемо?

Идемо и стижемо. Стајемо у ред испред амбасаде, и
што смо ближе улазу, људи су све ћутљивији. Стрпљивији.
Нестрпљивији. Најзад унутра: свежина... Узимам упитник.
У том часу ништа, баш ништа не осећам.

Прибић Предраг

Јарац се у многим митологијама представља као потентна и незасита животиња. Био је неизоставни гост на оргијама приређиваним у античкој Грчкој у част бога Диониса.

У средњем веку у Француској није било јарца старијег од две године. Убијани су, а њихова муда су јели, најчешће полужива – старији мушкарци, како би могли да задовоље младе жене, које су их чекале у брачној постељи.

У Србији су се јарци радије окретали на ражњу, него што су се мезетиле њихове гениталије. Такве „среће” нису били магарци – чија су муда наши преци користили као средство за повећање пениса. Кад су видели величину и снагу полне алатке којом располажу ове тврдоглаве, али марљиве животиње, за старе Србе није било дилеме: уштројили су их, а њиховим осушеним мудима – премазивали своје гениталије¹.

¹ Одломак из романа „Ambitious Chanson”, Morpheus-a Друговенчаног, непознати издавач – anno vulgaris 2005.

Прља Бранко

ЛЕД КОЈИ СЕ НЕ ОТАПА НИ ПРИ НАЈВЕЋИМ ТЕМПЕРАТУРАМА. ГАРАНТОВАНО!

Пролазак година... и неостварене гомиле жеља, идеја... нагомилавање страхова... страх од летења, потреба за приземљењем, контролом ствари... али чему контрола, шта нас тера да контролишемо ствари, или себе, шта тера г-дина Икса да седи мирно на вечери код пријатеља и да слуша приче г-ђе С. Ноб о њиховом новом фрижидеру марке Горење, са *ни сам не знам* колико комора за дубоко замрзавање, преграда и ладица, набављеног по најнижој цени на неком попусту или *шта ти ја знам*, и још да се смешка и клима главом, па чак и да коментарише и сналази се у причи, а само за себе, наравно, горко се насмеје и помисли на то како су Горењци искористили и затим, кад им више није требала, запалили пола Долењске, а сада је, као и сви добри духманисти и демосрати, хладе њиховим фрижидерима по хладно ниским ценама.

Тако размишља г-дин Икс, поново се насмеши и, ето, коначно, искључи се, више не чује г-ђу С. Ноб, нити је види, а све што види је пола његове земље у пламену, а изнад ње милиони сандука за дубоко замрзавање лете као пароглајдери. Каква лакоћа! Какав квалитет, јер замислите, свата паклена ужареност, а лед се не топи!

ПРИЧА О ТРИ ДО ЧЕТИРИ МЕТКА

Умро је с мобителом у рукама.

Заправо, то је популарна верзија која се упорно вуче по сусједству. У стварности мобител је одлетио под стол већ након првог метка.

Убијени је током живота неколико пута гледао смрт у очи или барем оно што му се чинило као смртна опасност. А сада када је смрт заиста дошла, уопће ју није препознао.

Смрт је стигла с три до четири метка које је траљаво непрецизно, али како се касније испоставило, довољно смртоносно у њега испалила његова властита супруга, она иста доброћудна особа за коју су неупућени у ближњем и даљњем сусједству тврдили да не би нити мрава згазила.

Он је, коју секунду прије него што је пуцњава почела, мирно и како је мислио непримјетно, слао преко мобитела SMS поруку њиховој знаници, а својој пријатељици. И управо је смишљао једну погодну ријеч када га је први метак опржио по руци и одбацио мобител далеко под стол. Онда га је други метак погодио у десну ногу и разнио артерију због чега је, како се касније установило, и искрвавио до смрти, трећи га је метак погодио у ухо и ту направио бесмислену рупу, а вјеројатно четврти метак окрзнуо је ребра и без веће штете по организам одлетио у зид. Прије тога је разбио вазу од лажног порцулана, наводно врло стару, за коју је он, сасвим погрешно, вјеровао да је врло вриједна. Зато су његове посљедње ријечи биле испуњене правом тугом: „Ваза.. ваза... што ћемо сада с њом?”

Супруга је пак све до доласка полиције, па и онда када су ју с лисицама на рукама одводили у станицу, стално понављала: „Ја сам му тај мобител купила за рођендан. А он с њега курве зове. Боже мој, па ја сам штедјела за тај мобител! Штедјела!”

СТАРАЦ БРОЈИ АУТОМОБИЛЕ

Своједобно у нашем је кварту живио један старац за којег су неки тврдили да је луђак, а други да је само чудак.

Наиме, старац је сваки дан бројао аутомобиле који су пролазили његовом улицом. Хођао је амо-тамо улицом, а најчешће стајао уз њен руб и притом је пажљиво прегледавао аутомобилске регистрацијске таблице и изабране записивао у биљежницу. Онда би од бројева слагао и раслагао бројчане склопове по неким, само њему познатим начинима и од слова би комбинирао ријечи, тражећи у њима сакривене појмове и занимљиве варијације.

Јасно, његов умни рад на тим комбинацијама био је другима потпуно непознат. Он је шутио, па су се људи питали што то он ради, зашто записује бројеве таблица и узалуд расипа своје старачке дане. И како нису могли докучити одговор, а старац никако није желио о томе разговарати, сви су га без већих проблема и жаљења прогласили чудак и луђаком, баш онако како то обично људи раде када се суоче с непознаницама у људском понашању, ријетким облицима који одударају од оног што људи сматрају да треба бити образац нормалног.

А нитко се није запитао је ли старац сретан!

То најважније од свих питања на свијету људи нису постављали. И зато нису знали колико може бити сретан један старац када у зачудној игри бројева и слова пронађе ону праву, лијепу и занимљиву комбинацију, ону која испуњава његову људску душу чудесном путањом у свијет који је изванвременски и изванпросторни. И која једном старцу који броји аутомобиле доноси неизрециву срећу.

ЧУЈЕМ ТРУЉЕЊЕ ЛИШЋА

Чујем труљење лишћа. Видим пуцкетање дебла. Не могу отворити шаке. Не могу помакнути ножне прсте. Удисај, издисај. То иде. Можда сам ипак жива.

У носу су ми капљице магле. Да ли је јесен?

Бројим удисаје и издисаје. Тишину одједном пропара лепет крила. Плаво перо падне ми на лице. Прође ми кроз главу да је то сигурно шојка.

Када бих барем могла помакнути руке, макнути перо с лица. У мислима устајем и носим га са собом у топлину дома. Стављам негдје између стакленки са зимницом и лименки чаја. А онда се полице почињу рушити. Отресам се те мисли.

Чујем како споре гљива пуцају. Покушавам се сјетити како сам се нашла овдје. Задње чега се сјећам су свјетла града. Аутомобили, трамваји, мрак и бука. И онда ме нешто дигло у зрак.

Присјећам се само да сам ходала, смијала се и причала као да сам на позорници. Као да су ме плаћали за то. То није допирало из мене већ као да сам слушала неког другог. А ништа ме није додиривало. Ништа ме није веселило. Било је то казалиште на асфалту, заправо.

Магла полако одлази. Видим дијелове неба како провирују, чујем птице, лишће у паду, миришем гљиве, чујем пужеве и мраве. Док овдје лежим, помало постајем храна за папрати. Осјећам се корисном.

Престајем бројити удисаје и издисаје. Одједном више не иде. Сада чујем себе боље него икада. Осјећам срећу.

ДВА ПОТОКА

Два потока су скакутала с камена на камен, умивајући маховину, јурећи ка долини.

– Хеј, зашто ми овако јуримо када нас доле, како и сам видиш, очекује крај?

– Не очекује нас крај! Постаћемо део Велике моћне реке – довикнуо је други поток, запењен и бистар.

– Али, ми више нећемо бити ми. И то ће бити наш крај.

– Не постоји крај – узвикну први поток стрмоглављујући се над глатку литицу док су се његове раскошне капи над малим водопадом претварале у сјактаву дугу.

– Како то да нема крај када га ја јасно видим? Ено га доле где мили она дебела мутна река. Чим се улијемо у њу, нас више неће бити.

– То зависи од тебе. Ако будеш заборавио ко си – постаћеш део велике мутне реке, али ако си одиста јак, ти ћеш знати ко си.

– И какве ћу користи имати од тога?

– Упознаћеш свет. Упознаћеш људе који живе у долини.

– Шта ће ми све то када ћу бити мутан и прљав?

– Али то је једини начин да стигнеш до огромног блиставог мора.

– А шта ће ми то?

– Море је *бескрај*. Тако ћеш спознати бескрај, постати његов део.

– Не жудим ни за каквим бескрајем. Јо хоћу да будем увек блистав, весео, пенушав и свој.

– Оно што тече не може се зауставити макар некада и по цену бола.

– Е, па ја нећу даље – крикну други поток и угледавши велику пукотину између две стене, стровали се свом снагом у њу.

– Ах, одлучио си да будеш понорница. Али, брате мој, када се будеш нагледао подземља, када будеш тамновао стиснут стењем и мраком, зажалићеш за светлошћу које си се одрекао, макар морао једним делом и кроз блато и муљ да прођеш.

РАЗГОВОР

– Добар дан. Извините, да ли бисте могли да ми кажете када ће се знати резултати конкурса? – питао је Први глас, несигурно.

– Хммм... Резултати конкурса? – устукнуо је Други глас, неприпремљен. Брзо је, међутим, овладао ситуацијом. – Ускоро! Да! Ускоро ће се знати – испалио је, силећи убедљивост у своје речи.

– ? – Први глас упитно је отћутао збуњеност због чињенице да је назначени рок одавно прошао, а нигде обавештења.

– ! – Други глас узвично је отћутао заметак службеничког нестрпљења пред насртљивошћу странке. Ћутање Првог гласа, међутим, било је упорно, можда чак очајнички упорно, и истерало из Другог, противно његовој вољи, траг покушаја да ублажи ароганцију.

– Сутра... Сутра ће бити састанак... – зачео је утешну лаж.

– Сутра ... – бледи реп бојажљивости Првог гласа, разочарања због неодређености, недовољне уверљивости одговора вукао се кроз жицу.

– Да, сутра... – поновио је Други глас. Опет чврсто у седлу, језик му се развезао и палацао више него што је прилика захтевала:

– Сутра ће бити састанак са неким релевантним људима и онда ће бити договорено... Да! Сутра ће бити тај састанак, па...

– Сутра, значи... – помирљиво, претварајући се да верује у одговор поновио је Први глас. – Сутра...

– Да, сутра ...- завршавао је разговор Други глас, самозадовољно.

– Хвала, што сте били љубазни... Довиђења... – побегао је, напокон, из разговора Први глас, са истом сумњом са којом је у њега ушао уз трачак наивне наде: да конкурс није намештен за татиног сина који већ одавно на реченом радном месту прима плату.

Други глас је спустио слушалицу уздахнувши надмено.

На два краја жице, ниједан није знао како онај други изгледа. Нису се руковали. Нису се погледали у очи. Зато је било лакше да један другог слажу – један да скрије да се одговор одавно зна, а други да се претвара да то не зна.

Чуда технике.

ФРУСТРАЦИЈЕ

Опет касним, већ је пола седам. Баш лоше звучи, пола седам, боље је шест и тридесет. Мада ни то не звучи баш фино. Да се ја питам, говорило би се шест и пиринач, мени се тако баш свиђа. Мислим, што да не? Значење остаје исто. А ја бих лакше запамтио. Понекад сам стварно исфрустриран што се ништа не питам.

ГРЕШКА?

Седели смо у мраку, у потпуној тишини. Након неког времена је рекла: „Знаш, мислим да ипак нисмо једно за друго”. За мене је то било толико бесмислено да сам се из фазона окренуо да видим коме је то говорила. И врло сам се изненадио кад сам видео да је иза нас стварно пролазио неки човек. Тако сам се шокирао да сам заборавио о чему је реч.

„Извини... рекла си нешто?” – рекох збуњено

„Не... не... ништа” – одговорила је

„Аха... океј онда” – рекао сам одсутно, и даље посматрајући човека, мада сад више нисам могао да се сетим ни зашто ми је тако чудан.

Претпостављам да није ни битно.

САЊАРИ

Неко је већ око девет изјутра зазвонио. Кратко. Док сам се полууснула добауљала до врата, достављач пошилки је већ нестао. Поглед на доле и дугуљаста велика кутија је већ стајала код мојих стопала. Цвеће несумњиво, чак и пише на њој. Још увек полууснула кутију остављам у својој соби док пристављам чај и доручак.

Након неколико минута отварања кутије, извлачења свих могућих повеза и сигуросних тракица, гледале су ме, дакле из те кутије, предивне бордо руже... и Лондор чоколадне куглице у облику срца. Прво сам била збуњена, не знам шта је данас, данас је петак тринаести, месец фебруар, онда сам успаничено, иако сам знала од кога је, почела да претурам по кутији тражећи поруку (*note*), мора да је негде та порукица. Када сам је пронашла, све сумње су нестале. Тако слатко и лепо... ах, површни Американци би рекли: *oh, it's so sweet!* и распекмезили се. Ја се само смешкам и уживам када бацим поглед, улево, у медитеранплаву вазу и букет ружа које се одмарају у њој. У сваком случају, фебруар, Трифун је сутра, а идуће среде идем на западну обалу код *њега* да одгледам са *њим* нови Бертолучијев филм 'Сањари'. Зар то није довољан разлог за седам и по сати летења?

Неколико дана касније...

...у авиону из Сан Дијега за Далас: Петар, 31 година, који путује за Париз, рођени Сандијежанин, жена 9 година старија, клинац 8 година, говори 12 језика, свира 4 инструмента, тромбон професионално за Сан Дијега театар, сваке среде иде на куглање са сином, говори боље француски и руски него било ко. Скетује jazz варијације савршено, по про-

фесији програмер, човек за пример који све стиже. Најугоднији лет икада. И савет: „*life is too short. do not loose your own timer...*” (*живот је исувише кратак, не траћи своје време*). Речено у право време, одговор који даје решења на сва питања која сам поставила себи и другима тог дана.

РЕМИНИСЦЕНЦИЈА НА ЈЕЛЕНЕ

И дођосмо по ноћи до милог нам Атоса. На рубу тог грецијанског тропрста мој Душан се одлучи да иде пут Виландара. Нисам се много бунила. Нисам ни смела. Речено је, тако ће и бити.

Плашила ме је само заклетва Пресвете Богородице. Но то тек нисам смела господару рећи. То је и њему сигурно било на уму. Зато је и ишао модрога лица и погнуте главе. Немо. Монашки немо...

Душан, мој Силни Душан, нареди да ме дижу на носила. Момчад ме подиже и ја више не осетих тло. Знала сам да улазимо на Свету Гору. Ресе на моме појасу су се тресле. Кроз мисли ми је пролетала проклета Пулерија под којом се ова земља отворила уз Богородичин глас. Осећала сам сваку неравнину ове свете горе, боље него да сам ходила по њој. Стисла сам уши тресући се од притиска. Нисам желела чути Богородичин глас. Грч ме је све више обузимао...

Освестих се тек кад ме мој господар нежно продрма: „Царице моја, стигосмо.” Отворила сам своје болно згрчене очи. Душан ме је жалосно гледао: „Јелена, стигосмо...”, поновио је тугаљиво.

Ево је већ десети дан како смо у Виландару. Свако јутро ме буди зебња да ће се Богородица огласити. Мој господар је мало провратио боју, али још га видим како му поглед лута ка Србији. Куга нас је заобишла физически, али нам је свима овде мозак исисала.

Кратила сам себи дане и муку житијима светих, али мораћу признати да ми је ипак највише годила Омирова „Илијада”.

„О, Јелено тројанска, волила бих пре, да сам образ ко ти опоганила но сам Свету земљу поодила!”, проломило се

негде дубоко у царичиним грудима, док су јој два слана, топла извора напајала бол њеног светог сагрешења...

Јелена, Душана силнога љуба, царица Сербска
Лета Господњег 1438. год. у Виландару

Јелена жена које више нема...

П.С. Да је само шездесет четири године раније португалски морепловац Де Нова пронашао *Свету Јелену*, Света Гора би се с правом и даље клела у неповредивост њеног искључивог, светог мужевства.

ПОЗИВ

Обавеза немам, одабрах да умрем од досаде.

Живим у свету који не нуди неки избор, али даје привид слободе: пружа могућности, а ми бајаги бирамо!

Зазвонио је телефон. Позив не очекујем – самозадовољно се поклопих тишином властите собе. Слушах оне који разметљиво говораху о својим бајним проводима; па их потом гледах како горко плачу, и брисах те сузе којима отицаше туга и жалост њиховог подвојеног живота; да би, најпосле, ти исти, умирене савести одлазили да живе по старом.

Смета ми људска расејаност, и лицемерје; ово задње нарочито.

Јавља ми се драга коју зовем различитим именима, у зависности од ситуације у којој ме затекне. Каже да не воли моју собу, где сам депримиран а она суморних успомена; зове ме да изађемо. Пристајем без одушевљења – наша дружења су рутинирани састанци.

Узимам свој тешки мантил, обавијам врат шалом и обувам своје изношене ципеле, свикнуте на слична путовања.

Шетамо изоловани тишином; погледи околине умеју да узнемире, ваздух тада не мирише, небо је мутно и све боје изгледе.

Ходамо ужурбано, не од пожуде – тај поточић давно је већ мирна, сигурна и самопоуздана река – већ да најбрже утекнемо од свакидашњице која неблагонаклоно гледа на нас.

Неко детенце, у подножју већ олисталог дрвета, говори у мом правцу:

„Чико, зашто шетате сами?”

Осврћем се сметено, да видим коме он то говори, а моја сапутница ме чвршће под руку узима, вели:

„Хајдемо, драги! Данас је лепо шетати сам.”

ТАКО ЈА ПИШЕМ

Прерано се вратио. Коса ми је још мокра, нокти неуредни, а глава још боли. Ако икад будем могла наћи реч која пристаје овом тренутку, моја кожа више неће бити тако сува. Не вредим ни паре, не смем рећи шта мислим, кочење импулса не даје резултате. Морам остати скоро сасвим сама и, не знајући ни сама шта говорим или о чему пишем, барем једанпут бити задовољна учињеним. Али, то је немогуће. То је проклети усуд! Добих поклон, а морам га продати за мрвицу хлеба потребног мом опстанку. Овиме нећу рећи ништа што је вредно пажње. Више ништа не знам и не разумевам. Све је средина, а ја не успевам ни да јој се приближим. Неки пут постоји. Бирати између два пута – исход би могао бити фаталан, тако кажу прорачуни. Не желим експлицитност, то је тако заморно! У потпуности ценим херметизацију, вакуумираност, нешто што нико не може открити. Али, с друге стране, шта се добија заузврат? Једна огромна Неразумљивост. Како то превазићи? Ту је откриће тајне. Али, да ли је крајњи циљ открити тајну?

ГЛАС

Пуцањ! Два! Три пуцња!

Неко се ожени! Неко се роди! Некога крстише! Можда убише некога... Можда је побјегао. А можда га и промашише. Можда.

Нама остаје – можда. Као и увијек.

УПЕКЛА НЕБЕСКА ЗВИЈЕЗДА

Спреман је да се свађа. Па чак и да нападне службено лице. Увјерен је да има право и да му га ускраћују.

Слива му се зној низ чело, низ нос, бркове и браду, и онда пада у дебелу бунду, па низ вунене чакшире, до у чизме разгажене до офуцаности. По нека капљица кане и на шалтер или на непроходно стакло испред налицканих чиновника и ту бљешти пред зрацима раскошних свјетиљки са друге стране и од илинданског сунца са бочног прозора издужене просторије препуне ниских шалтера. Стегао се ваздух као омча. Као судбина.

Била је зима кад је кренуо у избеглиштво.

ИЗДАЈА

Никада нисам вјеровао у теорије завјере и никада нисам вјеровао себи, све остало ми се чинило могуће, чак и то да ти забију нож у леђа, а сломе ти врат. Вјеровао сам јој, али не бескрајно. И зашто бих, кад је нисам чак ни јебао. Нисмо били у том односу. Била ми је колегиница и у послу је била дуже од мене, али врло брзо сам је оставио иза себе. Једноставно, био сам бољи, а она је била такмичарског духа, није вољела да губи. А надметање је стварно здрава ствар. И она је кренула, мало се занијела и у утакмицу унијела килограм глуме, пола килограма лажних емоција, мало „душебрижништва” и збирку најружнијих бајки свијета. И ја тако креном улицом, кад оно бол у предјелу леђа, између кичме и лопатице, такав бол да не могу да се помјерим. Погледам у један излог, мало се изврнем, тако да могу да видим леђа, кад тамо кама, ма каква кама, мачета, људи моји. Покушај убиства, јасно се види, али ко је нападач? У помоћ зовем америчке крими серије и најбоље детективе са малих екрана, чак и Прљавог Харија, неке каубоје и пар параноичних пријатеља. И сви ми у глас рекоше:

- Мотив. Ко је имао мотив?
- Мотив за шта, пријатељи моји са малих екрана и вас двојица параноичних пријатеља?
- За убиство, будало!
- Ко би мене... И сами кажете да сам будала, а такви ником не сметају. Због тога се и каже да будале Бог чува.
- Искрварићеш, брзо размишљај!
- Сјетио сам се, зваћу Њу. Боље од мене зна моје непријатеље. Све ми преноси.
- А, је ли ти она пријатељ?
- Не, она је мој шпијун и колега.
- Сада нам је све јасно.

Узели су отиске прстију са ножа и питали ме:

– Знаш ли причу о Момчилу, његовој вјерној љуби Видосави и Вукашину?

– Не, а зашто ме то питате?

– Онако.

СУСРЕТ КОГА НИЈЕ БИЛО

Место догађања: мост.

Време: октобарско поподне.

Начин: две девојчице иду једна другој у сусрет, истом страном моста. Једна има око тринаест година, друга је нешто старија. Прва носи цинс, дугу косу и „Нокиу”, друга црвени џемпер, црне панталоне, кратку фризуру, кесу у једној и „Сименс” у другој руци. Обе су јако концентрисане на своје апарате, брзо куцкају прстима по минијатурним тастатурама које луминисцирају зелено и наранџасто. Пролазе једна поред друге у једном тренутку који се мени, помном посматрачу, чини јако дугим, зато што се питам како то да се нису судариле, да нису налетеле једна на другу, а телефони им од инерције одлетели из руку на бетон или у реку.

Јер, изгледа као да ни једна није приметила ону другу, толико су биле обузете садржајима на дисплејима.

Посматрам њих две, већ на супротним странама моста и сећам се: некада су људи ходали подигнуте главе и гледали се у очи када се мимоилазе, а при поздраву су један другоме пружали десну руку.

ДА ЛИ ИМА БОГА?

Госпођа Мариола је једна постарија удовица, скромна и побожна особа, која је, вративши се са летовања, одмах приметила да јој је из баште неко са кореном ишчупао омиљени грм гладиоле. Жалосно је зјапила рупа посред баште.

Јао, куку, леле!

Не, не, она уопште није кукала. Госпођа Мариола је једна фина, одмерена особа. Само се пожалила комшиницама и пријатељицама. Мирним гласом проклела је онога ко је то учинио, да му од баштованства, дабогда, никад више не пође ништа за руком. Наравно, ако му не врати њену гладиолу.

Случај је хтео да госпођа Мариола опет отпутује на неколико дана. Вративши се, она у поподневном обиласку своје баште изненађено застаде: гладиола је, цела целцата, била на истом месту као и пре. Земља око ње била је, додуше, свеже окопана, али се неколико цветова баш шепурило. Чак и један пупољак више, регистрова задовољна госпођа Мариола.

Јао, куку, леле!

КАЖУ...

И господин Милидраг Драгићевић пошао једном на цез фестивал. Након петнаест година, кажу, обнавља се у нашем главном граду овај догађај. И кажу, ваљало би бити тамо. Пензионер Милидраг Драгићевић није слушао ту врсту музике, али, божемој, све има свој први пут. А кажу, светски извођачи, савремена музика...

Ређају се учесници, труде се уметници, али тонови му све некако исти. Узалуд му господин са његове леве стране

каже да је ово изузетно тешка нумера па је тај соло наизменично пун агресије и лирике, па нежности и агресије. „Доминирају ритам и музичка прича”, каже му тај господин.

Љубазни млади пар са његове десне стране збуњује га објашњењем да је ово модално схватање цеза. Ови су одлични, поседују феноменалну технику, користе се циркуларним дисањем... За музику следећег бенда, пак, кажу му, недостаје искра животности и динамичности. „Бескрвно, репетитивно свирање талентованих музичара.”

Човек иза Милидрага Драгићевића гунђа на следеће извођаче да су прегласни, прегласни бубњеви и електрични инструменти воде главну реч, није за слушаоце префињеног слуха. „Свирају полетно, али нападно, брате!”

Заглушујући хард бап без емоција и приче, кажу му ови са десне стране. А тек следећи бенд, кажу, јесте музика еротична и сензуална, али много монотона. „Па музика за лифтове и аеродроме има више напетости!”

Господин Милидраг Драгићевић све слуша шта му кажу и одлучује да пре краја напусти концерт. Видео је и чуо. Није разумео. „Нека хвала!”

„Да, да, овог пута прилично слабо, музичка онанија!”, каже му неки љубитељ цеза, придружујући му се ка излазу.

СЛАТКА НЕСМОТРЕНОСТ

И док се она спремала за њихово слатко приближавање отпуштајући прамен по прамен косе и крајичком ока гледајући у његова леђа, он је дубоко зарио главу у хотелски лавабо. Нису хотелска купатила иста, помислио је, као кућна која имају други мирис. Био је збуњен том великом разликом.

Нервозно је покушавао да скине малу златну алку са прста и то оног који се налази између средњег и малог. Раније је то чинио господски и без превеликог замарања. Сада је и уплашен: Шта ако прстен упадне у онај чувени отвор од лавабоа? То већ отвара нове приче.

Она га је и даље жељно гледала и миловала кошуљу која је била беспрекорно опеглана и чиста.

Какав мамин син, помисли она, али у погрешном правцу. Већ тридесет минута заузима купатило и шета се као преплашени дечак.

Он је за то време покушавао сапуном да скине златну алку знојећи се и плашећи се звука у лавабоу.

Ух, напokon! – проговори он, а бурма звецну и откотрља се у рупу.

Шта је то? – упита га девојка мазно, гледајући у хотелског мрава који је правио свој пут по лампи. Тада јој се учини да је она у том купатилу и да пере судове који звекећу по судопери и праве јаке и досадне звукове, а да је он тај који лежи у белој постељи и нервозно чека на сам чин спајања.

Тај звук метала прекину њене снове и она прекри лице покривачем.

Све ми се чини да ово нису моји мириси, прошапута она, док је он седео на тоалет шољи размишљајући како да дође до подводних ходника и пронађе своју пропусницу за поновни улазак у топли дом.

Понављао је: Home, sweet home!

ПОКУШАЈ

Свакога дана сам га виђао кроз умазани прозор кафане.

Ћутао је и пио.

Пио је и био је тужан.

(Одавно не успјева да се сјети шта је старије од тога дво-
га) Ћутао је. Његова туга није била посљедица размишљања,
већ посљедица стања. То стање му није нудило више од два
циља у животу.

Ново или старо гробље.

Ћутао је и пио.

ОРВЕЛОВО ЈУТРО

Нови дан, ново јутро. Набрајати делове дана, описивати. Публика купује описе. Описиваћу. Ролетне су ми увек спуштене, тако да први зраци јутра улазе као снопови светла, осветљавајући тек поједине ствари унутар собе. Не устајем одмах, посматрам ту игру опажених ствари и мене који их жмиркајући гледам. Окрећем се на страну и гледам у бели зид. Дижем поглед и гледам слике на зиду и празнине између њих. Улази отац и пита ме да ли хоћу кафу. Доноси је. Мирис кафе и свежина јутра. Остало ми је још пар цигара. Придижем се, узимам први гутљај кафе и палим цигару. Не размишљам, покушавам да уживам. John Cage се чује у позадини, савршено буди досаду. Треба размислити како испунити дан. Треба добро искористити дан до поновног враћања у кревет. Патетика поетике исто као поетичност профаности, негде се сусрећу у мотивисаности оног што „јесте“. Устајем и већ по обичају, неко време седим на кревету, онда следи рутина. Купатило, уринирање, умивање, прање зуба, облачење, спремање собе, паљење цигаре, доручак, телефон, договор, чекање, слушање музике, много музике, силазак по цигаре до трафике, још једна кафа, време пролази – недовољно брзо. Нови дан исти као и јучерашњи. Иста туга умножена анализирањем. Добити јасан одговор, постати свестан да не постоји питање, већ да је све констатација, застор онога што је у могућности. Порећи смисао као почетак креативности није исто што само живети бесмислено. Застати са жељом да будеш вољен, са жељом да волиш, са жељом да је то иронија, јер нико не воли уколико нема користи. Чежња. Социјални мотив неважан за систем живота. Искуство као сурогат ироније. Завршити живот, можда га никад ни не започети. Привлачност клишираног међуљудског саосећавања. Нови дан исти као и јучерашњи. Све добро функционише, орвеловски оправдано.

АБОРИЦИНСКИ

Не вреди. Дошло је још једно јутро. Пробудио сам се и опет сазнао да не знам абориџински. Уз то, сањао сам и црне мачке, а то ми на јави доноси беле мантиле. Дунуо сам да осетим свој задах. Није смрдело чак ни од спавања. Дувао сам и дувао да осетим бар мирис каријеса. Желео сам да бели мантил буде зубар. Ни после дувања нисам знао абориџински.

У међувремену дошла су – не један – него два бела мантила. Најпре нисам желео да пођем са њима. После су ми објаснили да има ко ће да ме научи абориџински.

ПОДРУМ

Ставих кључ у браву и окренух, метал додирну метал, звекнуше вијекови, вријеме поново изроди живот, врата се под тежином отворише, подрумски духови загледаше придошлицу.

Централно мјесто у подруму заузимао је огромни дрвени бадањ за мечење грозђа, који попут великог глумца, без потребе за сталним доказивањем, чека једном у години свој тренутак за излазак на сцену, за седмодневну главну улогу, незаобилазну ролу, чека на мјесец август, мјесец бербе и прераде грозђа. Црвенкастих моћних дуга, опасаних металним зарђалим обручима, постављен на двије сиве камене коцке, гледа ме с висине, заштитнички.

Не смијем дуго задржавати поглед на њему. Посједује магичну силу која привлачи да га додирнем, пређем дланом преко дрвених еполета, чији сјај полако прикрива, сваке сезоне, све више, тамно љубичаста боја сока грозђа, да причате с њим, да у том краткотрајном чаврљању открије све неоткривене тајне великих берби, '96, хм и '87 али и '66, чији су алкохолисани сокови потекли баш одавде. Ипак усисо ме је у себе, као и многобројне сокове претходних берби.

Остајем дуго, везан за њега, као и друге ствари, које тек сада примјећујем, које су као и ја опијене мртвом стражом. Димижане различитих величина, искривљених, помало напуклих плутаних носева, гледају ме са полице изнад њега. Три бурета, у величанственој сјенци бадња, као три омања прасета смјерно чекају своју улогу, не дижу поглед, вјерни свом господару. Знају, када избаци сварене остатке плавољубичастих гроздова вранца и кратошије, одмах после њега они прихватају текући нефрит у њихова њедра, и чувају га љубоморно наредних пар мјесеци, можда и до

прољећа. Знају да и њихова улога није неважна за квалитет будућег вина. Тада почињу сеоске баханалије: муљање у устима, сркање, цупкање језиком.

Симеуновић Наташа

ПРИЧАТИ ПРИЧАЛИЦИ

Зашто си ми ушла у причу, причалице једна? Тешко ми је да почнем. Ето, због тебе морам сад да завршим. Престани да причаш!

HAPPENING

„...Немачки прецизно произведен, за најлепши почетак 2006...”

Хм... Ту си и изгледа никада нећеш нестати. Бука, цика и само бескрајни ехо мојих мисли у празној соби и овој суботњој вечери.

„...Johnne, Johnne...”

Опет си ме зезнуо, као небројено пута пре.

„Хајде!”

Хајде, овуда! Опет ја теби показујем пут. Хоћу ли икада бити тако срећна да ти то учиниш мени?

„Каква су читавања, Креш?”

„Изнад просека”

Па, да... Изнад просека за ове дане, за мене саму, за тебе... То чак не би умео ни ти, зар не? Волети, чак не би умео ни ти.

„Куме, стани... стани, не иди...”

Ох, не... Куме... Сјебао си све. Сјебао си мене.

„Where is the backup?”

Нема је... Дошла је сувише касно изгледа.

„Има ли каквих новости?”

Не... неће их ни бити. О теби одавно нема новости.

„Хеј, Креш, погледај му лице... Нациста је...”

Да... Нациста.. Покушаћу да га још једном замислим, али не онаквог какав заиста јесте: хладан, резервисан и бле-дуњав човек са кожном наруквицом.

ЊИХ ТРИ ПЕСМЕ

Прва оличава: грубу сласт, сирову земљу, чак и неземаљско она спушта под себе, и мрви га, доле. Снага је, и потчињава, и сасвим бих се изгубио тако што бих био сахрањен у њој.

Друга оличава: мистерију, земљу дигнуту на куб, маглу и лепоту која доводи до смрти. Она је такође несигурност, и сањање, и одсуство саме себе. Она је и тајна, и када год помислим на њу, пожелим да ме нема.

Трећа оличава сунце у рану јесен, смрт која се порађа, и није плод чежње, већ мирног присуства свог. Она има руке, и у њима ми доноси себе. Изгубио бих се тако што бих јој се препустио, и био бих удвостручен у њој.

САЊАРИЈЕ

Синоћ касно, на путу до куће (а ноћ је била мрачна, без месеца и звезда) угледао сам усамљену светиљку у мраку. Застао сам тад...

„Ах, усамљен стоји светионик у мраку...” уздахнуо сам ја.

„Није то усамљен светионик у мраку, већ бандера са сијалицом постављена у мраку, да људи виде куда се иде...” промрмљао сам ја...

„Ма то је у ствари стуб од бетона, са абажуром од цинканог лима, и две стаклене кугле без ваздуха у њима, а са две танке жице од волфрама, из којих тече струја фото-на...” помислио сам ја.

Било је касно, кућа далеко, ноћ је била мрачна, без месеца и звезда.

Морао сам да кренем даље.

ЦИНОВСКО КРМЕ

Упознајмо наше дичне интелектуалце, који важно врте палце док причају, и гестикулирају да их људи виде. Па им се и диве, рецимо до двадесет и пете, осим уколико је ријеч о неким маргиналним групама, које саме себе обожавају.

Али не треба ваљда увијек наводити како у сваком кукољу има жита, да изнимке постоје а правило оправдавају.

Купиш их за шприцер и кавурину, како је рекао некад наш симпатични естрадни кантаутор.

Но хтједох рећи да све парадигме и синтагме, хипотезе и дијафрагме, нестају кад им понудите пиће и грицкалице, а њихово поштовање према вама особито расте кад уоче дивно украшен а још богатије опремљен шведски стол. Чак им овај пут неће сметати ако су око стола и шведске клупе, или Швеђанке с бензинске пумпе, које ће бити мање битне у овом повијесном тренутку.

Постајем свјестан да је идеал већине људи који желе да их виде искључиво као интелектуалце који се крећу стратосфером елитне људскости, само једно Циновско Крме којим ће нахранити своје амбиције екстраваганције по сваку цијену.

Роктањем у бесмртност.

РАСПРА

„И крај!“

Ужурбаним корацима, Маркион се удаљио са попришта. Јоанис остаје сâм са собом, осуђен да дубоко размишља на литици. Више нема изговора, закључује, сад или никад! Баца се са узвишења, читаву вечност пада са стеновитог одскочишта, ураћа у реско-хладну морску воду. Окружен мехурићима наставља да плута, попут мртваца, стомаком на доле. Рибе занемеше...

Софронић Сандра

ВРЦАВО

За кафанским столом седи Човек накривљених рамена.
Капут свуда около. Пише између редова Неких новина. Ни-
ко не зна шта

Пише...

Нико

Усне

Пуне

Криве

Бесно пљују сочне псовке

Један Човек се насмеја лудости, Један Озбиљан Човек
поред рече:

„Јебо те, овде к’о у бањи.”

ПРИЧА О ЛУТКАРУ

Познајем једног луткара. Прави своје лутке од када зна
за себе. Каже да му је било досадно, па је, ето, одлучио да
направи лутку, марионету. Научио је да се шали, смеје, мр-
шти, да лаже, да се бечи и печи.

Сада има завидну колекцију. Сваки дан их изводи у
шетњу. Усамљени луткар и једна од лутки. Зависи како је
расположен, шта му прија тог дана. Људи кажу да је луд,
али шта они знају кога су тек они у шетњу тог дана повели.

БИЛБОРД

– Твој следећи задатак је да у скицен-блоку детету нацрташ гумицу марке „ас“ – процвркулала је моја жена.

– Од када се то деци задаје за домаћи задатак?

– Произвођач је постао добротвор школе и онда је то океј.

– Тај артикл још нисам видео. Не могу да нацртам нешто што не знам како изгледа нити то могу у пола ноћи игде да купим.

– Ти заиста не знаш како та добра стварчица изгледа?

Насмејао сам се.

– Стварно ниси видео билборд за миришљаву гумицу марке „ас“? – наставила је с неверицом. Насмејао сам се опет. Насмејала се и она.

Нашао сам се у таксију и рекао возачу да обилази град све док га не нађемо. У поноћ се умало не сударисмо с ђубретарским камионом. Укочили смо и ми и камион тачно испред билборда. Ђубретари су псовали возачу таксија мајку. Ја сам спустио прозор да боље видим. Тај добар миришљави куртон смешио ми се у лице.

СЕКС НУЛА БОДОВА

ПЕТАК

Момци соло. Након дуго времена планирани мушки провод (изговор). Кола. Викендица на плажи. 19:30. Црно вино. Шит. Црно вино. Црно вино... Вриштање од смеха. Фали нам по једна – закључујемо. Црно вино + плуга. 4:00. Мрак.

СУБОТА

Буђење (1. пут). Падање у транс. 18:00. Буђење (2. пут). Кафа. Леп дан. Прича. Виски. Виски. Виски... Лапрдање. Нестало вискија... Водка. Пљуга на плажи. Мрак.

НЕДЕЉА

14. август 2005. 15:00. Буђење. Кафа. Кола. Кафана крај пута. Јагњећа чорба, јагње на ражњу. Пиво. Град. Разлаз. Кућа... Мрак.

Јеби га, ништа није савршено.

СУШИЦА

Гротло. Јама. Сушичка. Безданица. Ноћ. Глува. Мркла.
Тутањ. Далеки. Потмули. Од мора. Јужног. Испод Горе. Би-
јеле.

Зашуме вода. Гргољи. Клокоће. Ковитла. Пени. Надо-
лази. Као млеко. Кипуће.

Јамари. Голубови. Прхнуше. У тмину.

Сушица устаде. Вода се изли. Надолази. Скоковито. У
таласима. Плави. Осваја. Корито бело. Каменито.

Зајезери Језерницу. Преломи се преко бране. Јурну ис-
под Моста. Сигом пресвођеног. Староставног. Царског.

Прели скалине. Камене. Смаче платицу. Дрвену. Зау-
стави Заслапницу. Хучну. Стропошта се у Требишњицу.
Валовиту. Стрмоглави се у Море. Јадранско. Састави круг.
Врати се изворишту. Исконском.

Птице је надлећу. Високо. Испод облака. Тмастих. Ри-
бе пливају. Узводно. Зевају. За кисеоником. Перајима ма-
шу. Крвавим. Стока надувена. Плута. Као бове. На мору.
Дубоком.

Никоше гробови. Крајпуташи. Не могаше мрце прене-
ти. Сахранити испод Дуба. На гробљу. Код цркве. Аранђе-
лове.

Матица хировита. Постаде граница. Непрелазна. Изме-
ђу браће. Као Дрина. Крива.

Људи се притајили. Ишчекују. Знају. Неће потрајати.
Вечно. Чело. Или, два.

Јама се изрига. Избаци и кости. Беле. Мученичке.

Сушица изрони. Да опомене. Прочисти. Корито. И
обале. Којима ходи. Људи.

А онда се Јама смири. Престаде надимање. Сушица
утихну. Пресуши. У кориту јој пржина. Бела. Просејана.

У Јаминим недрина остаде рибица. Човечја.

И би тако. Од искона. И биће. Довека.

РУКЕ

Није га никада занимала белина њених руку, грациозност прстију који су створени само за дирке најлепшег клавира. Никада није волео да слуша њена размишљања о Шекспиру и Достојевском, мисли о дубокој расној мржњи што влада међу људима, или вредности једног Рембранта који је и данас не оставља равнодушном иако се тако удаљила од уметности. Није волео ништа њено што је излазило из оквира његове сиве свакодневице. Зато га је искрено зачудио звук распаране коже и окрвављени нокти који силазе са његовог лица. И ужас у њеним очима. И белина њених руку.

ПСИДОАНАЛИЗА

Било је то у некој земљи интелектуалаца на брдовитом Балкану. У лето 1985. године водитељ ТВ-дневника, чика Неша, завршио је свој коментар о сиди едукативном реченицом:

– Најбољи лек против сиде је Персида.

Али тих дана већ се чуло и ово:

– Не, немој ми прићи ... имам сиду, рече с пуно стрепње Персида своме мужу.

Исидор поверова жени јер је иначе и сам приметио болесну промену на себи. Решио је зато да оде к доктору. Сутрадан на питање лекара на шта се жали, Исидор рече:

– Докторе, не знам шта да радим – опада ми коса с перике! Чувши ово, доктор га после прегледа утеши:

– Немојте бринуте, у питању је хормонални поремећај. Потребно је само да вам заменимо по један секутић, очњак и кутњак у вештачкој вилици па ће све бити у најбољем реду.

Охрабрен, окуражен том констатацијом, Исидор крену. Док је ишао према вратима, примети да на ординацијском отоману леже урамљени Зигмун Фројд, Карл Густав Јунг и Вилхелм Рајх. Видевши то, Исидор каза Персиди, која га је чекала пред ординацијом, да је све у реду и предложи јој да иду да погледају Макавејевљев филм „W. R. мистерије организма”, док га опет не бункеришу или, не дај Боже и чика-Будо, Исидора и Персиду не стрпају у седативни азил, јер су слушајући много блуз или ти blues, добили луес. Оу, јеее....!

Стефановић Татјана

ТРЕПАВИЦА

Заврнула ми се трепавица према унутрашњој страни
ока, па вири унутра радознало.

Ем вири без питања, ем га боде, онако оштра, кад год
јој се ћефне.

Беше ли ово прича о трепавици или о комшиници пре-
ко пута?

ГРУБИ ДЛАНОВИ

Имам пар грубих дланова. Док излазим на површину, сирови и необрађени делују ми понекад као да нису моји. Као да су скинути са бетонског споменика. Широки и масивни. Линија живота се јасно оцртава. Попут ожиљка.

Сјајно ударам поклапаче. Рука сама лети. Инерција је чудо. Девојке не воле моје дланове. Кажу да их подсећам на сељачину. После их пече образ. Не знају да сјајно ударам поклапаче.

Код куће скидам своје тешке дланове. Планинари скидају ранчеве, курве скидају образ. Ја скидам дланове. Натапам их и пуштам да сапуница и вода однесу њихову дебљину. Истопили су се и нестали. Доста су одрадили за данас.

Када скинем своје отекле радничке дланове, оно што ми остаје јесу нежне и беле руке. Неко би рекао девојачке. Дугачка и уска шака, кошчати прсти. Њима свирам стари пијанино. Знам и пар лепих хватова на гитари. Ови дланови су прављени за беле рукавице. За нечију дугу свиленкасту косу. За вреле дојке. За сребрни есцајг. За латице.

Ујутро опет иста прича. Ледена мемљива свежина, лифт за пакао, шлем са електричном сијалицом и пар тешких, масивних дланова.

„Дакле, где сам оно стала?“, упитала је професорка историје филозофије, надајући се да ће се неко од студена-та сетити да је причала о Друмдуму. Нервозно је махала ушима и шеткала се на стубастим ногама по учионици.

Један младић из гомиле подиже сурлу. „Причали сте о Друмдуму и његовом виђењу односа слон-сурла-Створи-тељ.” Наравно, пошто слоновии нису имали руке, јављали су се за реч дизањем сурле. „Јесте. Видите, Друмдум је био је-дан врло аналитички настројен слон, али и дуалиста. Али, ипак, није за њега био проблем слон по себи, њему је Ство-ритељ био гарант постојања, а спој слона и сурле једно чу-до које је само Створитељ могао да састави. Изволите, ко-лега”, рече професорка необријаном младом слону из прве клупе. „Па, ја се извињавам што ћу можда мало скренути са теме, али мени се ипак чини као да Друмдум превише по-тенцира сурлу као нешто што чини слона најсавршенијим бићем на Џунгли. Чини ми се да је то исто апсурдно као ка-да би људи тврдили да су они најсавршенији, јер ето имају најразвијенију кору великог мозга. Чини ми се да је потреб-но универзалније гледиште.”

Професорка је благонаклоно погледала свог студента. „Па, добро колега, људи су такви какви су, али недостатак сурле код њих ипак указује да чак иако имају развијен мо-зак, недостатак сурле их спречава да своје идеје изведу пра-вилно или у складу са природом. Ипак оне њихове руке су недовољно јаке за било какав мануелан рад, а из елефанто-лошке социологије знамо да је тежак рад и крчење џунгле био први слонов изум, без њих модерна цивилизација би била незамислива. Слон кад је почео да руши дрвеће, први пут се и упитао „Откуд ово дрвеће око мене?”, а то само је било довољно, наравно, уз незамислив напор сурли, да се

дигнемо до ових висина сурлине моћи које знамо данас.
Ето, овим је час завршен.”

Потом сви одоше на паузу да пасу траву.

ПОРУКА

Гласник је био тужан. Било ми је тешко због њега. Моја сумња га је дочекала и ето, сад не може да се присети поруке.

– Ниси ти мене тражио – велим му и убрзавам. – То је грешка... – шапућем да нас не чују, онако успут. Ведар је зимски дан и у парку је пуно људи. А опет, све бих да му некако помогнем, застанем, окренем се, вуче ме... Мој Драги је далеко и дуго одсутан. Не сећа се Он мене... или се ја не сећам њега на прави начин...? То ме трже. Постоји опасност да умремо огрубелог срца. – Нашао си ме подно Степеништа, случајно... можда си погрешио?

Гласник крши руке у жалости од онога што говорим. – Сигуран сам. Није тешко прећи толики пут, али зар у таквом неверовању да те затекнем – гледа ме, очекује да му помогнем. – Све време у мени је брујала та порука. Не могу да изговорим.

Гледам преко његовог рамена, у шумарак. Гласник, посвећен Љубави, мора да простор и време доживљава сасвим другачије него ја.

– Опрости ми... – застадох, чини се да је осетио моју мисао и ту се постидех – али ако би ми дозволио да проверим говориш ли истину... дозволи ми да прстом додирнем угао твојих усана док изговараш име мог драгог... Ако говориш истину, нећу осетити грч лажи на твојим уснама...

– Кад бих те само видео у том мраку. Твоја сумња је много дубља од неповерења у Гласника. Али, ти знаш, ја свакако морам да предам поруку.

Уздахнух, скинух рукавицу и сасвим нежно дотакох угао његових усана кажипрстом. – Да ли ти долазиш у име мог Драгог?

Он не узмаче и рече ми Име. Сумња замре и преточи се у наше живо сећање. Сасвим тихо, Гласник ми саопшти поруку.

БЕЗ ПРАЗНОГ ХОДА

Време лети све брже и брже, штетно је и ситно дангубљење! Најгоре је кад чекаш превоз, немоћан да ишта предузмеш! Но, брзо сам се снашао – у чекању се информисем и учим! Узмем новине или књигу! Дангубим само кад је мећава, али то је ретка појава.

Дуго сам беснео због лифта – станујем у високој згради, некад га чекам минутима! А то је у атомском добу вечност!

Размишљајући дан и ноћ – без муке нема науке! – нађем решење. Помогла ми је нужда, да не кажем велика, притерало ме, а лифт заглавио; заузет, па заузет! Откопчам сако, рашнирам ципеле – стиже и лифт! Улетим у последњем трену, да нисам био откопчан, одоше гаће у контејнер! Када сам се смирио, срећан због важног открића, обасја ме мисао: па то је патент за сваки дан!

Више не дангубим! Чим крочим у зграду, мотрим на дугме лифта и одмах прионом на дугмад и пертле. Патент сам дорадио, сад носим папуче у торби, у лифту се и преобујем!

Једнога дана, случајно – никад не траћим време на зурење ни лево ни десно – запазим да се комшије гуркају и показују на мене. И природно је што су љубоморни: био сам комплетно припремљен за стан, раскопчан, са ципелам у рукама и назувеним папучама! А нико се данас не жури ни на послу, а камоли успут! И не знају шта губе због лењости! Док се они раскомоте, ја већ обавио и велику и малу нужду, опрао руке, чуо главне вести! Која предност!

Жена и деца су ме у почетку одвраћали од толике вредноће, да се не замарам успут кад сам већ узоран на послу, али кад су увидели да не вреди, да је мени активност душевни мелем, помажу ми – пред мој повратак с посла отворе ми врата, да што пре улетим у стан, да комшије виде како имам пажљиву и вредну породицу. Код нас нема празног хода!

ЗАШТО КРАТАК?

Зашто тражите кратке приче?!

Условљавате: толико редова, толико знакова... Заиста није у реду!

Па, ја сам у школи, управо због кратких одговора, кратких домаћих задатака, кратких писмених састава, добијао слабе оцене. Због моје особине, да све кратко, концизно и јасно кажем и напишем, звали су ме подругљиво – „шорти”. Сви су ме због тога критиковали. Почев од наставника у школи, до претпостављених на послу.

И напoкoн, кад сам научиo да будем опширан и дугачак, када ми је пошло за руком да гњавим људе и да будем досадан, ви тражите да будем кратак.

Е, не може!

ДОГОВОР

- А?
- Аа!
- Ммм... 50?
- Аа!
- 100!
- Ммм...
- 200 ?
- Аха!

ВИНОГРАД

Тако се зове мој град. Баш тако. Виноград. На западној страни је Афусали капија. Ту су затим булевар Дрвосеча, Чокотов венац, улице Пивска, Лозова, видиковац Пелинковац, Бурбон трг, трг Ропства и тако даље...

Радње, самопослуге, робне куће, кафане, Три шешира, Два шешира, Три зеца, Два зеца, Зец. Ресторан брзе талијанске хране „Код три пужа”. Туристичке агенције са заиста инспиративним програмима и дестинацијама: Посетите Пакао, Идите у Вражију матер, Три дана у три ПМ и тако даље...

Гомила тетура улицама гушчијим корацима. Њихове руке носе цегере са свежом салатом, шаранима, ролнама тоалет папира (биће срања). Звечкају пивске флаше. Цурице на високим штиклама са високо подигнутим оскудним сисићима што стреме ка висинама, просјаци и пијанице што стреме ка низинама, радници – јадници. Ученици – мученици, разјебани аутобуси, ћелави клинци бизнисмени, бесни аутомобили, шкрипе гума, сирене невидљиве, али врло бучне. Наоружани таксисти. Разоружани лопови и убице. Бабе. Потенцијални масовни силоватељи. Продорни мириси слатких парфема помешани са мирисима киселог зноја, смог... на твог... а голубови само лете, лете и серу. И тако даље...

Међутим, тамо негде, тече једна река много лепша од свих дечијих игара заједно, чији се валцер плаве боје не приметно стапа са плаветнилом неба у даљини... песма каже да љуби небо... не знам... никад нисам био на том месту.

ЕВОЛУЦИЈА

Свашта је био. Још као мали. Баш свашта. Добар бек школског тима. Лош ђак. Одличан кавгација. Грозан другар.

Човек са два лица. Провинцијалац. Резервни полицајац. Силеција. Разбијач. Подрепаш. Ситничар. Шаран. Сомина. Прдоња. Смрдоња.

Ситна душа је еволуирала. У лажова. Преваранта. Лоповчића. Лопова. Лопужу. Лопину.

Мењао се непрестано. Док није постао криминалац. Гад. Зеленаш. Рекеташ. Зверка.

Данас је господин власник. Фабрика. Посланика. Њива. Судија. Ергела. Плавуша. Угледан члан тениског клуба. Чисте биографије. Спаљеног досијеа.

Богаташ. Добротвор. Спонзор. Бизнисмен, бре!

УКРШТЕНИ

Прво се чуло мумљање. Много љутитог мумљања. Онда су укрстили шаке.

Најјачи је победио.

Касније су викали. Вриштали. Дуго и снажно. Да би потом укрстили камене секире.

Снажнији је победио.

Затим су псовали. Гласно. Простачки. Изазивали једни друге. Све док нису укрстили копља.

Искуснији је победио.

Уз бројне међусобне увреде укрстили су мачеве.

Вештији је победио.

Дошли су у ровове. С много мржње и мало памети. Укрстили су пушке.

Бољи стрелац је победио.
Надмени. Стално завађени. Преговарали. Безуспешно.
Лагали. До лудила. До укрштања... нуклеарних пројектила!
Тад су сви изгубили. Заувек.

ЛОВ НА ВЕШТИЦЕ

Мене је болео бич на њеним леђима. Па је, онако крваву, бацише у блато оближње шуме. Гушила се у сопственим сузама. Само се сећала крваво црвених очију свештеника. Онда би крикнула, а ехо би се проломио кроз успавану долину. Осећала је у себи све огњеве Новог Харлема. Површина оближњег језера горела је у женственим контурама разбукталог пламена, док су њој у глави одзвањале речи не тако давно изговорене: „Вештице! Ти си копиле Нечастивог!”

Недуго затим хроми вук би привучен чудним мирисом мешавине блата и крви. Сагну се, те мало лизну. Био је то укус живота на издаху.

ГОСПА ОД ЗИМЕ

Сребрни сјај. Пада први снег. Данас је 33. децембар. Овде, код нас, Нова година увек касни. Али доћи ће у наличју жене. Чекаћу је у шуми, поред језера. Испод смрзнутог месеца. Она ће испунити све моје фантазије.

НЕШТО

Јутрос је нешто ушло у моју кућу. Осетио сам то по томе јер сам прво доручковао па попио кафу. Обично радим супротно. Тако сам се узнемирио да сам одмах хтео негде да побегнем. Утрчао сам у свој велики камион. Возио сам брзо. Нешто као да ме је јурило. Мотор је једва дисао од сулуде брзине. Изненада сам осетио да сам ударио о нешто. Изашао сам из возила и почео да трчим кући. Разбијену олупину мог камиона оставио сам на путу. Чим сам стигао, назвао сам Марију. Била је тако бесна да од њеног драња нисам разумео ни реч. Нешто ју је обузело. У паници сам назвао Бошка. Хтео сам да одем с њим на кафу и све му испричам. Бошко није могао да прихвати мој позив. Нешто је болестан. Последњих дана нисам га често виђао. Нешто је стално сам. Попио сам таблете да бих што пре заспао. Заиста, сан ме је обузео врло брзо. Дуго сам спавао. Сањао сам нешто. У мом сну ходали су сивкасти лимени људи. Чак сам осетио и њихов смрад. Смрдели су на мој разбијени камион. Приметио сам да на леђима имају кључ за навијање. Нешто их је навело и пустило да ходају. Свако је имао свој праволинијски правац, нису скретали са свог као зацртаног пута. Нешто ме продрма. Пожурих ка свом радном столу. Желео сам да запишем једну реченицу како је не бих касније заборавио.

Нема ничега на овом свету, постоји нешто.

ПИСМО ОЦУ

14. новембар 2005.

Драги тата,

Морам нешто да ти признам. Слагао сам да немам „Полукрвног принца”. Мама је чула наш разговор и потпуно је одлепила. Питала ме зашто сам слагао и ја сам рекао да нисам желео да те повредим кад си већ купио књигу. Онда је она одлепила још више. Каже да јој је свега доста. Прво је рекла да ти је кад смо славили мој једанаести рођендан у октобру испричала како смо купили све делове „Потера” и да не разуме како неко може бити толико незаинтересован и заборавити нешто што је његовом детету толико важно. Онда је рекла: „Значи њему можеш да лажеш да би избегао да га повредиш, а мени не можеш да кажеш истину, иако знаш да ће ме лаж повредити!” Немам појма шта је хтела да каже. Можда се сетила како сам лагао за оцне. Али то је било пре. А онда је почела да везе: како си ми купио некакве гаће кад сам имао две године и како су ми те гаће још увек велике, како си ме након једног викенда послао кући у фармерицама које су за девојчице и још су ми биле до чланака, како си ми сад за рођендан купио тренерку у којој спавам јер ми је прекратка и како јој је стварно, стварно доста свега. Ја мислим да је мама хистерична, нећемо јој замерити. Питам се само, је ли истина да си знао па заборавио оно о „Полукрвном принцу”?

СУСРЕТ

Испред мене, јутрос, жута пуфница, са сисама до земље. Иза ње, на малом одстојању, весело вртећи репићем, пуфничина пуфница.

У шапу их пратим.

С времена на време прва пуфница се окрене и погледа ме испод ока. За сваки случај. Онда неколико улица, оне прате мене. Сада се ја окрећем и гледам испод ока.

Све три смо, на семафору, прешле на зелено.

Са осмехом, разишле смо се у центру града.

Е, МОРЕ!

На крају вечере остали су сами за столом. Други су се пожурили у своје собе да се дотјерају за „farewell party”². И једноме и другоме није се ишло на забаву. Осјећали су се престари, непримјерени за друштво чији просјек је био око тридесет пет година. Заправо, обоје су се веселили одласку јер су по тко зна који пута на семинару чули оно што им је већ одавно познато. С друге стране, знали су да је потребно нешто рећи, разговарати, не бити лутка.

– Јесте ли примијетили да је море испред хотела у шест нијанси плаве боје? – рече он изненада.

– Седам! – рече она као из пушке.

– Сигурно? – упита он, изненадивши се њеном сигурношћу.

– Можемо се кладити! – рече она изазовно.

– Добро. Видимо се на рецепцији у седам ујутро. Тко није погодио, плаћа каву. Може? – рече он устајући од стола.

– Може! – рече она самоувјерено.

Обоје су били на рецепцији прије седам сати. Одмах су кренули на мол. У тишини проматрали су море неко вријеме.

– Ја сам набројао осам нијанси! – рече он ведрим гласом.

– Ја такођер – рече она и погледа га.

– Тко је онда изгубио окладу? – упита он окренувши се према њој.

– Обоје смо добили! – рече она и поновно се загледа у море. – Море, овакво море!

– Да. Е, море! – рече он и окрене се према мору.

² Енглески, *опроштајна забава*

Хонић (Малахова) Ирина

ПУТОВАЊЕ

Кофер путује, а са њим и ја. Не знам ни где ни зашто. Кофер каже, хоће да види свет, досадило му је да буде сам на једном те истом месту. Хоће да се сусретне и упозна са другим коферима, торбама, руксацима, из целог света.

И тако путујући, сретне се мој кофер са неком торбом из Кине, и заљуби се. После сам морала авионом за Шангај. Једва су се растали. Било је суза па сам морала стално да бришем свој кофер да не би рајфешлуси зарђали. После му се свидела једна торба из Грчке, па ташна из Аустралије, па руксак из Кеније... Сада само чекам да се заљуби у нешто руско па да се вратим кући. Доста ми је вала више и путовања.

ДИВЉЕЊЕ

Посматрам људе на сцени, задовољни су, пресретни... пуни себе. Људи их воле, аплаудирају им... диве им се. Шта је то, питам се, што их тера да стално доказују и да нас убеђују да су они најбољи, најјачи, највећи и да им нема премца у спорту, музици, филму... Је ли то људска потреба за доказивањем, слабост или страх од пролазности? Одговор не знам, само знам да то задовољство и срећа траје онолико колико и њихов наступ на сцени, ни секунде више. А онда, приморани су да живе једноставним, овоземаљским животом, који им је стран и монотон и који није ни налик на онај „сценски”.

Не могу а да се не дивим тим људима, ако ништа, а оно због снаге која им треба да живе овај обични живот, изван сцене и аплауза.

Хуберт Александра

ГРАД

Имам наслов, али не и почетак. Тешко, не могу да одлучим које ћу слово прво да напишем. Прво слово је најбитније. Тако је све почело.

Да није било почетног слова, ја бих се родила у земљи Вилгира. Живела бих у трошној кућици од блата и трске и чувала овце. Не би знали да постојим, ја бих знала. Чувала бих овце и дивила се трски што расте тако дивље. Читала бих Јесењина мојим овчицама и чекала кишу.

Прво слово – тешко је да га изговориш – онда се сетиш свега.

„КО ЈЕ ПОПЛОЧАО РАЈ И НАПРАВИО
ПАРКИРАЛИШТЕ?”¹

Како се само опирао еволуцији! Његова намучена машта је сопственим не-мислима придавала егзорцистичка својства. Тако аналан тип, кад год би изговорио неку реч, трудећи се да буде сјајно разговетан, развлачио је кретенски осмех поноса – као да је управо какио. (Неки радиестезисти сматрају да су вибрације злата и измета једнаке.) Пасивно-агресивни грамзиви Опанак. Каква снага самоуништења ће подредити инхибиције свести.

Гадан, мали, пакосни гном, прогоњен митским фантазмама прождирања и кастрације, ситничаво је кривио стварност док вам је не смучи, циник усхићен што ће свет ослободити егоизма, учинити га видљивим, сместити у Валхалу или неки други морални космос. (Тачно је да услед губитка вољене особе видимо мутно или чак дупло.)

Насмеши се, властити животи нас изједају, а пошто ти ништа друго не преостаје, почни да тапшеш сад. Ниси ти дислоциран. Количина среће је управо сразмерна количини туге. Једнака количина метаморфоза у свакој судбини сваког јебеног створа.

То је бла-бла уметност, сеоски туризам. Мегаломанија малих људи.

И песма јарца је постала синтетика – да ти одстрани удове, учини те прихватљивим, наметне ти занемарљиве размере. „Ако нема бога, шта ће људима брадавице? ... Ако нема бога, ко је онда оставио отворену славину?”²

¹ Салман Ружди

² Салман Ружди

ВОЗ

Седео сам на обали и гледао воз како хучи док прелази преко старог железничког моста. Сунце на заласку обасјавало је мост истичући његову тамно црвену боју. Река је као и обично застала, чекајући да воз прође, а онда лагано и тешко, наставила својим путем.

Има нечег гордог у возовима, нечег старог и вредног поштовања. Они нешто знају... нешто што нама стално промиче...

Сећам се. Био сам мали. Стајао сам на железничкој станици умотан у црвени шал... гледао сам како пада први снег и како се пахуље топе на мом длану. Мој отац, који је стајао до мене, држао ме је за руку. Гледао је низ пругу. Био је тако велики и озбиљан, тако далеко од мене.

Гледао сам у шине и видео како су одједном сви каменчићи почели да скачу, као да им је неко рекао нешто што их је толико обрадовало да више нису могли да стоје мирно. Чуо се хук и локомотива се појавила у магли, водећи за собом дугу композицију људских судбина... Гледао сам људе на станици. Њихова лица, која су до сад била озбиљна и забринута, прекрише осмеси. Сви су загледали воз, очекујући да им неко махне, срећни и нестрпљиви. Видео сам људе у возу, који су кроз мале, замагљене прозоре погледом тражили позната лица, оних којима су недостајали.

Воз је дуго улазио у станицу, дуго су шкрипале кочнице. Жена на разгласу, једва разумљиво, рече да је воз стигао.

Отац ме је погледао, видео сам како му се низ лице спушта промрзла суза. Почео сам да осећам страх и чвршће сам стегао његову шаку. Видео сам једног момка који је носио ранац на леђима и тужно се сам удаљавао од воза и двоје како дуго стоје загрљени и тужну девојку која још

уваек неког чека и мог оца... Гледао ме је.. „Ја сад морам да идем”, рекао је непознатим гласом, „Буди добар”. Више га никад нисам видео.

ДУЕЛ

Снажно сам га ударио међу ноге после чега се срушио на под. Када се придигао, изненадио ме је ударцем у плексус. Тренутно сам остао без ваздуха, али не и без свести. Чучнуо сам, удахнуо дубоко и затим сам га песницом погодио у врх браде. Видео сам да је испљунуо крв и два-три зуба, а онда се бесно залетео на мене, оборио ме на под и почео да дави. Чврсто ме је стезао обема рукама и морао сам да уложим надљудске напоре да га се ослободим. Када сам био изнад њега, задао сам му неколико муњевитих удараца ногом у главу. Мислио сам да ће одустати од борбе, али он је дохватио један штап и њиме ме млатнуо по коленима. Пао сам, што је мој противник искористио да ме распали дрвеним оруђем које му се изненада нашло у рукама. Паклено ме је болело, али сам знао да морам да устанем и због себе и људи који су навијали за мене. Нисам смео да одустанем, иако је мој ривал био врло жилав. Када се штап преломио о моја леђа, био је то знак да кренем у одлучујући противнапад. Ушли смо у клинч у којем сам непријатељу брзометно задао серију удараца што га је бацило на под. Победнички сам му стао ногом под грло. Обливен крвљу, са модрицама, подливима и посекотинама по глави немоћно је кркљао. Нисам ни ја изгледао боље; задобио сам прелом леве потколенице, десног зглоба на руци, а једно око ми је било потпуно затворено због великог отока.

Изнурен, изубијан и поломљен, ипак, био сам срећан.

По оцени водитеља, гледалаца у студију и оних испред екрана који су телефонски гласали, победио сам у ТВ-дуелу свог политичког ривала из опозиционе странке.

КУРС

– Коса, танка, усправна дебела... Тако, само полако, држите правилно оловку и одмакните главу од свеске. Јесте да сте мало закаснили са описмењавањем, али човек се учи док је жив, а ви сте на овом курсу савладали азбуку за мање од годину дана.

– Целог сам живота на неком курсу, мањем или већем, него, колико, учитељу мој, азбука има слова?

– Пребришите гумицом овај ред који сте погрешно исписали. До сада сте научили двадесет девет слова, а преостало вам још само једно.

– Супер! Ето, мој учитељу, служим се ја гумицом одлично. Да сам сваке године учила само по једно слово, још пре десет година знала бих целу азбуку. Али, од рођења сам била за игру и песму. Школа ме није занимала, осим што ми се свиђао један млад учитељ. Још као сасвим мала почела сам да певам на породичним весељима, па под шатрама, онда у кафанама. Понављала сам три пута, па престала да идем у школу. Зезају ме да сам магистрирала на Ибарској магистрали. Удала сам се пре пунолетства. Почела сам да путујем и наступам по целој држави, а после и у иностранству. Ређала су се гостовања на радио и ТВ-станицама, па су уследиле плоче, концерти, шоу програми... Постала сам звезда фолк музике. Богата сам и славна. Имам петоро деце са три мужа. Лупила сам. У ствари, имам троје деце, а пет бивших мужева. Успешна сам на свим плановима, али једна ствар ме је мучила и зато сам те и тражила да ме научиш да пишем...

– Слово „Ш“ се пише овако. Испишите на целој страни три усправне црте и једну хоризонталну. Браво, одлично вам иде, сада сте научили и последње слово. Шта планирате после?

– Како, шта планирам? Па да напишем књигу, наравно. Што сам ја гора од других естрадних звезда?!

ИДЕМО (ЗАЈЕДНО) ДАЉЕ, СРЦЕ

Драга „варалице”

Вратио сам се са семинара. Видео сам да сте Ви тамо послали „другу поставу”. Штета.

Ништа посебно се није догађало, ни рад ни провод. Можда је твоја „постава” и права мера. Тамо су изгледа и слали неке „друге поставе” (укључујући и мене).

Очекивао сам бар порукицу „на малом екранчићу”.

Пуно сам га надзирао, но позадина и Мобтел се „заковали”, никаквих промена... Схватам... послови, бриге, ПДВ и ТЕ-ГЕ-ТЕ, МРС и ЗАМРС...

„Идемо даље, срце!”

Сећам се и лепших саветовања. У ствари, кад мало размислим, нису лоша ни ова. Како бих знао да су она пређашња била боља, да није и оваких. И како бих имао мотива да „пређем у први тим”.

Пуно поздрава од повратника из уже Србије.

Вратио сам се у „дијаспору” и одмах ме глава заноси, желудац у грлу, а срце га у стопу прати. Изгледа да је буквално схватило моју животну девизу: „Идемо даље, срце...”

Идемо даље, ал’ заједно, не сваки за себе, ваљда толико капира. Уколико не, мораћу да га обуздавам малим дугмићима што их купујемо у апотекама. Верујем да ће схватити ситуацију и „дозвати се памети”, јер или ћу га ја дозвати или ме неће моћи да дозову (да се померим, далеко било)...

ПАРДОН

Осетио је страст свирајући по тактовима удараца грома. Извијао је своје тело у ритму првих капи кише. Помислио је да скине панталоне и позове небо у загрљај. Чекао је згодну прилику. Чекао је да буде примећен. Чекао је... и пустио корење.

ОНА СТВАР

Ово још нисам видио.

Толико пута гледах, али тако нешто још не виђех.

Гледах овако, гледах онако, гледах спреда а и отпозади.

Гледах и одозго и одоздо.

Одоздо се најбоље види. Некако је лакше.

Када се пењеш, спотакнеш се. Ако се и попнеш, па-
шћеш како се год држао...

Откуд овај... ође? Шта се њега тиче шта ја гледам?! Не-
ка гледа своја посла...

Шта је? Шта буљите?

Боли ме она ствар за вас!

Ја сам ту да гледам и надгледам. Волике ми очи од гле-
дања, а оно још нисам видио.

КАД НАСТУПИ ЋУТЊА

Она нема више шта да каже. Вероватно никада и није ништа посебно рекла, али је причала свашта. Од силних високосентименталних, романтичких и идеалистичких егзалтација о великим темама и животу остало је само немо чуђење. Сада цеди понеку ретку реч као из суве дреновине не би ли оквасиле суво непце усуканих снова, али равнодушна празнина одјекује сваким ћошком њеног бића. Живот је суша, пустош, фатаморгана.

Далеко од свега што је била, хода као странац слепим улицама, светом који нас отима од свега што јесмо. Мисли изветре већ на изворишту настајања, поставши исувише лагане и беспредметне, одупру се гравитацији смисла и слободно лебде као балони напуњени азотом. Онда наступа ћутња. Слично лелујају и људи које среће у пролазу или у себи, прво су пуни, уобличени и постојани попут тврдог камена приврженог јединој мајци земљи, којој се стално враћа, од које не може даље баш никуд, а онда глупаво нестају у сред разговора, у сред речи, додира, погледа, дружења, у сред трајања, у сред дана или ноћи, у сред љубави. Глупаво и без нарочитог реда и разлога одлећу љубави и песме као балони напуњени азотом и нема им повратка. Док се дижу у прождирући бескрај једноличног неба, тужно јој машу рукама и ногама, да их се што дуже сећа. И када се већ сасвим слабо виде, још увек се назире трагови енергичне борбе да још који трен буду примећени и присутни пре него ли потпуно нестану. Све битне ствари, изгледа, у једном моменту престају да постоје у нашим животима на начин на који су до тада постојале, а још остају једино у добром или лошем сећању, али некако суво и празно, онако како прошлост постоји – слутећи пролазност. И она се њима смеши кроз токове сувих, прошлих суза, маше им равнодушно и тепа неке глупости, али то тек да би још понешто изговорила.

СЕСТРЕ СВАЂАЛИЦЕ
(прича на слово „С”)

Санкала се снежном стрмином свилокоса Снежана. Спустила се санкама, сва срећна, са својом сестром Сањом.

– Саградимо снажног снешка, силног Супермена! – саопшти сестри своје смеле сањарије.

– Снешка Супермена!? – смејала се Сања. – Снешко се само скопнелим снегом ствара, сестрице.

– Све си сада саопштила! – сецну се Снежа. – Снешко само снегом! Свакако, саветодавко светска! Скупљај снег! Супермен се сигурно сам спрема стварати сопствени стомачић – строго сасече сестру.

– Сулуда си, сестрице! – севну слаткоречива Сања. – Сачекај сунчане струне, силни снежни Супермен смејаће се снази сунца.

Снежана се сада снуждала, страшна се свађа створила. Само се срди самоволна, својеглава сестра. Свашта!

– Саветујмо се сутра са светложутим сунашцем – саопшти свој савет Сањи скривајући сумњу. Сестре се сложише.

Сутрадан сестре скупиле снега, саградиле снешка, снежног Супермена. Силно срећне, сачекале су смешак свемоћног сунца. Само, Супермен се слабо служио својом снагом. Сажежен сјајем сунчевих свитаца, старачки се смежурао, стопио са старим, стопљеним снегом.

Сунашце се слатко смејало сестрицама сејући светло-сне струне свемиром.

– Смешне сте, свађалице себичне! Стидите се свога сукоба. Слогом сте створиле срећнога снешка, свађом смрвиле сопствену срећу.

ДИСКУСИЈА О СМИСЛУ
(ИЛИ ПРИЧА ИЗ „КАФЕЦИНАЈЕ“)

Немогућа сеанса одвијала се данима, док су се љуљали Саша и Павле и разговарали. Палета контејнера и Палата правде биле су две неисцрпне теме. Лутали су класичним животом провинцијалаца...

Одушевљење је много више расло код Павла док је Саша имао циљ пред собом. Никада није желео да напусти своју звезду.

„Варање је расположиво средство рада.”

„Заборавити да причаш и привићи се...”

Приче се нису уклапале у шаблоне. Лепо нису кварили развратом. Прве мисли кретале су се ка вери. Вера је била саставни део бића. Нису успели да се зближе, али су били звезде.

Кругови ерудиције и песништво филозофије су испуњавали Сашу. Кренуо је од претпоставке да је сваки човек Бог – могао је све што хоће и воља му је била полазиште. Паралелни свет је уклапао у садашњи и покушавао да буде део целине. Није могао да обједини силе и да управља материјом. Волео је да припада групи, али му его није дозвољавао да буде створен за велика дела.

Људи се рађају за велика дела, али Саша није био тај. Човек у току живота одређује себе. Лоше појаве у животу су немати или имати срећу и мењати свет око себе.

Тело је под умом, а постојање је тело.

Небо и логика се не разумеју. Нико себе није слушао, а свако је веровао себи. Око њих се спуштала тама која је постојала и много пре њих и њихових разговора. Прво угледала звезда је царовала на небу и најављивала наставак теме...

АУТОРИ

Августин Љубиша, живи у Новом Саду.

Анастасов Ненад (1977, Београд), апсолвент српске књижевности и језика; позоришне критике објављивао је у часописима; живи у Београду.

Антић-Станков Јадранка, живи у Нишу.

Арежина Никола (1953, Мркоњић-Град), студирао књижевност и филозофију; књиге: „Рударско гробље” (1992), „Ватикан, бог дејих крикова” (1998), „Ружа Аушвица” (2000), „Крв и челик” (2001), „Храм на крви невиних у име светих” (2002) и „Сребро и слоновача” (2005); живи у Београду.

Бабић Биљана (1971), магистар филолошких наука; пише кратке приче и песме; заступљена у више зборника; живи у Бањалуци.

Бакић Илија (1960), опробан у свим важећим жанровима и поджанровима; живи у Вршцу

Баковић Сњежана, живи у Осијеку.

Барна Лаура (1964, Јазово, Сента), објављује прозу у домаћим и иностраним књижевним часописима; археолошки роман „Протовир” (2003); живи у Београду.

Беговић Рајна (1939, Скопље), лекар; објављене књиге: хаику дневник „Црвено небо” (2001) и роман за децу „Бела ждребица и Кицино магаре” (2002); добитник је бројних иностраних и домаћих признања за хаику, ваке и сенрју; заступљена је у светској и домаћој антологији хаику поезије; сарађује с домаћим и иностраним часописима; живи у Београду.

Беговић Саша (1984), студент права у Осијеку; пише песме и приче; сарађује с књижевним часописима; награђивана; живи у Петријевцима.

Берић Миладин (1962, Бањалука), дипломирани инжењер електротехнике; пише поезију, приче и афоризме; сарађује с бројним часописима; књиге песама: „Корак рањене корњаче” (1998), „Свитац у огледалу” (2001), „Јутро на Задушнице” (2002), „Лаку ноћ пропали студенти” (2003), „Једном и заувјек и даље” (2005); књига афоризама „Ловци на сјенке” (заједно са Живком Вујићем и Дарком Самарцићем Кодаром) и књига сатира „Четворобој” (са Живком Вујићем, Гораном Кљајићем и Слободаном Јанковићем); главни уредник сатиричника „Носорог”; живи у Бањалуци.

Бијелић Татјана (1974, Сисак), магистар филолошких наука (енглески језик и књижевност); поезију и прозу објављује у књижевним часописима; живи у Бањалуци.

Благојевић Соња (1980, Београд), апсолвент филмске режије; пише песме и кратке приче; живи у Београду.

Благојевић-Јанковић Милица (1971, Крагујевац), техничар за контролу животне средине; објавила књигу „Инстинкт” (2004); живи и ради као слободни уметник у Великом Поповићу код Деспотовца.

Божич Александар (1977, Сарајево), збирка поезије „Крик младости”; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Бечу.

Браић-Самарцић Клара (1976, Будва), дипломирани филолог (општа и српска књижевност); пише песме и приче; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Бранковић Бранислав (1955, Радичевац код Књажевца), професор књижевности; пише песме и приче; збирке

песама: „Други нарцис” (1994), „Пожутели записник” (1995), „Између неба и Моравице” (1997), „Горко причешће у Самодржи” (1998, 2002), „Нарцисова аутобиографија” (2005); објавио је неколико књига есеја и књижевнотеоријских текстова; живи у Зајечару.

Братић Тамара (1979, Београд), апсолвент фармације; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Видаковић Вјекослав (1968), ветеринарски техничар; збирка песама „Гив пиз ди ченс” (1993) и књига приповедака „Одабрани последњи дани” (2004); заступљен у зборницима кратких прича; живи у Руми.

Видановић Емилија (1976, Зрењанин), професор српске књижевности; живи у Београду.

Врцељ Александра (1979, Сомбор), дипломирани инжењер архитектуре; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Сомбору.

Вујић Весна (1981, Јајце), студент српске књижевности и језика; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Новом Саду.

Вујић Живко (1947), дипломирани инжењер организационих наука; у књижевном животу присутан од 1965. године; објављује у разним листовима и часописима; за поезију, прозу и сатиру више пута награђиван; објављене књиге: „Опомена за сутра” (1995), „Сонети опомена” (1996), „Тихе опомене” (1997), „Жубор измаглице” (2000), „Мјесечев гост” (2001), „Праменови дуге” (2001); живи у Бањалуци.

Вујовић Љубомир, пише песме, приче и афоризме; збирка песама „Модра шкриња” (2003); живи у Београду.

Вукадиновић Иван, пише кратке приче.

Вуксановић Миљана (1980), техничар амбалаже; пише поезију и прозу; збирка поезије „Песме”; награђивана за поезију; живи у Београду.

Вучевић Данијела (1969, Никшић), лекар; живи у Београду.

Вучинић Марко (1978, Смедеревска Паланка), пише поезију и прозу.

Гавриловић Драгана (1971, Београд), новинар; пише књижевну и позоришну критику; заступљена у више зборника кратких прича; приредила је хрестоматију „Златна књига светске књижевности” (1999), збирка кратких прича „Укус живота” (1999); живи у Београду.

Гајић Наташа (1963, Београд), сарађује с књижевним часописима; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Брчком.

Гашпар Драгица (1932), дипломирани правник, објављене књиге: „Ћутање није спокој”, „Очева кућа”, „Август у глогу”; члан је УКС; живи у Београду.

Гемовић Славенка (1947, Шевица код Кучева), објавила осам збирки поезије; сарађује с многим часописима; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Земуну.

Голуб Саша (1980, Сомбор), студира у Београду.

Гујић Данијел (1975, Зеница), живи у Фениксу (Аризона).

Даниловић Мирјана (1953, Велика Плана), лекар пнеумофтизиолог; пише приче; награђивана; живи у Београду.

Дантес Едмонд, живи у Житишту.

Дасукидис Јелена (1987, Смедерево), ученица; живи у Смедереву.

Дебељачки Татјана (1967, Ужице), сарађује с књижевним часописима; збирке песама: „Кућа од стакла”, „Твоја”

и „Вулкан”; заступљена у зборницима поезије и кратке прозе; живи у Ужицу.

Девид Бранислав (1980, Нови Сад), студент трговине и банкарства; живи у Новом Саду.

Денчић Весна (1963, Београд), дипломирани политиколог; књиге афоризама: „У друштву се не шапуће” (1987), „Свет не може пропасти без нас” (1996) и „Пут до пакла” (2001), збирка кратких прича „ИНверзије” (2003); приредила (у коауторству са Владимиром Јовићевићем Јовом) панораму „Страдија данас” (2003) и Сатиричне приче 2003 (2004), (коаутор Ђорђе Оташевић); CD „Смех до бола” (2003) и „Смех до бола 2” (2005); сарађивала је с бројним часописима и листовима; награђивана; заступљена у многим зборницима и антологијама кратких прича и афоризама; преводљена на пољски, руски, бугарски и немачки; главни уредник електронског сатиричника „Етна”; живи у Београду

Динић Тамара (1978), дипломирани филолог (пољски језик и књижевност), живи у Београду.

Додеровић Зоран (1960, Нови Сад), пише кратке приче, афоризме и хаику; објављивао у многим часописима и листовима; уређивао часопис „Хаику момент” и „Хаику момент инфо”; објавио књиге „Заструпљена река” (2000), „YU хаику библиографија 1928–2002” и „Раскршће ветрова” (2002, коауторски); добитник је више признања за кратку причу; живи у Новом Саду.

Ђоковић Данило (1984, Београд), студент опште филозофије; пише песме и приче; живи у Београду.

Ђурбабић Светомир (1936, Столац), пише поезију, есеје, прозу и радио-драме; заступљен је у бројним домаћим и страним антологијама хаику-поезије; добитник је више домаћих и страних књижевних награда; проза му је преводљена на више језика; књиге: „Стаза под опалим лишћем”

(хаику), „Раскршће ветрова” (хаику, коауторски), „Дневник тренутака” (хаику), „Тераса над реком” (радио-драме), „Шешир господина Крлеже” (приче); живи у Нишу.

Елезовић Ивана (1982, Косовска Митровица), апсолвент кинеског језика и књижевности; живи у Београду.

Замода Ивица (1951, Вараждин), пише поезију и прозу; књига „Рањеничка карта” (1981, 1982); награђиван за поезију; живи у Вараждину.

Илић Ивица (1983, Параћин), студент више медицинске школе; више пута награђиван на конкурсима за младе песнике, објављивао у разним часописима, заступљен у антологији поморавског песништва „Сно(с)хватице са Црнице”; живи у Шалудовцу код Параћина.

Илић Маријана, професор енглеског језика и књижевности; живи у Београду.

Јаничић Владислава (1977, Београд), апсолвент историје; преводи са енглеског; живи у Београду.

Јанчић Димитрије (1935), пензионер; живи у Београду.

Јеринић Славица (1981, Београд), апсолвент српске књижевности и језика; објављује кратке приче и афоризме; живи у Београду.

Јовановић Бранислав Бане (1935, Нови Сад), новинар и публициста; дипломирао на Филозофском факултету у Београду; пише афоризме, кратке приче, есеје, драме; објављене књиге: „Види излаз па уђи” (1979), „Post scriptum” (1995), „Мрак на сунце” (1997), „Игра зглавкара” (1998), „Пера Тодоровић трагом креманских пророка” (1998), „Диња пукла” (2000), „Партија се игра до мата” (2001); сатирични играци „Види излаз па уђи” и „Уста пуна песка, а пекар иза врата”; уређивао је сатиричне рубрике и додатке

у десетак часописа и дневних листова; добитник више домаћих и иностраних књижевних награда; живи у Београду.

Јовановић Лазар (1984), студент; живи у Београду.

Јовановић Милан (1981, Београд), студент историје; пише приче и есеје о стрипу; заступљен у зборницима; живи у Београду.

Јововић Сања (1976), пише кратке приче.

Калезић Милорад (1936, Бријестово, Даниловград), учитељ, књижевник и сликар; објављене књиге: „Жиг миља” (1972, песме), „Наследне очи птица” (1976, песме), „Царске кише” (1982, бајке), „Немушти трг” (1994, песме), „Далеко је Фуџијама” (1998, хаику), „Ехо звонова” (1998, хаику), „Стварање Ане” (1998, сонетни венац), „Шаргита на Петибору” (1999, песме за децу), „Пјесме завичајке” (2002, песме за децу), „Тамна сунца” (2003, песме), „Јерихонске трубе” (2004, песме), „Бела кошута” (2004, бајке и кратке приче за децу), „Померање неба : 1001 афоризам” (2004); превођен на енглески, руски и бугарски; заступљен у више антологија и зборника; члан је Удружења књижевника Србије и Удружења црногорских писаца за децу и младе; живи у Радмиловцу код Београда.

Карановић Горан (1983, Мостар), студент права; пише песме, приче и драме; сарађује са књижевним часописима; са драмским текстовима заступљен у зборницима; књига „Усред града тмурна, налакних се да повратим” (2005, коауторски); живи у Мостару и Загребу.

Кецман Давид Дако (1947, Рајновци код Бихаћа), објавио је седамнаест књига песама и прозе („Реч на леду”, „Претпоноћни воз”, „Зидари светилишта”, „Лед”, „Кад дуња замирише”, „Сам као суза”, „Столетна вода” и друге); добитник је многих књижевних награда; заступљен је у двадесетак антологија и зборника; био је главни уредник

часописа „Покрет”, уредник часописа „Домети”, а сада је уредник у суботичком часопису „Луча”; живи у Сомбору.

Крнајски-Бјеловљев Марина (1957), грађевински техничар; сарађује са часописима, радијом, телевизијом; заступљена у зборницима прича; живи у Суботици.

Крстић Славиша (1970, Београд), пише песме, приче и есеје; сарађује са књижевним часописима; заступљен у зборницима; књиге поезије: „Гоне” (1997), „Путоплет” (2005); живи у Смедеревској Паланци.

Кусовац Владимир (1929, Цетиње), хирург; у периодици објављује афоризме, приче и песме; заступљен у зборницима; живи у Београду.

Ла Лара, медијски аналитичар; живи у Београду.

Лазић Војислав (1979, Београд), дипломирани нуклеарни физичар; пише песме и приче; сарађује с књижевним часописима; живи у Београду.

Лалић Олга (1980, Шибеник), студент српске и хрватске филологије у Кракову; пише песме, кратке приче и драме на пољском и српском језику; сарађује с пољским књижевним часописима и с нашим електронским часописима; живи у Дукли (Пољска).

Лубарда Јелена, дипломирани филолог (енглески језик и књижевност); пише поезију и прозу; сарађује с књижевним часописима; живи у Београду.

Лујак Тамара (1976, Београд), апсолвент археологије; објављивала у бројним часописима; превођена на пољски; живи у Београду.

Лукић Драгана (1981, Београд), дипломирани политиколог за новинарство и комунологију; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Љубичић Чедомир (1969, Београд), објавио збирке поезије „Бензинска Драперија” (1994), „Идеолог Светлости”

(1997) и „Неронове шибице” (2003), роман „Пошаст у гостинској соби” (2002) и „Игуанополис” (2005); живи у Београду.

Љубоја Бранко (1965, Кикинда), правник; пише прозу и поезију; сарађује с часописима; живи у Кикинди.

Маврин Игор (1981), апсолвент економије, студент новинарства; заступљен у зборницима прича; живи у Петловцу (Хрватска).

Малетин-Војводић Љиљана (1966, Нови Сад), професор књижевности; заступљена у зборницима кратких прича; путописне репортаже објављује у новинама и на Интернету; живи у Сремским Карловцима.

Мали Славко, живи у Прокупљу.

Маринковић Бошко (1943), службеник у суду; у периодици објављује афоризме, приче и сатиричне песме; сарађује са радио-емисијама; заступљен у зборницима прича и афоризама; живи у Београду.

Мартиновић Саво (1935, Беговине код Даниловграда), дипломирани правник; пише афоризме, епиграме, приче и романе; књиге афоризама: „Ништа између”, „Хазардни рјечник”, „Пуна капа” и „Мала глава – пуна капа”; књиге епиграма: „Мртви узео” и „Коцка је округла”; роман од прича „Сага о Сагу”; монокомедија „Новела ничији”; заступљен је у антологијама и зборницима афоризама и прича; живи у Београду.

Мијајловић Душан Адски (1953), пише прозу, поезију, хаику и књижевне приказе; награђиван више од 60 пута; објавио збирку песама „Несаницом до истине”, збирку прича „Калигула на кестеновом листу” и збирку хаику песама „Крчаг за росу”; објављује у бројним листовима и часописима; живи у Нишу.

Микић Слађана (1980, Сремска Митровица), апсолвент дефектологије.

Миленковић Владица Влајче (1973, Параћин), пише афоризме, песме и кратке приче; књига афоризама „Критична маса” (2005); сарађује са часописима и радио-емисијама; заступљен у зборницима; живи у Параћину.

Милкић Ненад (1985, Лозница), студент права; пише песме и приче; живи у Бањи Ковиљачи.

Миловановић Биљана (1972), дипломирани филолог (српска књижевност и језик са општом књижевношћу), а сада студира грчки језик и књижевност; објављивала је песме и књижевне приказе у књижевној периодици; адаптирала је и режирала три позоришне представе: „Данас ће сутра бити јуче” (изведена 1999), „Развојни пут Боре Шнајдера” (2002), „Јабука је свему крива” (2003); главни и одговорног уредник часописа „Браничево”; живи у Пожаревцу.

Милосављевић Љиљана (1952, Београд), архитектонски техничар; песме и приче објављује у часописима и листовима; заступљена у зборницима; живи у Смедеревској Паланци.

Милосављевић Мила (1981, Београд), студент Филозофског факултета у Београду; живи у Београду.

Милошевић Илина (1976, Београд), заступљена у зборницима кратких прича.

Милошевић Слободан (1950, Ријека), пословни консултант; живи у Великој Британији.

Милутиновић Јулијана (1970), професор српског језика и књижевности; пише афоризме и кратке приче; заступљена у зборницима кратких прича и афоризама; сарађује са часописима и радио-емисијама; живи у Београду.

Милутиновић Тања (1968), професор књижевности; живи у Београду.

Мирковић Горан, пише кратке приче.

Миротић Снежана (1958, Панчево), пише кратке приче; заступљена у зборницима; живи у Београду.

Михаиловић Стеван (1932, Београд), пензионер; збирка хаибуна „Цвет и диносауруси” (1999) и збирка хаику поезије „Додир” (2004); добитник више награда за хаику и хаибун; живи у Београду.

Михалковић Јосип (1954, Чаковец), пише песме и приче; књиге: „Око које копа”, „Покусна представа”, „Књига која неће промијенити свијет”, „Писац који ће вам промијенити живот”; добитник је бројних књижевних награда; живи у Чаковцу.

Мицић Драгана (1977, Београд), графички дизајнер; живи у Београду.

Мицић Милан (1961, Зрењанин), објавио тринаест књига есеја, поезије, прозе и историографије; сарађује са књижевним часописима; више пута награђиван; члан Друштва књижевника Војводине; уредник у књижевном часопису „Натрон”; живи у Војводи Степи.

Мразовац Сања (1976, Сисак), професор физике; живи у Темерину.

Мудринић Сања (1964), информатичар; књиге новела: „У раљама судбине” и „Бијег из панца смрти”; живи у Загребу.

Мучибабић Гвозден (1981, Сарајево), апсолвент компаративне књижевности; живи у Новом Саду.

Наиби Ела (1968), дипломирани филолог (српски језик и књижевност); приче објављивала у зборницима и периодичи.

Никић Катарина (1979, Чачак), сарађује са часописима и листовима; живи у Чачку.

Николајевић Максимилијан (1963), књиге: „Краљ Лажова” (роман, 1982), „Бумби” (новела, 1983), „Енглески речник речне пловидбе” (збирка прича, 1989), „Кад фазани лете и друге басне” (приповетке, 1990); пише на српском и енглеском, објављује и под псеудонимом; живи у Београду.

Николић Драгана (1982, Алексинац), графички дизајнер; живи у Новом Саду).

Николић Зоран Мали (1957, Ђакус код Житорађе), пише песме у прози, песме за децу, афоризме, хаику и кратке приче; живи у Нишу.

Николић-Стојановић Каја, живи у Ражњу.

Новак Невен (1977, Загреб), дипломирани ветеринар; пише приче; сарађује с књижевним часописима; живи у Београду.

Новаковић Александар (1975, Београд), дипломирани историчар и дипломирани драматург; пише драме, афоризме, песме, кратке приче; књига афоризама „Пиј, Сократе, – држава части” (1998); аутор драмских текстова „Систем” (Народно позориште Ужице, 2001) и „Зуби” (Српско народно позориште, Нови Сад, 2004); аутор десетак различитих драмских и документарних форми емитованих на Радио-Београду; заступљен у више зборника и антологија домаће прозе, поезије и афоризма; сарађивао је са многим часописима; награђиван за драме и афоризме; живи у Београду.

Новаковић Иван (1975, Београд), дипломирани филолог (скандинавистика); тренутно живи у Београду.

Новаковић Катарина (1979, Београд), студент Факултета ветеринарске медицине; у сатиричницима објављује афоризме; заступљена у више зборника афоризама и кратких прича; живи у Београду.

Орловић Милена (1957, Београд), заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Павловић Тања, магистар филолошких наука (руски језик и књижевност); пише песме и приче; заступљена у зборницима; живи у Београду.

Паклар Јелена (1977), апсолвент на студијама књижевности; живи у Новом Саду.

Папеш Раша (1947, Београд), доктор стоматологије; пише кратке приче и афоризме; заступљен је у више домаћих и страних антологија сатире; књига афоризама „Маске ликују”; живи у Крагујевцу.

Паштар Немања (1966, Београд), дипломирани машински инжењер; објавио је пет сликовница за децу и књигу „Странац у кући”; тренутно живи у Марибору.

Пејовић Дамјан (1977, Београд), приче и песме објављује у часописима и новинама; заступљен у зборницима; књига песама „Усред града тмурна, налактих се да повратим” (1999, коауторски); тренутно живи у Темишвару.

Петковић Велибор (1962), новинар; пише песме и приче; сарађује с књижевним часописима и листовима; живи у Нишу.

Петровић Александар (1973, Београд), доктор стоматологије; пише кратке приче; преводи с енглеског; заступљен у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Петровић Никола (1978), живи у Београду.

Петровић Милован – Веркин (1948, Бегаљица, код Гроцке), пише афоризме и песме; збирка песама „Песме о љубави и осталом” (1990), збирке афоризама „У ритму фосила” (2000) и „Востани, сер пије”(2004); заступљен у зборницима афоризама; живи у Београду.

Печеновић Дејан (1971), машински инжењер; пише приче и афоризме; заступљен у више зборника кратких прича и афоризама; живи у Београду.

Поповић Драган (1959, Београд), дипломирани економиста; заступљен у петнаест антологија кратких прича; живи у Београду.

Прибић Предраг (1965), правник и музичар; живи у Новом Саду.

Прља Бранко (1977, Сарајево), графички и веб дизајнер, преводилац; збирка кратких прича „По нешто за свакога, ништа за некога” (2003, на македонском); објављује приче у часописима; живи у Скопљу.

Продановић Живко (1945, Загреб), прозу и поезију објављује у бројним часописима, новинама и зборницима у Аустралији, Хрватској, Индији, Јапану, Канади, Холандији, Немачкој, САД, Словенији, Србији и Црној Гори, Великој Британији и на Филипинима; романи „Тамара” (2000) и „Смрт у римским рушевинама” (2003), збирка приповедака „Мешуге – десет записа о жидовским судбинама” (2002), збирка научнофантастичних хаikuа „Роботи у рат” (2005); члан је Друштва хрватских писаца; живи у Загребу.

Пупек Невенка (1969, Загреб), дипломирани инжењер електротехнике; пише поезију и прозу; објављивала на Интернету; живи у Загребу.

Пушић Босиљка (1936, Ћуприја), студирала технологију и књижевност; сарађује с бројним часописима и листовима; заступљена у антологијама и зборницима; добитник више књижевних награда; књиге песама: „Крила исте птице” (1970), „Привид игре” (1972), „Пелин у реверу” (1975), „Руком према сну” (1975); књиге прича: „Кавез”, „Отапање” (1994), „Излет у Жањице” (2000); романи: „Отварање лутке” (1985, 2001), „Наранча и нож” (2002), „Како преживети брак” (2002, 2003), „Наранчин цват” (2004); књиге за

децу: „Кога боли уво како ја растем” (песме, 2000), „Херцеговске чаролије” (сликовница, 2000), „Ружичасти дelfин (приче, 2002), „Жабилџада” (стихована бајка, 2003), „Доживљаји магарчића Магића” (роман, 2004); живи у Херцег-Новом.

Раданов Љиљана (1962, Сремска Митровица), магистар енглеског језика; пише приче и романе; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Шиду.

Радивојевић Михајло, пише приче; живи у Новом Саду.

Радовановић Даница (1976), дипломирани филолог; пише приче, есеје, путописе и књижевну критику; заступљена у зборницима прича; сарађује са књижевним часописима; живи у Београду.

Радуловић Јелена (1979, Лозница), апсолвент српске књижевности и језика; заступљена у зборницима песама и прича; збирка песама „Магацин од јуче” (1998); живи у Лозници.

Радуновић Бојан (1974), пише поезију и прозу; живи у Смедеревској Паланци.

Ракић Настасја (1983), студент српског језика и књижевности; пише песме и кратке приче; заступљена у зборницима; живи у Београду.

Раонић Зоран (1956, Ђурђевића Тара), пише поезију и прозу; збирке поезије: „Вилино коло” (1995), „Четири мијене” (1996), „Диоба ватре” (1997), „Други круг ватре” (1998), „Дјечак у крилу” (2000) и „Иза бране” (2001); заступљен је у бројним зборницима, прегледима и антологијама, нашим и страним; члан редакција више листова и часописа; хаiku поезија му је преведена на десетак језика; приредио је прву панораму црногорске хаiku поезије, која је објављена и на словеначком; добитник више домаћих и међународних награда и признања; живи у Пљевљима.

Рачић Вукашин (1982, Иванград), студент права и новинар; пише поезију и кратке приче; живи у Подгорици.

Реџић Садуша (1971, Кучево код Пожаревца), социолог; пише приче и научну фантастику.

Ристић Ј. Драган (1948), професор немачког језика и књижевности; превео, између осталог, и „Антологију најкраће немачке приче”; пише кратке приче и хаику; од 1996. године је главни уредник „Хаику новина” из Ниша; награђиван; књиге хаику песама: „Из дневника једног хаиђина” (1995), „Бубице у глави” (2001), „Пчела у целофану” (2001), „Цврчак у акцији” (2002), збирка кратких прича „Каљаче и катедрале – 88 најкраћих прича”; живи у Нишу.

Ристић Слађана (1958), у периодици објављује приче, песме и приче за децу; њене две бајке су адаптиране и игране; сарадник неколико дечјих часописа; збирке поезије: „Свемиловита Вода” (1997) и „Препознавање музе” (2002); заступљена у зборницима и антологијама; живи у Београду.

Рудан Саша (1978, Карловац), дипл. инжењер електротехнике; живи у Београду.

Савић Габријел – Ра (1978, Ражањ), филозоф; пише поезију и прозу; збирке песама: „Моћ Палог Анђела” (2002) и „Последњи љубавници” (2002); сарађује с књижевним часописима; заступљен у зборницима поезије и прозе; живи у Београду.

Савић Немања, новинар; награђиван; живи у Зрењанину.

Савић Светозар (1962, Никшић), доктор биотехничких наука; живи у Бару.

Симеуновић Наташа (1979), професор српског језика и књижевности; живи у Београду.

Симић Анђелија (1986, Бајина Башта), пише кратке приче; заступљена у зборницима; живи у Бајиној Башти.

Симић Владимир (1975, Београд), апсолвент српског језика и књижевности; заступљен у зборницима кратких прича; поезију објављује у часописима; збирка поезије „Понорнице”; живи у Обреновцу.

Синдик Јошко (1965, Дубровник), мр. сц. кинезиологије, проф. психологије; кратке приче, песме, есеје и драме објављивао у часописима за културу и књижевност; објавио књиге „Над провалијом” (1991), „Преокрет” (1993) и „Круховање и каменовање” (1994); заступљен у зборницима прича; награђиван за поезију и приче; живи у Загребу.

Солунац Игор (1979, Београд), дипломирани скандинависта, протестантски теолог и преводилац са енглеског; живи у Београду.

Софронић Сандра (1977, Ваљево), професор српског језика и књижевности; пише поезију и прозу.

Спасојевић Зоран (1949), пише поезију, кратку причу, драму и сценарио; објављивао у бројним часописима; књиге прича „Одело за одлазак” (1997) и „Кратке приче без муке” (2003), књиге поезије „Дар празнине” (1986) и „Глад” (1998), драмска трилогија „Америка има рупу” (2003) и књига кратких драма „Резерват Србија” (2006); аутор је неколико ТВ и радио драма, комедија и сценарија хумористичке ТВ серије „За сада без доброг наслова” (2000); заступљен у двадесет антологија и зборника кратких прича; добитник бројних награда; бави се компјутерском графиком; живи у Крагујевцу.

Средановић Мирослав (1936, Ластва код Требиња), дипломирани правник; пише афоризме, песме и кратке приче; књиге афоризама „Сто и ниједан афоризам” (2000), „Није смешно” (2001) и „Записи на кожи” (2004); засту-

пљен у зборницима прича и афоризама; поезију објављивао у књижевним часописима; живи у Београду.

Стаменковић Марина (1968, Ниш), дипл. инжењер биохемије; пише песме и приче; заступљена је у зборницима; живи у Нишу.

Станковић Живота (1952, Зајечар), пише кратке приче и афоризме; сарадник је више часописа; заступљен у зборницима прича и афоризама; живи у Нишу.

Стефановић Татјана (1960, Београд); адвокат; пише бајке, хаику, класичну и дечју поезију; награђивана у Јапану за хаику поезију; сарађује с више књижевних часописа; заступљена у зборницима; живи у Београду.

Стојчевић Бранко (1980), студент економије; заступљен у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Shomislaw Szarzinsky (псеудоним) (1982), студент; живи у Београду.

Танасковић Данијела (1970, Крагујевац), дипл. инжењер електротехнике; пише приче и драме; објављивала у периодици и зборницима; заступљена у антологији фантастичне приче; живи у Београду.

Теофиловић Витомир (1943, Врчин код Београда), дипломирани филолог; књиге афоризама „Доле црни петак”, „Примери оптимизма” и „Државни циркус”, збирка песама „Сунце изнутра” и књига есеја „Хиперборејци на Суматри”; приредио је панораму „Враг и шала. Пола столећа српског афоризма”; превођен на више језика; живи у Београду.

Тилгер Радослав (1947, Београд), пише афоризме, приче и песме; објавио је шест књига афоризама, прича и поезије; сарађује с бројним часописима и листовима; заступљен је у зборницима прича и афоризама; члан је Удруже-

ња књижевника Србије и директор Задужбине „Радоје Домановић”; живи у Београду.

Тот Ференц (1959), машински техничар; пише поезију и прозу; хаику и приче објављивао у више часописа у земљи и иностранству; заступљен у зборницима; живи у Сремским Карловцима.

Тумарић М. Мића (1949, Нови Сад), новинар; објавио је четрнаест књига у двадесет издања: „Десно од памети” (1982), „Отворене карте” (1989, 1992), „Мозаик” (1995), „Ја, он, они” (1996), „Време затвора” (2001) итд.; превођен на енглески, руски, мађарски, русински, словачки, македонски, словеначки, румунски итд.; добитник више награда; заступљен у неколико антологија као прозни писац и песник; члан Друштва књижевника Војводине и Удружења новинара; живи у Новом Саду.

Типранић Милош (1988, Нови Сад), пише песме, приче и сценарија за стрипове; живи у Сремским Карловцима.

Ћурчић Бранко (1980, Сомбор), апсолвент опште књижевности и теорије књижевности; заступљен у зборницима кратких прича; сарађује са часописима; живи у Сомбору.

Унчанин Доната, живи у Добоју.

Феђвер Зденка (1950, Вуковар), економиста и стручњак за односе с јавношћу; пише песме, приче и есеје; сарађује с многим часописима; заступљена је у зборницима и антологијама; књиге песама: „У двадесетпетом часу” (1983), „Одузето време” (1989), „Време одузето” (1989), „Одроз” (2001); песме су превођене на мађарски, албански, турски, бугарски и македонски језик; члан је Удружења књижевника Војводине; живи у Сомбору.

Фунда Жељко (1950, Вараждин), дипломирао компаративну књижевност и енглески језик; књига прича „Вара-

ждинске приче”, приче за децу „Осмијешене приче”, књиге поезије на кајкавском „Сречовњача” и „Моцартење”, књига „хаибунастих текстова” „Књига сендвича”; добитник девет награда за хаику поезију у Јапану; члан Друштва хрватских књижевника; заступљен у хрватским и међународним хаику зборницима и антологијама; живи у Вараждину.

Хонић (Малахова) Ирина (1985, Липетск, Русија), студент журналистике; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Малмеу.

Хонић Сенад (1962, Нови Пазар), дипломирани економиста; објавио више од хиљаду афоризама; добитник неколико награда за афоризам и карикатуру; заступљен у зборницима кратких прича; сарађује с књижевним часописима; живи у Малмеу.

Хуберт Александра (1976, Зајечар), апсолвент на Математичком факултету у Београду; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду

Цепф Анастасија (1981, Нови Сад), академски графичар и професор ликовне културе; живи у Новом Саду.

Чворовић Ива (1983, Београд), студент; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Чонка Бојана (1977, Београд), студент менаџмента; живи у Београду.

Чотрић Александар (1966, Лозница), пише афоризме и сатиричне приче; објавио четири књиге афоризама; добитник је више књижевних награда; заступљен у антологијама сатире које су објављене у Србији, Русији, Аустрији, Немачкој и Бугарској; превођен на више страних језика; члан Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Цигурски Драган, правник; пише приче, романе и новеле; романи: „Ветар” (1999), „Кловн” (2001) и „Кавез за

Феникса” (2004); сарађује са часописима; живи у Новом Бечеју.

Џодан Невен (1976, Загреб), новинар.

Шаранчић Миломир Леки (1955), пише песме, приче и афоризме; књиге: „Јагоде са јабукових грана” (1955), „Ехо шутње” (1995), „РобоВласници УмА (1998, афоризми); заступљен у зборницима и часописима; живи у Београду.

Шепељ Лана (1981, Београд), студент српске и светске књижевности; сарађује с књижевним часописима; живи у Београду.

Шефер Ђура Сремац (1950, Рума), професор књижевности; збирке песама: „Титов венац сонета” (1982), „Звездане њиве” (1987), „Досетљиве доситејке” (1995), „У Вуковој ризници речи” (2002), Досетљиве доситејке II” (2003), „Колевка сремског паора” (2005); заступљен у антологијама и зборницима; добитник више књижевних награда; живи у Руми.

Шушулић Славиша (1976, Лесковац), професор српског језика и књижевности; пише поезију и прозу; сарађује с књижевним часописима; живи у Власотинцу.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41–36(082.2)

Најкраће приче 2005 / приредио Ђорђе
Оташевић. – Београд : Алма, 2006 (Београд : Скрипта
Интернационал). – 244 стр. ; 21 см. – (Библиотека
Савремена књижевност / [Алма, Београд])

Аутори: стр. 223–243.

ISBN 86–84023–43–9

1. Оташевић, Ђорђе

COBISS.SR-ID 128640780